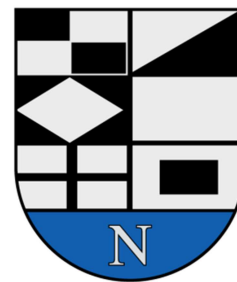

Užsakovas

Neringos savivaldybės administracija

Taikos g. 2, LT-93121, Neringa

Rengėjas

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“

A. Vivulskio g. 6/8-36, 03221 Vilnius

NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2014–2020 METAMS

Data 2013 m. balandžio 26 d.

Vilnius

BENDROJI INFORMACIJA

Projekto pavadinimas	Neringos savivaldybės strateginis plėtros planas 2014-2020 metams
Užsakovas /galutinis paramos gavėjas	Neringos savivaldybės administracija Taikos g. 2, LT-93121, Neringa
Rengėjas	UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ A.Vivulskio g. 6/8-36, 03221 Vilnius Tel. (8 5) 210 74 88, 210 74 87 Faks. (8 5) 278 40 32 www.npr.lt
Sutarties sudarymo data	2012 m. rugpjūčio 17 d.
Sutarties Nr.	V31-181
Projekto vadovas / Kontaktinis asmuo	Rūta Kastanauskienė, direktorė mob. 8 655 34 843 el. p. ruta@npr.lt

TURINYS

NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS	
SANTRAUKA.....	5
BENDRA NERINGOS SAVIVALDYBĖS APŽVALGA	6
ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ	7
1 POLITINIAI (TEISINIAI) VEIKSNIAI.....	7
1.1 Nacionaliniai veiksniai	7
1.2 Vietos valdžios veiksniai	7
1.3 Politinių veiksnių analizės apibendrinimas	8
2 EKONOMINIAI VEIKSNIAI.....	10
2.1 Verslas	10
2.2 Turizmas	16
2.2.1 Kurorto lankomumas ir turistų poreikiai	17
2.2.2 Turizmo informacija.....	19
2.2.3 Apgyvandinimo ir kitos paslaugos turistams bei lankytojams	21
2.3 Prekyba ir paslaugos.....	25
2.3.1 Mažmeninė prekyba	25
2.3.2 Maitinimo įstaigos.....	27
2.3.3 Kitos paslaugos.....	31
2.4 Statybos	31
2.5 Investicijos	32
2.5.1 Tiesioginės užsienio investicijos.....	32
2.5.2 Materialinės investicijos	33
2.6 Gyventojų užimtumas ir nedarbas.....	35
2.7 Ekonominė infrastruktūra	38
2.7.1 Transportas.....	38
2.7.2 Inžinierinė infrastruktūra.....	41
2.8 Ekonominių veiksnių analizės apibendrinimas.....	46
3 SOCIALINIAI VEIKSNIAI	48
3.1 Demografija	48
3.2 Socialinė infrastruktūra	53
3.2.1 Švietimas.....	53
3.2.2 Kultūra.....	58
3.2.3 Sportas	62
3.2.4 Sveikatos apsauga.....	63
3.2.5 Socialinės paslaugos	68
3.3 Viešasis saugumas	69
3.4 Gyvenamasis fondas	72

3.5	Socialinių veiksnių analizės apibendrinimas	76
4	APLINKOSAUGINIAI VEIKSNIAI	78
4.1	Atliekų tvarkymas	78
4.2	Aplinkos tarša.....	78
4.3	Aplinkosauginių veiksnių analizės apibendrinimas.....	80
5	TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI	81
5.1	Ryšiai	81
5.2	Elektroninės paslaugos	81
5.3	Technologinių veiksnių analizės apibendrinimas.....	82
	STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GRĖSMIŲ IR GALIMYBIŲ (SSGG) ANALIZĖ.....	84
	NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS VIZIJA IR PLĖTROS PRIORITETAI	87
	NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS	90
	Neringos savivaldybės strateginio plėtros iki 2020 metų plano finansinis vertinimas	106
	Neringos strateginio plėtros plano 2014–2020 metams vizijos vertinimo efekto rodikliai.....	108
	Neringos strateginio plėtros plano 2014–2020 metams prioritetų vertinimo efekto rodikliai.....	109

NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS SANTRAUKA

Neringos savivaldybės strateginį plėtros planą 2014–2020 metams sudaro šios sudedamosios dalys:

1. Esamos situacijos analizė,
2. Stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių (SSGG) analizė,
3. Vizija ir plėtros prioritetai,
4. Priemonių planas,
5. Valdymo ir stebėsenos metodika (pateikiama atskirai)

Neringos savivaldybės plėtros vizija yra: **Neringa – unikalaus kraštovaizdžio ir darnios aplinkos pajūrio kurortas, išsiskiriantis svetinga bendruomene, saugia ir patrauklia aplinka gyvenimui ir poilsiui, kokybiškais ir išskirtinėmis paslaugomis turistams bei lankytojams ir puoselėjantis kultūrinį, istorinį paveldą bei savitą etninę kultūrą.**

Užsibrėžtai vizijai pasiekti yra suformuluoti trys plėtros prioritetai, apimantys svarbiausias Neringos kurorto sritis:

1. Turizmo ir verslo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas,
2. Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra,
3. Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas.

Rengiant Neringos savivaldybės strateginį plėtros planą parengta bendra atlikta Neringos savivaldybės gyventojų, turistų ir lankytojų ir ekspertų apklausos ir parengta investicijų pritraukimo strategija savivaldybėje. Bendra apklausų ataskaita ir Investicijų pritraukimo strategija Neringos savivaldybėje yra papildomi Neringos savivaldybės strateginio plėtros plano 2014–2020 metams dokumentai.

BENDRA NERINGOS SAVIVALDYBĖS APŽVALGA

Neringa yra įsikūrusi Kuršių nerijoje, siaurame pusiasalyje, skiriančiame Kuršių marias nuo Baltijos jūros. 2000 m. Kuršių nerijos teritorija buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą kaip kultūrinio kraštovaizdžio objektas. Šiaurinė Kuršių nerijos dalis priklauso Lietuvos Respublikai, o kita dalis yra Rusijos Federacijos teritorija. Visa Kuršių nerija turi saugomos teritorijos statusą: 1987 m. Rusijos teritorijoje įsteigtas nacionalinis parkas „Kurškaja kosa“, Lietuvoje Kuršių nerijos nacionalinis parkas įkurtas 1991 m. Apie 0,8 tūkst. ha Kuršių nerijos teritorijos yra administruojama Klaipėdos miesto savivaldybės, o likusioji dalis (apie 25,6 tūkst. ha) – Neringos savivaldybės.

Neringa įkurta 1961 m., kai Kuršių nerijos gyvenvietės – Juodkrantė, Pervalka, Preila, Nida – buvo sujungtos į vieną administracinį vienetą (žr. Pav. 1). Gyventojų skaičiumi ir plotu Neringos savivaldybė yra pati mažiausia iš visų 60 Lietuvos savivaldybių. Neringos savivaldybės administracinis centras – Nidos gyvenvietė. Neringos savivaldybė administraciniu požiūriu suskirstyta į 8 seniūnaitijas. Neringa yra ilgiausias (50 km ilgio) ir labiausiai į vakarus nutolęs miestas Lietuvos Respublikoje. Kitas Neringos unikalumas yra tas, kad visa miesto teritorija yra Kuršių nerijos nacionaliniame parke.

Pav. 1. Kuršių nerija

Neringa yra pajūrio kurortas, kurio išskirtines savybes lemia unikali Kuršių nerijos gamta. Kurorte plėtojamas rekreacinis turizmas, racionaliai naudojami gamtiniai ir kultūros išteklių. Kurortas plėtojamas ir jame esantys gamtiniai gydomieji išteklių naudojami pagal Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo plano ir Kuršių nerijos nacionalinio parko bei jo zonų ribų plano sprendinius ir UNESCO rekomendacijas.

Neringos sudaro iš pietų į šiaurę išsidėsčiusios keturios gyvenvietės – Nida, Preila, Pervalka bei Juodkrantė ir viensėdis – Alksnynė. Alksnynėje yra įkurtas kontrolinis postas, kuriame yra renkama vietinė rinkliava už įvažiavimą į Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją, administruojamą Neringos savivaldybės.

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

1 POLITINIAI (TEISINIAI) VEIKSNIAI

1.1 NACIONALINIAI VEIKSNIAI

Nors nuo 1990 m. Lietuvos Respublikoje oficialus kurorto statusas buvo panaikintas, tačiau nuo 2001 m. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme yra reglamentuojama, kad kurorto statusą turi **Birštonas, Druskininkai, Neringa ir Palanga**. Tai – vienintelės teritorijos Lietuvoje, turinčios oficialų kurorto statusą.

Neringos savivaldybė yra unikali, nes visa jos teritorija yra Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje, kuri yra įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. Didelę įtaką savivaldybės plėtrai daro Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos planavimo dokumentai ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimai. Nepriklausomai nuo vietos valdžios sprendimų, daugelis sprendimų turi būti suderinti su Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija, Valstybės saugomų teritorijų tarnyba ir kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdoma politika.

Į UNESCO paveldo sąrašą įtraukta teritorija apima Kuršių nerijos teritoriją, kurios dalis priklauso Rusijos Federacinei Respublikai. Kadangi į UNESCO paveldo sąrašą įtraukta teritorija apima skirtingas administracines teritorijas, kurios turi skirtingą viziją, veiksmų planas dažniausiai priklauso nuo ją rengusios institucijos. Dėl to iškyla problema, nes Kuršių nerija, kaip į UNESCO paveldo sąrašą įtraukta teritorija, neturi bendros vizijos, įvaizdžio strategijos, vieningo vietovės, kaip UNESCO pasaulio paveldo vertybės, pristatymo.

Antrojo teritorijos administracinių vienetų reformos etapo įgyvendinimo metu Neringos miesto savivaldybės pavadinimas buvo pakeistas į Neringos, tačiau remiantis teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymu mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų turintys Lietuvos Respublikos miestai, rajonų miestai bei miesto tipo gyvenvietės, turėję miesto statusą, kaip gyvenamosios vietovės yra laikomi miestais ir įsigaliojus Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymui. Neringos savivaldybės teritorijoje išskiriamos 5 gyvenvietės, kuriose sutelkiami paslaugų bei aptarnavimo objektai, darbo vietos, o jų gyvybingumui užtikrinti kuriamos ir išsaugomos gyvenamosios teritorijos, išsaugojusios senuosius istorinius gyvenviečių pavadinimus, tai: Alksnynė, Juodkrantė, Nida, Pervalka ir Preila, kurios atskirai neturi gyvenamosios vietovės statuso.

1.2 VIETOS VALDŽIOS VEIKSNIAI

Savivaldybės plėtros perspektyvoms ir plėtrai didelę reikšmę turi vietos valdžios institucijos, t. y. savivaldybės atstovaujamoji ir vykdančioji valdžios, bei jų sprendimai. 2011 m. vasario 27 d. Lietuvos Respublikoje vyko savivaldybių tarybų rinkimai, kurie yra rengiami kas ketverius metus¹. Savivaldybių tarybų rinkimuose buvo renkama atstovaujamoji valdžia savivaldoje. Savivaldybių tarybos narių skaičius varijuoja, priklausomai nuo atitinkamos savivaldybės dydžio.

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucija, 119 str. II dalis, <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>

Neringos savivaldybės tarybą sudaro 15 narių. Pagal partinę priklausomybę, didžioji dauguma tarybos narių yra Lietuvos socialdemokratų partijos nariai (9 tarybos nariai). Judėjimui „Koalicija už mūsų Neringą“ priklauso 4 tarybos nariai, Tėvynės sąjungai–Lietuvos krikščionims demokratams ir Naujajai sąjungai (liberalcentristams) – po 1 tarybos narį. Neringos savivaldybės taryboje yra tik dvi frakcijos: liberalų frakcija (4 tarybos nariai) ir socialdemokratų frakcija (9 tarybos nariai). Neringos savivaldybės tarybos politinė (partinė) sudėtis nėra itin fragmentuota, tai sudaro sąlygas efektyviam sprendimų priėmimui ir kompromisų siekimui.

Neringos savivaldybės tarybos veikla tarp tarybos posėdžių vykdoma komitetuose ir komisijose. Iš viso veikia 5 tarybos komitetai ir 11 komisijų, į kurių sudėtį yra įtraukiami ne tik savivaldybės tarybos nariai, bet ir savivaldybės administracijos darbuotojai, kitų savivaldybės biudžetinių įstaigų atstovai. Šios komisijos yra Administracinė, Administracinių ginčų, Antikorupcijos, Etikos, Peticijų, Saugaus eismo, Savivaldybės švaros ir tvarkos priežiūros, Paramos teikimo išimties tvarka, Nuolatinė apdovanojimų, Narkotikų kontrolės komisijos ir Komisija laisvės kovoms įamžinti.

Neringos savivaldybės komitetai yra šie:

1. Biudžeto, finansų ir ūkio;
2. Sveikatos ir socialinės apsaugos;
3. Švietimo, kultūros, jaunimo ir sporto;
4. Kurorto, turizmo plėtros ir verslo;
5. Kontrolės.

Neringos savivaldybės tarybos pirmajame posėdyje yra renkamas savivaldybės meras, taip pat naujai tvirtinamas Neringos savivaldybės administracijos direktorius, kuris vadovauja Neringos savivaldybės administracijai.

1.3 POLITINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Apibendrinant Neringos savivaldybės politinių (teisnių) veiksmų analizę, galima išskirti šias pagrindines savivaldybės politines (teisines) **stiprybes**:

1. Kuršių nerija yra įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.
2. Neringos savivaldybės taryboje yra nedidelė partinė fragmentacija, dominuoja vienos partijos nariai.
3. Neringos savivaldybė – teritorija turinti kurorto statusą.

Kaip pagrindinę politinę silpnę galima įvardinti veiksmų plano nesuderinamumą, kuris atsiranda, nes į UNESCO paveldo sąrašą įtraukta teritorija apima skirtingas administracines teritorijas, tarp kurių trūksta tarpusavio bendrojo planavimo ir bendros teritorijos plėtros vizijos.

Atlikus Neringos savivaldybės politinių (teisinių) veiksmų analizę, išryškėjo dvi pagrindinės politinės (teisines) **grėsmės**:

- Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo dokumentų, valstybės saugomas teritorijas reglamentuojančių teisės aktų ir Neringos savivaldybės planavimo dokumentų nesuderinamumas;
- Neringos savivaldybės administracijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos, vietos gyventojų ir verslininkų, politikų išsiskiriantys požiūriai dėl su kurorto plėtra susijusių klausimų.

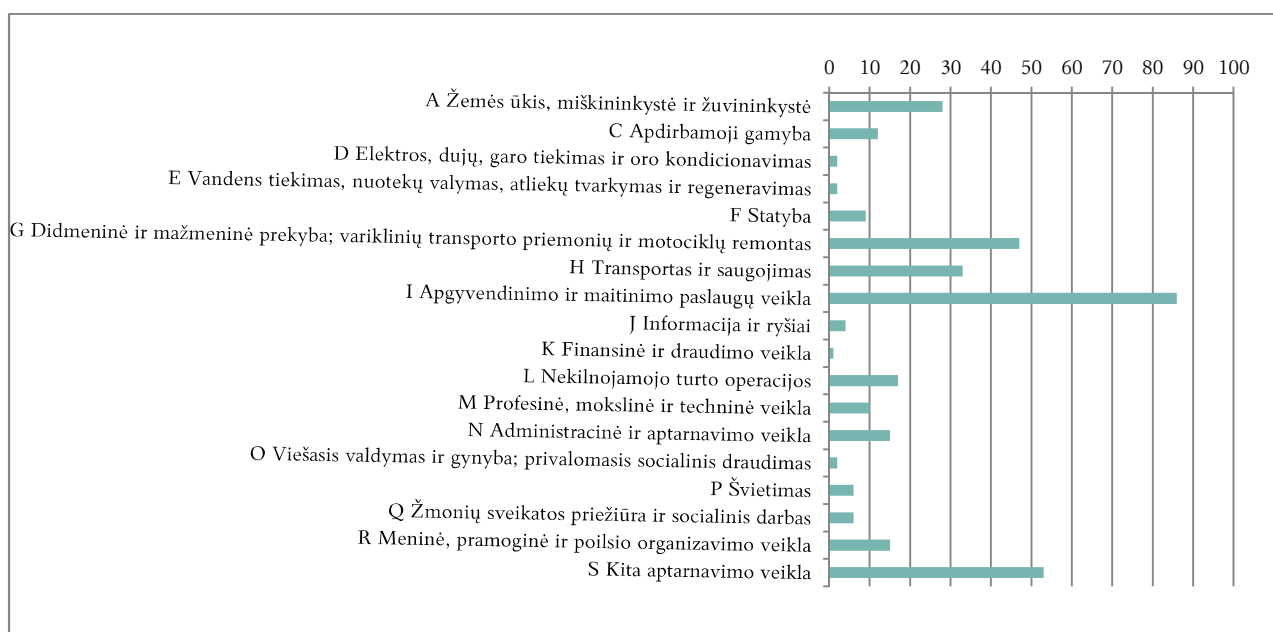
Galimų grėsmių sumažinimui ir silpnybių sumažinimui Neringos savivaldybei išskiriamos dvi **galimybės**:

- konstruktyvus ir efektyvus bendradarbiavimas tarp Neringos savivaldybės tarybos ir administracijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos ir Valstybės saugomų teritorijų tarnybos;
- tarpinstitucinis bendradarbiavimas su Kaliningrado sritimi, sprendžiant Kuršių nerijos išsaugojimo ir darnios turizmo plėtros klausimus.

2 EKONOMINIAI VEIKSNIAI

2.1 VERSLAS

2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje buvo **registruoti** 392 ūkio subjektai, t. y. 1,8 proc. visų Klaipėdos regione registruotų ūkio subjektų. Pagal ekonominės veiklos rūšis, Neringos savivaldybėje dominuoja apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų (sudaro apie 21,9 proc. visų registruotų ūkio subjektų), kitos aptarnavimo veiklos (13,5 proc. visų registruotų ūkio subjektų) ir didmeninės bei mažmeninės prekybos (12 proc. visų registruotų ūkio subjektų) įmonės (žr. Pav. 2). Tokių ūkio subjektų pasiskirstymą pagal ekonominės veiklos rūšis sąlygoja tai, kad Neringa yra kurortas, todėl dominuoja su turizmo veikla susijusios ir paslaugas teikiančios įmonės.

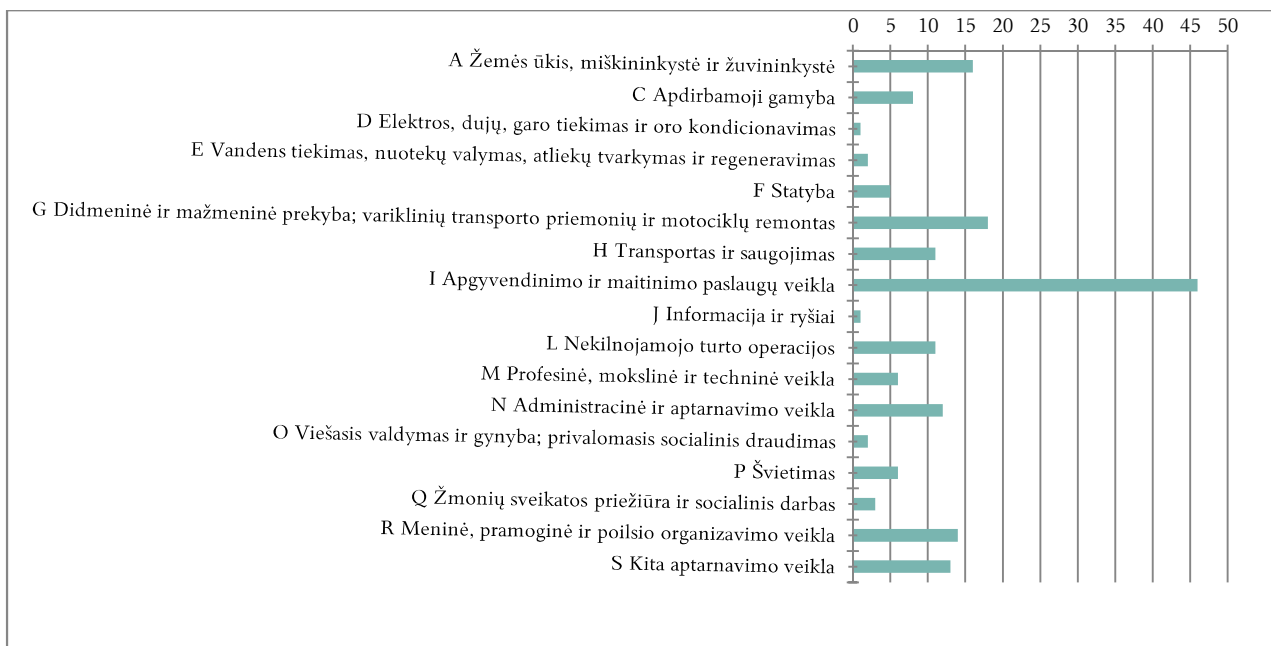

Pav. 2. Registruoti ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos rūšis Neringoje, 2012 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje buvo 175 **veikiantys** ūkio subjektai, t. y. 55,6 proc. mažiau negu registruotų ūkio subjektų. Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, veikiančių ūkio subjektų skaičius Neringoje yra mažiausias ir sudaro 1,7 proc. visų veikiančių ūkio subjektų Klaipėdos regione.

Pagal ekonominės veiklos rūšis, Neringos savivaldybėje daugiausia veikiančių ūkio subjektų užsiima apgyvendinimo ir maitinimo veikla (26,3 proc. visų veikiančių ūkio subjektų) (žr. Pav. 3). Nors Neringoje žemės ūkis nėra plėtojamas, tačiau net 16 veikiančių ūkio subjektų (9,1 proc. visų veikiančių ūkio subjektų) užsiima miškininkystės ir žuvininkystės veikla. Veikiančių ūkio subjektų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis rodo Neringos savivaldybės verslo struktūrą, t. y. didžioji dalis įmonių veikia apgyvendinimo, maitinimo, prekybos ir kitose aptarnavimo srityse, kurios susijusios su turizmu.

Pav. 3. Veikiantys ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos rūšis Neringoje, 2012 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, pagal darbuotojų skaičių Neringos savivaldybėje dominuoja mažos ir labai mažos įmonės. 72,6 proc. visų veikiančių ūkio subjektų sudaro ūkio subjektai, turintys iki 4 darbuotojų (žr. Lentelė 1). Atitinkamai Klaipėdos regione tokios įmonės sudaro 61,1 proc. visų veikiančių ūkio subjektų. Ūkio subjektai, turintys nuo 5 iki 9 darbuotojų, sudaro 12 proc. visų veikiančių ūkio subjektų Neringoje ir 18,7 proc. Klaipėdos regione. Tačiau Neringoje veikia tik 1 ūkio subjektas, turintis nuo 100 iki 500 darbuotojų.

Lentelė 1. Veikiantys ūkio subjektai pagal darbuotojų skaičių, 2012 m.

Darbuotojų skaičius/Teritorija	Klaipėdos regionas	Neringos sav.
0–4 darbuotojai	6 133	127
5–9 darbuotojai	1 881	21
10–19 darbuotojų	940	13
20–49 darbuotojai	624	8
50–99 darbuotojai	291	5
100–149 darbuotojai	86	1
150–249 darbuotojai	35	-
250–499 darbuotojai	34	-
500–999 darbuotojai	8	-
1 000 ir daugiau darbuotojų	4	-

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Neringos kurortas itin veikiamas sezoniškumo, kas sudaro kliūtis vietos įmonėms išlaikyti pastovų didesnį darbuotojų skaičių. Tai yra viena iš sąlygų, kodėl savivaldybėje dominuoja mažą darbuotojų skaičių turinčios įmonės.

2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje 38,9 proc. visų veikiančių įmonių metinės pajamos siekė 20 tūkst. litų, kai ūkio subjektų, kurių metinės pajamos siekia nuo 7 iki 24 mln. litų, yra tik 2 (žr. Lentelė 2). Atitinkamai Klaipėdos regione mažiausias pajamas (iki 20 tūkst. litų) gauna 34,7 proc. visų veikiančių

ūkio subjektų. Nemaža dalis Neringos ūkio subjektų gauna pajamas nuo 20 iki 100 tūkst. litų, t. y. 22,3 proc. visų veikiančių ūkio subjektų, ir nuo 100 iki 500 tūkst. litų, t. y. 24,6 proc. visų veikiančių ūkio subjektų.

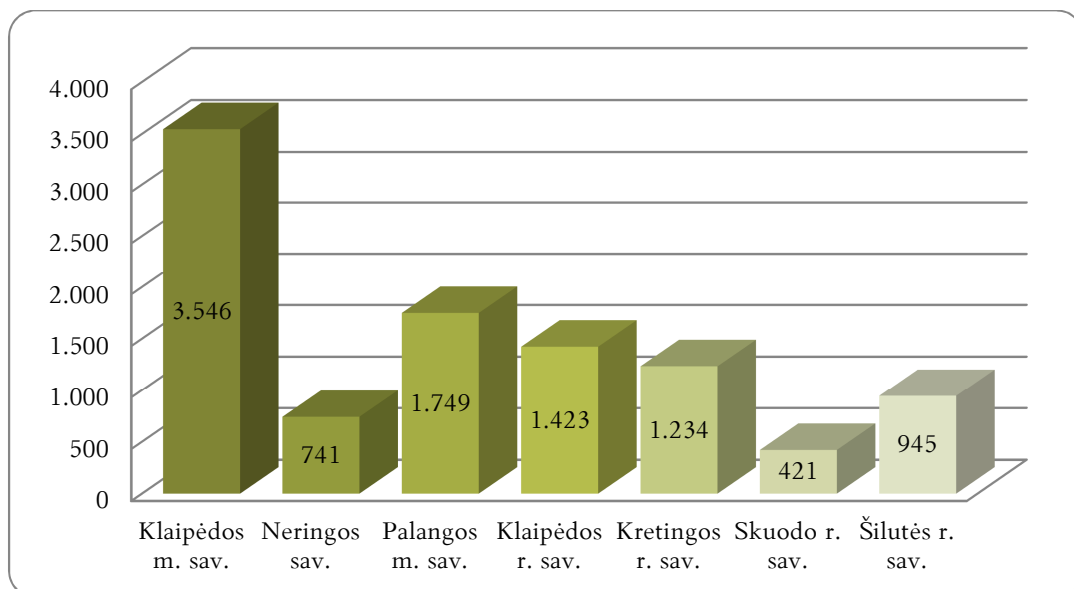
Lentelė 2. Veikiantys ūkio subjektai pagal metines pajamas, 2012 m.

Pajamos/Teritorija	Klaipėdos regionas	Neringos sav.
1–19 999 Lt	3 487	68
20 000–49 999 Lt	924	16
50 000–99 999 Lt	1 019	23
100 000–249 999 Lt	1 285	26
250 000–499 999 Lt	949	17
500 000–999 999 Lt	827	13
1 000 000–1 999 999 Lt	597	8
2 000 000–4 999 999 Lt	465	2
5 000 000–6 999 999 Lt	116	-
7 000 000–23 999 999 Lt	256	2
24 000 000–99 999 999 Lt	80	-
100 000 000–137 999 999 Lt	11	-
138 000 000 Lt ir virš	20	-

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Veikiančių ūkio subjektų pasiskirstymas pagal pajamų grupes Neringoje mažai skiriasi nuo Klaipėdos regiono vidurkių. Klaipėdos regione veikia ūkio subjektai, kurių pajamos viršija 24 mln. litų, kai Neringos savivaldybėje tokių ūkio subjektų nėra. Neringos veikiančių ūkio subjektų mažesnes vidutines metines pajamas lemia kurorto paslaugų sezoniškumas, t. y. gaunamos metinės pajamos varijuoja, priklausomai nuo metų laiko.

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis, Neringos savivaldybėje 741 asmuo įsigijo verslo liudijimus 2012 metams, t. y. vienas mažiausių rodiklių Klaipėdos regione (žr. Pav. 4). Lyginant su kitomis regiono savivaldybėmis, mažiau verslo liudijimų buvo išduota tik Skuodo rajono savivaldybėje (421). 2010–2012 m. laikotarpiu išduodamų verslo liudijimų skaičius Neringos savivaldybėje didėjo: verslo liudijimų 2010 metams buvo išduota 556 gyventojams, 2011 metams – 711 gyventojų.

Pav. 4. Verslo liudijimą 2012 metams įsigijusių gyventojų skaičius Klaipėdos regione

Šaltinis Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Tikslesnis lyginimas galimas analizuojant, kokia dalis savivaldybės gyventojų turi įsigiję verslo liudijimus. Neringoje verslo liudijimus 2012 metams įsigijo beveik trečdalis gyventojų (28,06 proc.). Lyginant su kitomis regiono savivaldybėmis, Neringos savivaldybėje yra didžiausia procentinė gyventojų dalis, įsigijusių verslo liudijimus. Išskyrus Palangos miesto savivaldybę, visose Klaipėdos regiono savivaldybėse iki 3 proc. gyventojų turėjo verslo liudijimą 2012 metams.

Lyginant su kitais šalies kurortais, mažiausias išduotų verslo liudijimų 2012 metams skaičius buvo Birštono savivaldybėje (165), o didžiausias – Palangos mieste (1 749). Pietiniame Lietuvos kurorte Druskininkuose verslo liudijimai buvo išduoti 778 gyventojams . 2010–2012 m. Druskininkuose, kaip ir Neringoje, gyventojams išduotų verslo liudijimų skaičius tolygiai didėjo, kai Birštone ir Palangoje daugiausia verslo liudijimų buvo išduota 2011 metams.

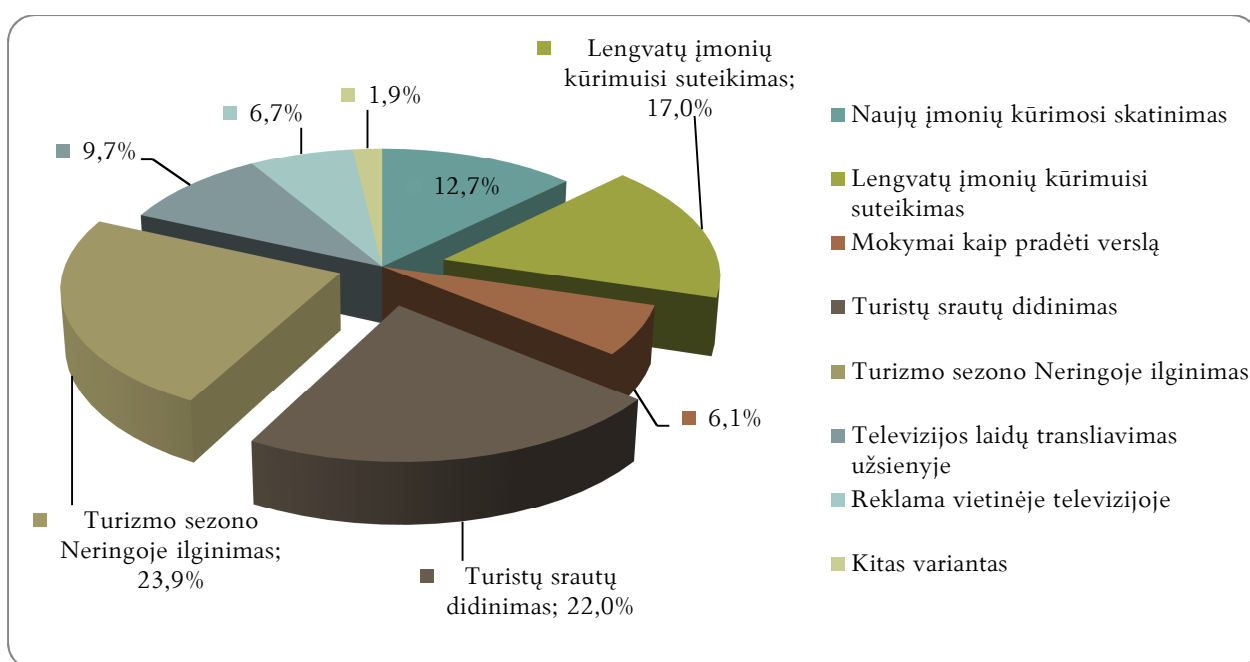
Lyginant su kitais kurortais, Neringoje didžiausia gyventojų dalis turėjo verslo liudijimus 2012 metams. Palangos mieste tokie gyventojai sudarė 11,26 proc. visų gyventojų, Birštone – 3,63 proc., o Druskininkuose – 3,61 proc. Pajūrio kurortuose didesnė procentinė gyventojų dalis įsigija verslo liudijimus, nes nemaža dalis gyventojų nuomoja gyvenamosios paskirties patalpas turistams.

Pagal ekonominės veiklos rūšis, didžioji dauguma verslo liudijimų gyventojams Neringoje buvo išduota gyvenamosios paskirties patalpų nuomai, neteikiant apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos) (492). Žymi dalis (82) verslo liudijimų buvo išduota apgyvendinimo paslaugų (nakvynės ir pusryčių paslaugos) teikimui. Dauguma verslo liudijimų, išduotų 2012 metams, buvo susiję su turizmo veikla, t. y. turistų ir lankytojų apgyvendinimu. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ atliko Neringos savivaldybės gyventojų apklausą. Apklausa buvo vykdoma nuo 2012 m. rugsėjo 17 iki 23 dienos Nidos, Juodkrantės, Preilos ir Pervalkos gyvenvietėse (apklausoje iš viso dalyvavo 235 respondentai). Siekiant įvertinti Neringos savivaldybės verslo aplinką, šioje apklausoje respondentų buvo klausama, kaip jie vertina sąlygas

verslui Neringoje. Daugiausiai (40,6 proc.) neturėjo nuomonės šiuo klausimu, o 23,9 proc. sąlygas verslui vertino palankiai, kai 33,3 proc. – nepalankiai.

Apklausoje gyventojų buvo klausama, ar Neringos savivaldybė pakankamai dėmesio skiria žuvininkystės verslui, ir su kokiomis pagrindinėmis problemomis susiduria vietiniai žvejai. Respondentų nuomone, Neringos savivaldybėje nepakankamai dėmesio skiriama vietiniams žvejams (taip mano 44 proc. apklaustųjų). Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria vietiniai žvejai, buvo išskirtos šios: nėra tinkamų patalpų įrangai laikyti ir saugoti bei tinkamų patalpų žuvies apdirbimui.

Apklausoje gyventojų buvo klausama, kokios priemonės galėtų skatinti verslą Neringoje. Respondentai išskyrė dvi labiausiai tinkančias verslo skatinimui priemones: turizmo sezono Neringoje ilginimas ir turistų srautų didinimas (žr. Pav. 5).

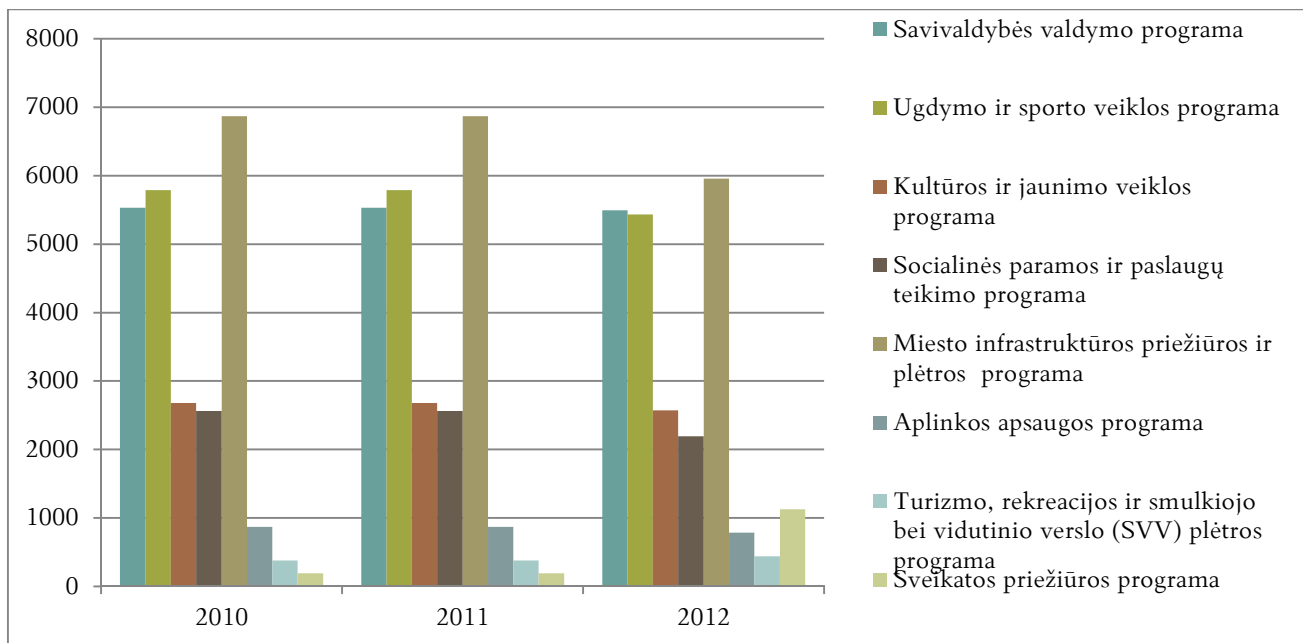
Pav. 5. Verslo skatinimo priemonės

Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės gyventojų apklausos ataskaita

Neringos savivaldybė kasmet skiria dalį biudžeto lėšų, siekdama gerinti verslo aplinką ir inicijuoti investicijų skatinimą. Šiam tikslui pasiekti Neringos savivaldybės strateginiame veiklos plane numatyta „Turizmo, rekreacijos, smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programa“. Programa siekiama pagerinti Neringos turizmo rinkodarą, sudaryti sąlygas efektyviam ir kokybiškam turizmo specialistų darbui, kelti jų kvalifikaciją, gebėjimus ir didinti verslumą bei gerinti verslo sąlygas Neringoje. Įgyvendinant programoje numatytas priemones, finansuojamas iš Europos Sąjungos paramos fondų, siekiama turizmo ir verslo aplinkos gerinimo bei sklaidos apie Neringą ir jos galimybes didinimo. Taip pat siekiama spręsti turizmo infrastruktūros ir verslo aplinkos kokybės problemas.

Remiantis Neringos savivaldybės 2010–2012 metų biudžeto asignavimais pagal programas (žr. Pav. 6), 2010–2012 metais „Turizmo, rekreacijos, smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos“ įgyvendinimui nuolatos skiriama 1,52–3,29 proc. Neringos savivaldybės biudžeto lėšų. 2012 metais, lyginant su ankstesniais,

šios programos įgyvendinimui numatyta 17,09 proc. daugiau lėšų. Ši tendencija rodo, kad Neringos savivaldybės dėmesys šiai sričiai didėja ir ji tampa vis svarbesnė.

Pav. 6. Neringos savivaldybės biudžeto asignavimai pagal programas, tūkst. Lt

Šaltinis Neringos savivaldybės 2010–2012 metų biudžeto asignavimai pagal programas suvestinės

Lietuvoje smulkios ir vidutinio verslo subjektai yra ekonominės ir socialinės plėtros variklis. Siekdama pagerinti smulkios ir vidutinio verslo aplinką, Neringos savivaldybė įgyvendina „Smulkios ir vidutinio verslo plėtros programą“. Kiekvienais metais iš Neringos savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos lėšų skiriama parama verslo subjektams. 2012–2013 m. nustatytas programos lėšų dydis – 0,3 proc. nuo Neringos savivaldybės biudžeto asignavimų², įtraukiant ankstesnių metų nepanaudotas programos lėšas. Remiantis pastarųjų metų duomenimis, paramą gauna 7–8 smulkios ir vidutinės įmonės, o paramos dydis vidutiniškai siekia 7–10 tūkst. Lt (žr. Lentelė 3).

Lentelė 3. Iš Neringos savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos lėšų skiriama parama verslo subjektams

Metai	2010 m.	2011 m.	2012 m. ³
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos patikslintas planas (su likučiu)	59 400	70 900	81 600
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos laisvas likutis metų pabaigoje	8 400	15 900	Nėra duomenų
Smulkios ir vidutinio verslo programai skirta lėšų	51 000	55 000	Nėra duomenų
Subjektų, kuriems skirta parama, skaičius	7	7	8
Skirta vidutinė paramos suma	7 285	7 857	10 200

Šaltinis Neringos savivaldybės tarybos sprendimai

² Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų rėmimo iš Neringos savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos 2012–2013 m. lėšų tvarkos aprašas, patvirtintas Neringos savivaldybės tarybos sprendimu 2012 m. spalio 26 d. sprendimas Nr. T1-205.

³ 2012 metų „Smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo programos“ lėšų panaudojimo prognozė atlikta remiantis tarybos sprendimu Nr. T1-29 „Dėl Neringos savivaldybės 2012 metų biudžeto patvirtinimo“ (2012-02-28) ir sprendimu Nr. T1-118 „Dėl lėšų skyrimo iš Neringos savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos“ (2012-06-05)

Neringos savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros programos įgyvendinimas leidžia kurti palankią aplinką verslo, turizmo ir ekonominių žinių plėtojimui: teikti paramą pradedantiems verslininkams ir mažoms įmonėms, vykdyti sveikatinimo ir konferencijų turizmo plėtrą bei, kryptingai vystant infrastruktūrą, didinti savivaldybės konkurencingumą.

2.2 TURIZMAS

Neringa yra unikalus Lietuvos Respublikos kurortas, todėl svarbiausias savivaldybės verslo sektorius yra turizmas. Lietuvos Respublikoje Kuršių nerija yra vertinama kaip viena svarbiausių šalies turistinių vietovių. Kuršių nerija pasižymi išskirtiniu kraštovaizdžiu, gamtiniais bei rekreaciniais ištekliais ir kultūriniu paveldu. Neringoje gausu išskirtinių kurortologinių išteklių, tokių kaip geoterminis sūrymas, gydomasis purvas, jūrinis klimatas, pušynų bei kadagynų mikroklimatas bei kiti ištekliai, pritaikomi sveikatinimo turizmo ir ramaus poilsio poreikiams. Kol kas kurorte nėra pakankamos infrastruktūros šiems išskirtiniams ištekliams (geoterminis vanduo, gydomasis purvas, jūra) panaudoti. Neringos savivaldybės gamtinė aplinka ir gamtiniai ištekliai yra tinkami organizuoti pasyvų poilsį prie jūros arba vystyti aktyvų turizmą. Aktyvus turizmas Neringos kurorte gali būti skirstomas pagal šias veiklas:

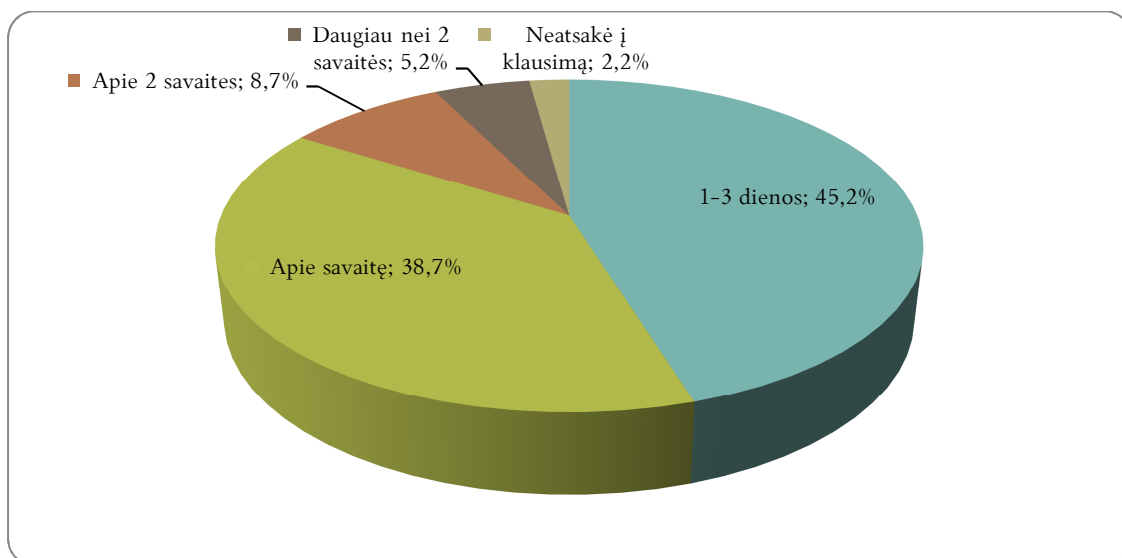
1. **Pėsčiųjų turizmas.** Nidos turizmo ir kultūros „Agila“ informacijos duomenimis, Neringoje yra 3 pažintiniai takai: Parnidžio pažintinis takas, pažintinis takas Naglių gamtos rezervate prie Pervalkos ir pažintinis-dendrologinis takas Juodkrantėje. Parnidžio pažintinis takas yra 1,8 km ilgio, keliaujant juo galima susipažinti su parko gamta. Naglių gamtos rezervatas užima 1 680 ha plotą, kuris tęsiasi nuo Juodkrantės iki Pervalkos. Rezervate esančio pažintinio tako ilgis yra 1,1 km ir juo keliaujant galima pamatyti Pilkąsias (Mirusias) kopas, užpustytų gyvenviečių vietas ir senųjų dirvožemių fragmentus. Pažintinis-dendrologinis takas Juodkrantėje yra 1,6 km ilgio ir yra įrengtas Kuršių nerijos sengirėje. Pažintiniame take yra 16 stotelių, kuriose yra stendai su medžių aprašymais, piešiniais bei nuotraukomis.
2. **Dviračių turizmas.** Neringoje yra vienas dviračių takas nuo Klaipėdos iki Nidos, kurio ilgis yra 52 km. Visas dviračių takas yra asfaltuotas. Šis dviračių takas yra Europos dviračių takų tinklo EuroVelo maršruto EV 10 – „Hanzos žiedas“ ir Europos dviračių trasos R1 dalis.
3. **Vandens turizmas.** Visose Neringos savivaldybės gyvenvietėse yra sudarytos galimybės priplaukti laivams: Nidoje įrengtas keleivinis bei žvejų uostas, Juodkrantėje priplauka, Preiloje ir Pervalkoje pirsai laivams švartuoti. Neringoje yra organizuojamos išvykos laivais į Kuršių marias, Baltijos jūrą ir Nemuno deltą, sudarytos sąlygos plaukioti kanojomis po Kuršių marias.
4. **Mėgėjiška žūklė.** Neringoje yra galimybė žvejoti Kuršių mariose ir Baltijos jūroje. Leidimus mėgėjiškai žvejybai galima įsigyti Nidoje ir Juodkrantėje.
5. **Kitos pramogos.** Neseniai pradėtas plėtoti *šiaurietiškas ėjimas*. *Šiaurietiškam ėjimui* reikalingą inventorių galima išsinuomoti 5 vietose: Nidos turizmo ir kultūros informacijos centre „Agila“, Nidoje ir Juodkrantėje esančiose gelbėjimo stotyse bei poilsio namuose „Ažuolynas“ Juodkrantėje. Neringos turistams ir lankytojams yra sudarytos sąlygos išbandyti *orientavimosi sporto šaką*. Visose Neringos gyvenvietėse bei jų apylinkėse įrengta 10 stacionarių orientavimosi trasų, skirtų profesionalams, mėgėjams ir pradedantiesiems. Pagal Kuršių nerijos nacionalinio parko pateiktą informaciją, stacionarios orientavimosi trasos Nidoje buvo pripažintos sėkmingiausiu 2010 metų turizmo infrastruktūros projektu Lietuvoje, todėl 2011 m. trasos įrengtos Pervalkoje ir 2012 m. – Juodkrantėje ir Preiloje. Žiemos sezono metu yra įrengiamos 3 *slidinėjimo trasos* (1 Juodkrantėje ir 2 Nidoje) ir snieglentininkų kalnelis Nidoje.

Turizmo sektoriaus vystymas Neringoje orientuojamas į ekologinio–pažintinio turizmo bei aktyvaus poilsio turizmo vystymą ir kultūrinį turizmą bei kitas kompleksines turizmo formas.

2.2.1 KURORTO LANKOMUMAS IR TURISTŲ POREIKIAI

Lankytojų srautai Kuršių nerijoje pasižymi nepaprastai dideliu sezoniniu netolygumu. Rengiamoje Kuršių nerijos UNESCO pasaulio paveldo sąrašo vietovės turizmo strategijoje teigiama, kad mokslininkų paskaičiavimu vasaros sezono piko metu (liepos–rugpjūčio mėn.) Nidoje ilsisi 60 proc. arba 6 000 nakvojančių poilsiautojų, Juodkrantėje – 20 proc. arba 2 000, Pervalkoje – 15 proc. arba 1 500. Preiloje – 5 proc. arba 500 nakvojančių poilsiautojų, iš viso apie 10 000 žmonių (vienadienių lankytojų – apie 600 per dieną). Neringoje per metus lankosi apie 400 000 turistų. Didžiausia apkrova visai Kuršių nerijos teritorijai tenka liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Kitais laikotarpiais lankytojų skaičius yra kritiškai mažas.

2012 m. atlikus turistų apklausą paaiškėjo, kad Neringoje turistai ir lankytojai dažniausiai apsistoja trumpam (iki 3 dienų) laikotarpiui (žr. Pav. 7). Beveik 45,2 proc. Neringos turistų ir lankytojų apsistoja 1–3 dienoms, o daugiau nei trečdalis (38,7 proc.) vieši apie savaitę laiko. Turistai, kurie apsistoja Neringoje daugiau nei savaitei, tesudaro 13,9 proc. visų Neringos turistų ir lankytojų.

Pav. 7. Turistų ir lankytojų apsilankymo Neringoje trukmė

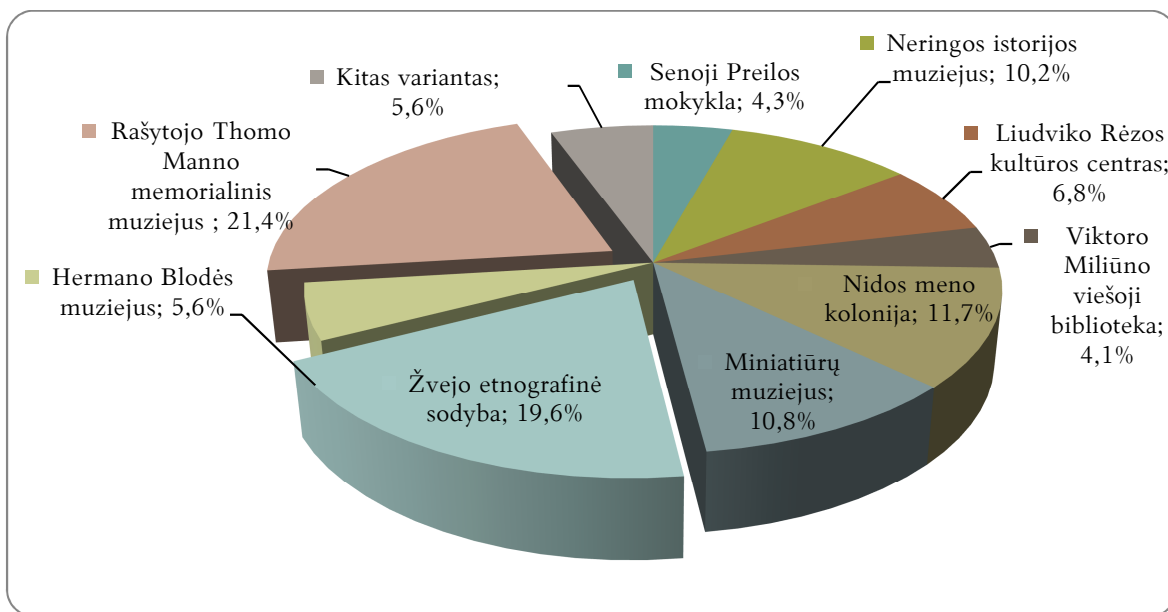
Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės turistų ir lankytojų apklausos ataskaita

Turistus ypač domina senųjų žvejų kaimų reliktais – gyvenviečių dalys su didžiausia kuršių etninės architektūros koncentracija, sodybos, vilos, mažosios architektūros elementai (krikštai). Visas Neringoje esantis kultūros paveldas saugomas valstybės lygmeniu. Neringos savivaldybės tinklapiu duomenimis, Nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių registre įrašyti 133 nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, turintys kultūrinės vertės požymių. Visose Neringos gyvenvietėse įsteigti urbanistiniai draustiniai, Gintaro įlankoje – istorinis draustinis. Savitos jūrų kultūros reliktais – senieji kuršių žvejų laivai kurėnai (burvaltės), jų vėtrungių unikalią atributiką taip pat galima priskirti prie kultūrinio turizmo interesų.

Kuršių nerijos nacionaliniame parke gamtinėse teritorijose yra sudarytos sąlygos pažinti natūralius ir žmogaus pakeistus gamtinius Kuršių nerijos kraštovaizdžio

darinius. Teritorijose įrengti specializuoti takai, maršrutai, trasos, apžvalgos aikštelės, poilsiavietės, atokvėpio vietos ir kiti infrastruktūros elementai.

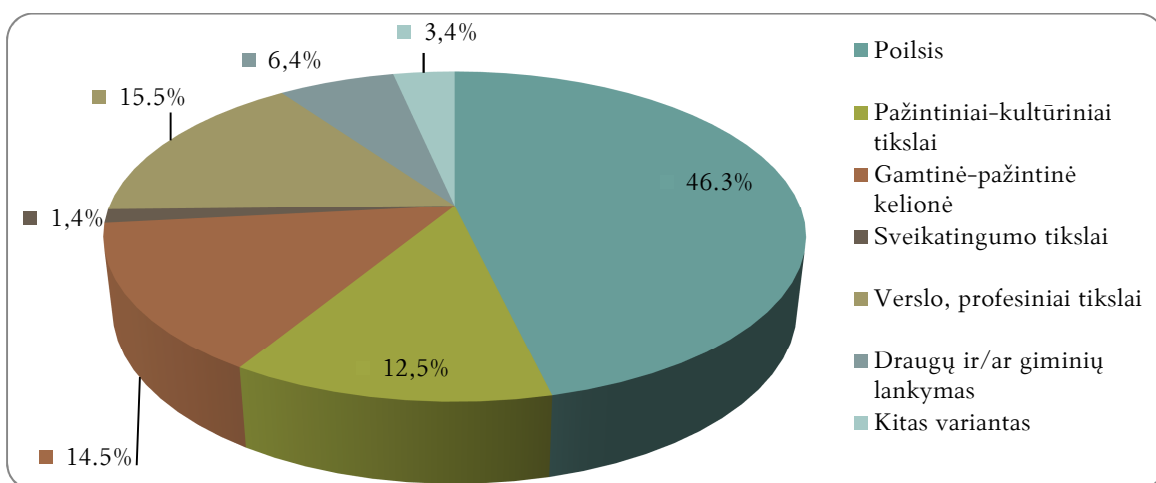
Daugelis turistų ir lankytojų, viešėdami Neringoje, dažniausiai lanko gamtos objektus, tokius kaip: Parnidžio kopa, Saulės laikrodis, švyturys, jūra ir marių pakrantė. Be gamtos objektų, dažniausiai turistai lankosi Neringoje įsikūrusiuose muziejuose. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdyta apklausa parodė, kad labiausiai lankomi objektai Neringoje yra rašytojo Thomo Manno memorialinis muziejus, Žvejo etnografinė sodyba, Nidos meno kolonija ir Neringos istorijos muziejus (žr. Pav. 8).

Pav. 8. Turistų ir lankytojų lankytini objektai Neringoje

Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės turistų ir lankytojų apklausos ataskaita

Turistų apklausos rezultatai parodė, kad beveik pusė (46,3 proc.) turistų kurorte apsilanko tikėdamiesi pailsėti (žr. Pav. 9). Taip pat apklausa padėjo išsiaiškinti, kad Neringa, lankytojų akimis, yra patraukli savo kraštovaizdžiu, gamtine aplinka, kuri dera su ramiu poilsiu ir rekreaciniais turistų ir lankytojų poreikiais.

Pav. 9. Turistų ir lankytojų lankymosi Neringoje tikslai

Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės turistų ir lankytojų apklausos ataskaita

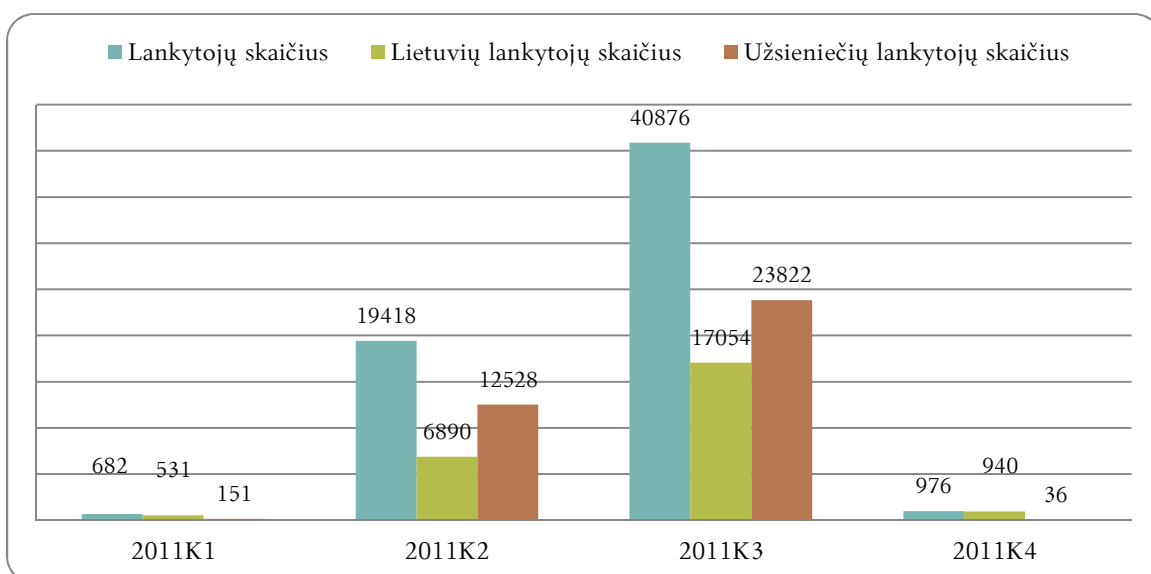
Siekiant didinti turistų srautus Neringos kurorte, būtina atsižvelgti į tai, kad Kuršių nerija yra valstybės saugoma teritorija, įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.

Kuršių nerijos nacionaliniame parke yra intensyviai naudojamos tiesioginio rekreacinio srauto reguliavimo priemonės (tvoros, užtvarai ir pan.), padedantys drausminti lankytojus ir nukreipti reikiama linkme. Prie srautų reguliavimo prisideda informacijos sklaida, ekologiniai užsiėmimai, bendravimas su mokyklomis, vietos bendruomene ir pan.⁴ Ateityje išliks poreikis turistams ir lankytojams pateikti daugiau informacijos apie tinkamą elgesį gamtoje.

2010 m. buvo parengta Neringos kurortologinių išteklių įvertinimo ir panaudojimo sveikatinimo srityje galimybių studija. Šios studijos autoriai teigia, kad „Neringa turi būti traktuojama kaip pajūrio kurortas – UNESCO Pasaulio paveldo kultūrinis kraštovaizdis, artimas kitoms užsienio šalių pajūrio turistinėms vietovėms, kurios yra kartu ir pajūrio kurortai, ir UNESCO Pasaulio paveldo objektai, siekiantys **optimizuoti, o ne maksimaliai padidinti įplaukas**“⁵.

2.2.2 TURIZMO INFORMACIJA

2011 m. Neringos turizmo informacijos centruose iš viso apsilankė 61 952 lankytojai, iš kurių daugiau nei pusė (66 proc.) turizmo informacijos centrų paslaugomis pasinaudojo vasaros (sezono) metu (žr. Pav. 10). Apie 59 proc. visų turizmo informacijos centrų lankytojų sudarė užsienio turistai. Galima pastebėti tendenciją, kad užsienio turistai dažniau naudojami turizmo informacijos centrų paslaugomis pavasario ir vasaros metu, o lietuviai lankytojai – ne sezono metu (rudens-žiemos metu).

Pav. 10. Lankytojų skaičius Neringos turizmo informacijos centruose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais Lietuvos Respublikos kurortais, per metus daugiausiai turistų ir lankytojų apsilanko Neringos turizmo informacijos centruose (žr. Lentelė 4). Beveik visuose kurortuose, išskyrus Birštoną, daugiausia turistų turizmo

⁴ Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos 2011 m. veiklos ataskaita, patvirtinta 202 m, balandžio 13 d. Valstybės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-87.

⁵ R.Povilanskas ir A.Armitienė, „Neringos kurortologinių išteklių įvertinimo ir panaudojimo sveikatingumo srityje galimybių studija“. Klaipėdos universiteto Rekreacijos ir turizmo katedra, 2010 m.

informacijos centruose apsilanko sezono metu, tačiau sezoniskumas labiausiai pastebimas pajūrio kurortuose – Palangos mieste ir Neringoje. Palangos miesto turizmo informacijos centruose vasaros metu apsilanko net 72,6 proc. visų turizmo informacijos centrų lankytojų. Druskininkuose ir Birštone turizmo informacijos centruose lankytojų srautas yra labiau tolygus visais metų laikais.

Lentelė 4. Lankytojų skaičius turizmo informacijos centruose Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Teritorija	Lankytojai	2011K1	2011K2	2011K3	2011K4
Druskininkų sav.	Lankytojų skaičius	2 306	5 614	10 433	3 426
	Lietuvių lankytojų skaičius	943	2 523	3 978	1 327
	Užsieniečių lankytojų skaičius	1 363	3 091	6 455	2 099
Birštono sav.	Lankytojų skaičius	408	1 903	1 877	1 297
	Lietuvių lankytojų skaičius	270	1 538	1 365	1 143
	Užsieniečių lankytojų skaičius	138	365	512	154
Neringos sav.	Lankytojų skaičius	682	19 418	40 876	976
	Lietuvių lankytojų skaičius	531	6 890	17 054	940
	Užsieniečių lankytojų skaičius	151	12 528	23 822	36
Palangos m. sav.	Lankytojų skaičius	2 659	9 796	42 133	3 423
	Lietuvių lankytojų skaičius	1 350	3 649	11 816	1 747
	Užsieniečių lankytojų skaičius	1 309	6 147	30 317	1 676

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Daugiausiai užsienio turistų turizmo informacijos centruose apsilanko Druskininkuose (59,7 proc.) ir Neringoje (59 proc.), o mažiausiai – Birštone (21,3 proc. visų turizmo informacijos centrų lankytojų). Druskininkų turizmo informacijos centruose užsienio turistai lankosi dažniau nei lietuvių lankytojai visus metus, kai Neringoje – tik sezono metu.

Pagal šalis 2011 m. Neringos turizmo informacijos centruose daugiausiai lankėsi Vokietijos piliečiai (20 381) ir kaimyninių šalių piliečiai: Rusijos (3 809), Latvijos (2 564), Estijos (1 367) ir Lenkijos piliečiai (1 203). Druskininkų turizmo informacijos centruose daugiausiai lankėsi Rusijos (5 630) ir Lenkijos (3 228) piliečiai, taip pat žymią lankytojų dalį sudarė Baltarusijos (953), Vokietijos (832) ir Izraelio (713) piliečiai. Birštone daugiausia lankosi Vokietijos (448) ir Rusijos (269) piliečiai. Tuo tarpu Palangos miesto turizmo informacijos centruose, kaip ir Birštone, daugiausiai lankosi Rusijos (11 212) ir Vokietijos (6 501) piliečiai. Palangoje žymią daugumą, kaip ir Neringoje, sudaro kaimyninių šalių piliečiai: Lenkijos (3 731), Latvijos (3 476) ir Baltarusijos (3 219) piliečiai.

Neringos savivaldybės teritorijoje įrengti 4 **informaciniai terminalai**: Neringos miesto viešojoje bibliotekoje, Nidos kultūros ir turizmo informacijos centre (toliau – KTIC) „Agila“, Preilos-Pervalkos seniūnijoje ir Juodkrantės L. Rėzos kultūros centre. Visose gyvenvietėse sukurta lauko informacinė sistema su nuorodomis į lankytinus objektus. Pagrindinė institucija, teikianti turizmo informacijos paslaugas Neringos savivaldybėje, yra Nidos KTIC „Agila“. Pagal centro tinklapio informaciją, „Agila“ – vienintelis centras Lietuvoje, apjungiantis ir kultūros, ir turizmo sritis, kurių tikslas skatinti pažinti kultūrinę aplinką, kraštovaizdžius, vaizduojamąjį ir scenos menus, išskirtinį vietinį gyvenimo būdą, vertybes, tradicijas, įvykius bei kitus kūrybinių ir kultūrinių pokyčių procesus į unikalią Kuršių neriją atvykstantiems turistams bei Neringos kurorto svečiams.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytos apklausos rezultatai parodė, kad daugelis turistų ir lankytojų yra patenkinti Nidos KTIC „Agila“ veikla, tačiau 63,9 proc. apklaustų Neringos turistų ir lankytojų nesinaudoja centro paslaugomis, kadangi jiems reikiamą informaciją susiranda kitais būdais. Dauguma (net 83 proc.) turistų, pasinaudojusių centro paslaugomis, yra patenkinti turizmo informacija apie lankytinus objektus ir žymias, lankytinas vietas, kultūros įstaigas Neringoje.

Nidos KTIC „Agila“ yra pagrindinis turizmo informacijos paslaugos teikėjas, todėl jis turi būti pajėgus suteikti visą reikiamą informaciją bet kuriuo laiku, t. y. turistams ir lankytojams reikalinga informacija turi būti pasiekama ir ne darbo valandomis, nes turistai ir lankytojai į Neringą atvyksta įvairiu paros metu.

Nidos KTIC „Agila“ neteikia konsultacinių paslaugų turizmo verslo atstovams, nevykdo projektinės veiklos ir tokiu būdu menkai prisideda prie savivaldybės turizmo politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Kuršių nerijos nacionalinio parko lankytojų centro veikla prisideda prie turizmo informacijos sklaidos Neringoje. Lankytojų centras Nidoje yra viena iš Neringos savivaldybėje esančių įstaigų, teikiančių informaciją apie turizmo galimybes Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje: pažintinius takus, kultūros paveldą, gamtos paveldą, saugomas parko vertybes.

2.2.3 APGYVENDINIMO IR KITOS PASLAUGOS TURISTAMS BEI LANKYTOJAMS

Viena svarbiausių turizmo sektoriaus sferų yra apgyvendinimo paslaugos. 2011 m. apgyvendinimo paslaugas Neringoje teikė 69 apgyvendinimo įstaigos (žr. Lentelė 5). Lyginant su kitais Lietuvos kurortais, Birštone apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų buvo mažiau (10 įstaigų). Kitame pajūrio kurorte – Palangos mieste – apgyvendinimo paslaugas teikė 224 įstaigos. 2006–2011 m. laikotarpiu apgyvendinimo įstaigų Palangoje ir Druskininkuose daugėjo, o Neringoje sumažėjo.

Lentelė 5. Apgyvendinimo įstaigų ir apgyvendintų turistų skaičiai, 2006–2011 m.

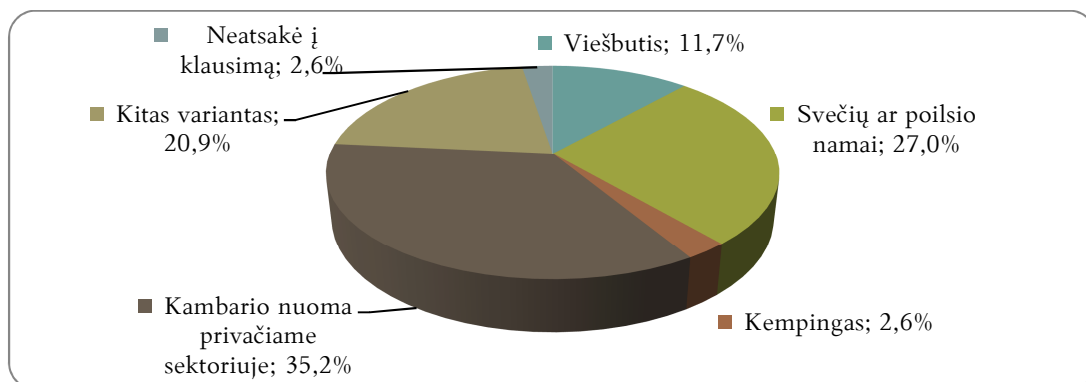
Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Druskininkų sav.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius	25	28	32	37	43	72
	Apgyvendinta turistų	145 988	19 0432	197 824	171 505	203 062	236 117
	Apgyvendinta užsieniečių	34 103	52 925	66 852	61 244	77 782	89 913
Birštono sav.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius	9	9	9	12	10	10
	Apgyvendinta turistų	16 967	15 296	22 714	20 460	24 743	24 861
	Apgyvendinta užsieniečių	2 575	2 323	2 898	2 970	3 596	3 811
Neringos sav.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius	72	78	80	64	66	69
	Apgyvendinta turistų	46 504	51 997	61 652	39 802	40 159	46 751
	Apgyvendinta užsieniečių	17 287	21 870	28 288	18 439	19 153	23 878
Palangos m. sav.	Apgyvendinimo įstaigų skaičius	161	163	187	159	200	224
	Apgyvendinta turistų	191 965	223 259	199 693	158 062	166 048	182 339
	Apgyvendinta užsieniečių	37 723	40 070	38817	34 155	37 740	43 350

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringoje buvo apgyvendintas 46 751 turistas, iš kurių 51,1 proc. sudarė užsieniečiai. Tuo tarpu daugiausiai turistų buvo apgyvendinta Druskininkuose (236 117 apgyvendintų turistų), tačiau užsieniečių buvo tik 38,1 proc. Kitame pajūrio kurorte – Palangos mieste – buvo apgyvendinta 182 339 turistų, iš kurių užsieniečiai sudarė tik 23,8 proc. visų apgyvendintų turistų. Birštone užsieniečių

apgyvendinama mažiausiai – 15,3 proc. visų apgyvendintų turistų. Nors apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičius ir apgyvendintų turistų skaičius Neringoje yra mažesnis už Palangos miesto ir Druskininkų rodiklius, tačiau Neringoje pusę apsistojančių turistų sudaro užsieniečiai.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytos apklausos rezultatai parodė, kad daugiau nei trečdalis (35,2 proc.) turistų ir lankytojų Neringoje nuomojasi kambarį privačiame sektoriuje, o 27 proc. renkasi svečių ar poilsio namus ir tik 11,7 proc. – viešbutį (žr. Pav. 11). Apklausoje 20,9 proc. respondentų pasirinko kitą variantą, prie kurio dažniausiai buvo pažymėta, kad apsistoja pas draugus ar gimines.

Pav. 11. Apgyvendinimo paslaugas, kuriomis naudojasi turistai ir lankytojai, Neringoje
Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės turistų ir lankytojų apklausos ataskaita

Analizuojant apgyvendinimo paslaugas teikiančias įstaigas, svarbus rodiklis yra ne tik bendras apgyvendinimo įstaigų skaičius, bet ir turimų numerių bei vietų skaičius. 2011 m. Neringos apgyvendinimo įstaigose buvo 1 108 numeriai, turintys 2 609 vietų (žr. Lentelė 6). Mažiau nei Neringoje numerių ir vietų buvo Birštone, o didžiausi vietų ir numerių skaičiai buvo Palangos mieste.

2006–2011 m. numerių ir vietų skaičius kito netolygiai, tačiau lyginant su 2006 m., 2011 m. Neringoje šis skaičius buvo sumažėjęs 77 numeriais, arba 6,5 proc., o vietų skaičius padidėjo 52 vietomis, arba 2 proc. Analizuojamu laikotarpiu apgyvendinimo įstaigų numerių ir vietų skaičius kito netolygiai visuose Lietuvos Respublikos kurortuose.

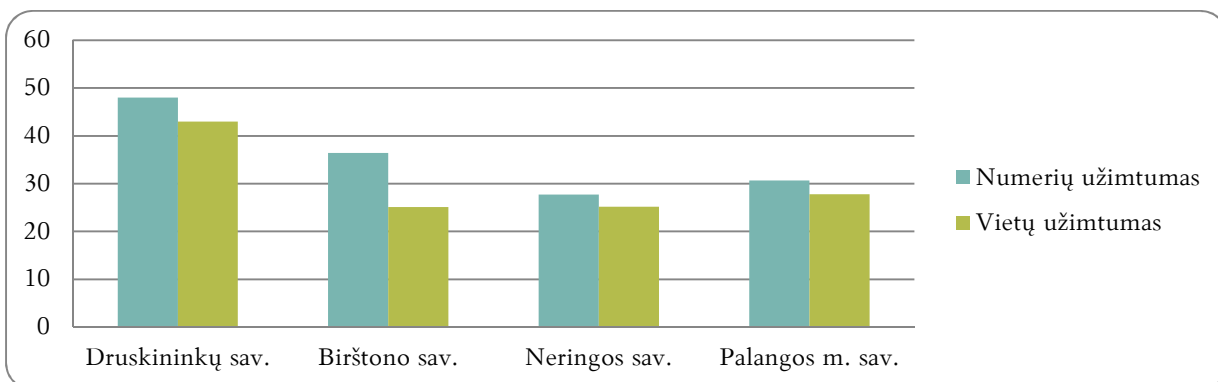
Lentelė 6. Numerių ir vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose, 2006–2011 m.

Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Druskininkų sav.	Numerių skaičius	2 715	2 674	2 327	2 424	2 741	2 662
	Vietų skaičius	5 389	5 364	4 675	4 876	5 589	5 373
Birštono sav.	Numerių skaičius	331	380	389	470	431	432
	Vietų skaičius	812	828	741	891	809	812
Neringos sav.	Numerių skaičius	1 185	1 269	1 128	1 161	1 156	1 108
	Vietų skaičius	2 577	2 979	2 602	2 794	2 683	2 609
Palangos m. sav.	Numerių skaičius	3 505	3 747	3 937	3 994	3 733	3 974
	Vietų skaičius	9 020	9 721	10 126	10 235	9 420	10 165

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Didžiausias apgyvendinimo įstaigų numerių ir vietų užimtumas yra Druskininkų savivaldybėje (žr. Pav. 12). 2011 m. Druskininkuose numerių užimtumas siekė 48 proc. ir vietų – 43 proc., Palangos mieste – 30,7 proc. ir 27,8 proc., atitinkamai

Birštone – 36,4 proc. ir 25,1 proc. Tuo metu Neringoje numerių užimtumas buvo 27,7 proc., o vietų – 25,2 proc., t. y. mažiausi rodikliai, lyginant su kitais šalies kurortais. Tokį mažą apgyvendinimo įstaigų užimtumą Neringoje sąlygoja sezoniškumas ir nenuolatinis paslaugų teikimas (ne visose apgyvendinimo įstaigose paslaugos teikiamos ištisus metus).

Pav. 12. Numerių ir vietų užimtumas apgyvendinimo įstaigose, proc., 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 m. spalio mėn. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ atliko ekspertų apklausą, siekdama ištirti Neringos savivaldybės turizmo potencialą, identifikuoti Neringos kurorto plėtros kryptis, įvertinti investicijų skatinimo ir turizmo plėtros priemones ir kartu įvertinti Neringos konkurencinį pranašumą. Ekspertų apklausos rezultatai parodė, kad Neringos savivaldybėje apgyvendinimo paslaugų sektoriuje trūksta 4-5 žvaigždučių viešbučių ir viešbučio, kuris galėtų apgyvendinti didesnes turistų grupes. Šiuo metu Neringoje trūksta aukštos kokybės standartus atitinkančios apgyvendinimo įstaigos. Kita itin opi problema yra apgyvendinimo paslaugų sezoniškumas, t. y. itin sudėtinga apsistoti Neringoje ne sezono metu. Šiuo metu Neringoje veikia tik kelios apgyvendinimo įstaigos, kurios paslaugas teikia nuolat, t. y. visus metus.

Neringos kurorte trūksta paslaugų ir pramogų įvairovės turistams ir lankytojams. Turizmo infrastruktūra taip pat turi trūkumų, įskaitant tokias vietas, kaip viešieji tualetai. Kita problema, kuri būdinga visai šaliai, yra turizmo marketingas, t. y. turizmą plėtojančių vietovių įstaigos, įmonės ir kiti paslaugų teikėjai dažniausiai nežino, kaip sėkmingai reklamuotis, pateikti save turizmo paslaugų rinkoje ir tokiu būdu pritraukti turistus. Neringoje gausu nematerialaus kultūros paveldo, tradicijų, kurios nėra išnaudojamos kultūriniam turizmui skatinti, tokie kaip poledinė bumbinamoji (baidomoji) stintų žvejyba, vėtrungių gamyba, krikštų gamyba.

Nors sezoniškumo problema, kuri pasireiškia netolygiais turistų srautais, yra būdinga visam turizmo sektoriui Lietuvoje, Neringos lankytojų srautai pasižymi nepaprastai dideliu netolygumu netgi vasaros sezono metu. Tiek kurorto infrastruktūra, tiek gamtinė aplinka bei lankytini objektai didžiausias apkrovas patiria vasarą, todėl dauguma apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų yra teikiamos priklausomai nuo sezono. Neringoje reikia plėtoti kokybiškas paslaugas, kurios galėtų būti teikiamos ne tik sezono metu, siekiant didinti kurorto patrauklumą ir ilginti poilsiautojų lankymosi trukmę ne vasaros metu. Neringos kurortologinių išteklių įvertinimo ir panaudojimo sveikatinimo srityje galimybių studijoje suformuota išvada, kad Neringos bendruomenėje stebima dezintegracija: savivaldybės administracija, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija, vietos

gyventojai, politikai ir verslininkai daugeliu esminių turizmo klausimų mąsto skirtingai, nėra bendros strategijos ir veiksmų plano dėl tolesnės kurorto plėtros.

Dauguma apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų yra mažos ir jaunos, išlaikiusios tradicinę architektūrą. Tai yra ypač gerai, siekiant išlaikyti ir reprezentuoti vietovės kultūrinį paveldą. Apgyvendinimo paslaugų tinklas yra išplėtotas ir patenkina poreikį, tačiau itin svarbu užtikrinti paslaugų kokybę ir įvairovę. Šiuo metu Neringoje dauguma teikiamų apgyvendinimo paslaugų neatitinka aukštos kokybės paslaugų standartų.

Apibendrinus turizmo situaciją Neringoje, suformuluotos šios išvados: Kultūriniai ir gamtiniai išteklių sudaro sąlygas turizmo sektoriaus vystymuisi. Neringoje plačiai išvystyta viena iš turizmo infrastruktūros dalių – apgyvendinimo ir maitinimo įmonių tinklas. Kurortą kasmet aplanko daugybė užsienio ir vietos turistų bei lankytojų.

1. Neringoje tiek apgyvendinimo, tiek maitinimo paslaugų sferose teikiamų paslaugų kokybė neatitinka kainos. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdyta ekspertų apklausa parodė, kad Neringoje trūksta maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų, veikiančių visus metus ir itin sudėtinga rasti apgyvendinimą vienai parai. Tiek ekspertų apklausa, tiek turistų ir lankytojų apklausa parodė, kad Neringos turizmo sektoriuje trūksta kokybiško aptarnavimo, o darbuotojams trūksta kompetencijos.
2. Nors Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro oficialus tinklapis (www.visitneringa.lt) yra labai struktūruotas ir informacija pateikiama keliomis kalbomis, tačiau reikiamą informaciją sudėtinga surasti, pats tinklapis yra pasenęs ir nešiuolaikiškas. Taip pat tinklapyje dalis informacijos nėra atnaujinama, tekstai užsienio kalbomis yra su klaidomis, pastebimas aktualios ir išsamios informacijos trūkumas užsienio kalbomis.
3. Šiuo metu Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija nėra įsitraukusi į turizmo plėtrą Kuršių nerijoje⁶. Nacionalinio parko direkcija turi dalyvauti Neringos turizmo plėtros planavimo procesuose. Būtinai bendradarbiavimas tarp Neringos savivaldybės ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos, kad būtų užtikrinta gamtinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsauga plėtojant turizmą.
4. Nors Neringoje turizmo informacijos ir nuorodų į lankytinus objektus yra pakankamai, tačiau nuorodų trūksta Preiloje ir Pervalkoje. Dėl didelio užsienio turistų srauto, būtina turizmo informaciją ir nuorodas į lankytinus objektus parengti keliomis kalbomis. Šiuo metu yra pernelyg mažai nuorodų anglų, vokiečių ar rusų kalba.
5. Nors turizmo informacijos pakanka, tačiau trūksta tokios informacijos sistemishumo, ją reikėtų pateikti šiuolaikiškai ir patraukliai, panaudojant informacines technologijas.

Siekiant išsaugoti Kuršių nerijos kultūrinio kraštovaizdžio išskirtinės visuotinės vertės elementus ir savybes, didinti jų žinomumą, taip stiprinant tiek vietos gyventojų, tiek lankytojų vietovės verčių suvokimą, būtina **suderinti kultūrinio kraštovaizdžio išsaugojimo, turizmo vystymo ir vietos gyventojų interesus**. Ši nuostata visiškai atitinka esminę nuoseklaus turizmo sektoriaus Europoje vystymosi nuostatą, kurios pagrindą sudaro visapusiškas požiūris, vienijantis aplinkosauginius, socialinius ir ekonominius bei kultūrinius aspektus.

⁶ Prof. Dr. Rainer Hartmann ir Prof. Dr. Bernd Stecker, „Promotional of sustainable tourism in the World Heritage Site of Curonian Spit (Lithuania)“. Hochschule Bremen University of Applied Sciences, December 2011.

2.3 PREKYBA IR PASLAUGOS

2.3.1 MAŽMENINĖ PREKYBA

Vienas iš svarbiausių Neringos savivaldybės verslo sektorių yra turizmas, todėl siekiant skatinti turizmą, be apgyvendinimo paslaugų, itin svarbios sritys yra mažmeninė prekyba ir maitinimo paslaugos.

2011 m. Neringos savivaldybėje veikė 21 parduotuvė t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione (žr. Lentelė 7). 2006–2011 m. parduotuvių skaičius regione kito netolygiai, tačiau 2011 m. buvo 227 parduotuvėmis mažiau nei 2006 m., analizuojamu laikotarpiu Neringos savivaldybėje parduotuvių skaičius tolygiai sumažėjo 17 parduotuvių, arba 44,7 proc.

Lentelė 7. Parduotuvių skaičius, 2006–2011 m.

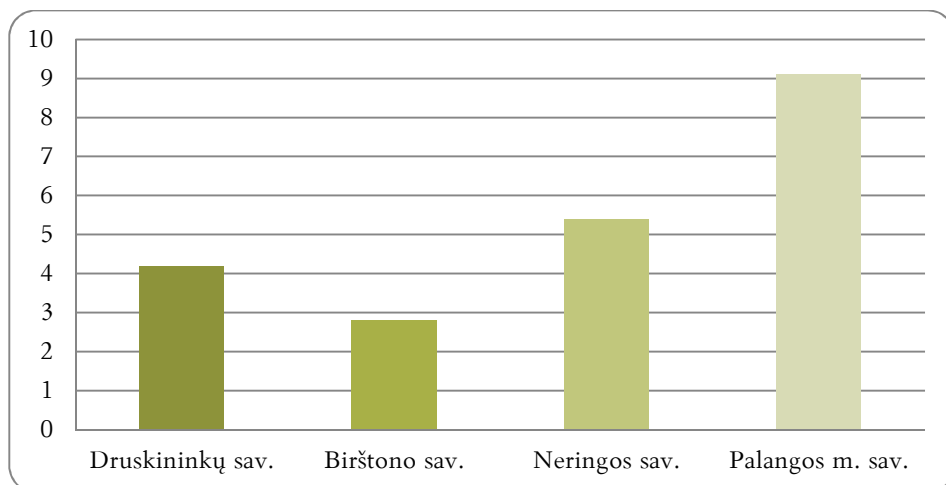
Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos regionas	2 096	2 089	2 091	1 869	1 847	1 869
Klaipėdos m. sav.	1 030	1 059	1 079	988	992	1012
Klaipėdos r. sav.	233	231	229	199	182	185
Kretingos r. sav.	228	222	220	178	176	178
Neringos sav.	38	33	27	24	24	21
Palangos m. sav.	186	182	178	156	159	155
Skuodo r. sav.	122	112	111	105	98	101
Šilutės r. sav.	259	250	247	219	216	217

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Bendras parduotuvių skaičius administraciniame vienetuose priklauso nuo savivaldybės teritorijos dydžio ir gyventojų skaičiaus⁷, todėl tikslingiau lyginti parduotuvių skaičių, tenkantį 1 000 gyventojų. Neringos savivaldybėje 1 000 gyventojų tenka 5,4 parduotuvės, kai Klaipėdos regione – 5,1, o šalyje vidutiniškai – 4,7. Didesnis parduotuvių, tenkančių 1 000 gyventojų, rodiklis regione yra tik kitame pajūrio kurorte, Palangos miesto savivaldybėje (9,1 parduotuvės), ir Klaipėdos mieste (5,7 parduotuvės).

Lyginant su kitais šalies kurortais, daugiausia parduotuvių 1 000 gyventojų tenka Palangos miesto savivaldybėje, o mažiausiai – Birštono savivaldybėje, 2,8 parduotuvės, kai Druskininkų savivaldybės rodiklis – 4,2 parduotuvių 1 000 gyventojų (žr. Pav. 13). Neringos savivaldybėje parduotuvių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, yra mažesnis tik už Palangos miesto rodiklį. Taigi, Neringoje mažmeninės prekybos tinklas yra pakankamai išvystytas.

⁷ Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės bendrą administracinės teritorijos gyventojų skaičių apskaičiuoja pagal administraciniame teritorijoje gyvenamąją vietą deklaruojančių gyventojų skaičių, tačiau 2011–2012 m. gyventojų skaičių perskaičiavo pagal 2011 m. visuotinio surašymo duomenis

Pav. 13. Parduotuvių, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius, 2011 m.
Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Kitas svarbus rodiklis, vertinant parduotuvių veiklą, yra mažmeninės prekybos apyvarta. 2011 m. mažmeninės prekybos apyvarta (be PVM) Neringos savivaldybėje buvo 29,9 mln. litų, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione – apie 1 proc. visos regiono apyvartos (žr. Lentelė 8). Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, mažmeninės prekybos apyvarta buvo mažiausia Neringoje 2006–2011 m., kaip ir visame Klaipėdos regione, mažmeninės prekybos apyvarta (be PVM) Neringoje padidėjo 33,8 proc.

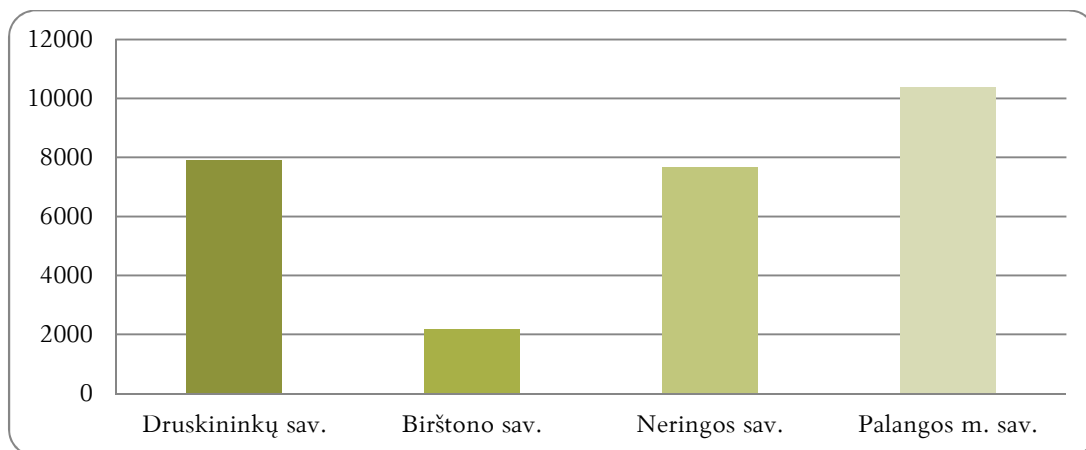
Lentelė 8. Mažmeninės prekybos apyvarta (be PVM), mln. litų, 2006–2011 m.

Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos regionas	2 340,5	2 848,1	3 223,7	2 636,8	2 494,6	2 978,8
Klaipėdos m. sav.	1 566,8	1 896,7	2 138,6	1 749,1	1 646	1 928,9
Klaipėdos r. sav.	178,7	226	242,3	223,6	203	253,3
Kretingos r. sav.	155,3	211,2	234,2	182	177,8	225
Neringos sav.	19,8	20,9	22,3	18,9	22,5	29,9
Palangos m. sav.	175,3	210	225,5	169,1	161,5	177,5
Skuodo r. sav.	77	91,4	97,1	83,3	75,2	104,2
Šilutės r. sav.	16,6	191,9	263,7	210,8	208,6	260

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringos savivaldybėje vienam gyventojui teko 7 680 litų mažmeninės prekybos apyvartos (be PVM), kai šalyje – 7 731 litai ir Klaipėdos regione – 8 172 litai. Neringos savivaldybės rodiklis viršija šalies vidurkį, tačiau nesiekia Klaipėdos regiono vidurkio.

Analizuojant visus šalies kurortus, mažmeninės prekybos apyvartos (be PVM) vienam gyventojui daugiausiai teko Palangos miesto savivaldybėje (10 373 litai) (žr. Pav. 14). Druskininkuose vienam gyventojui teko 7 928 litai mažmeninės prekybos apyvartos (be PVM), o Birštone – 2 168 litai. Lyginant kurortus, Neringos rodiklis mažai atsilieka nuo Druskininkų savivaldybės.

Pav. 14. Mažmeninės prekybos apyvarta (be PVM), tenkanti vienam gyventojui, litai, 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringos savivaldybėje parduotuvių prekybos plotas buvo 1,8 tūkst. m² (žr. Lentelė 9). Lyginant su kitais šalies kurortais, mažesnis bendras parduotuvių plotas buvo tik Birštone (1,2 tūkst. m²). Parduotuvių prekybos plotas, tenkantis 1 000 gyventojų, padeda identifikuoti, kokio dydžio parduotuvės vyrauja savivaldybėje. Neringoje 1 000 gyventojų teko 475 m² parduotuvių prekybos ploto. Lyginant su panašiomis savivaldybėmis, mažesnis rodiklis buvo tik Birštono savivaldybėje (233 m² parduotuvių prekybos ploto 1 000 gyventojų). Taigi, lyginant su kitais kurortais, Druskininkais ir Palangos miestu, Neringoje vyrauja mažos parduotuvės, siūlančios mažesnę prekių asortimentą.

Lentelė 9. Parduotuvių prekybos plotas, 2011 m.

Teritorija	Parduotuvių prekybos plotas, metų pabaigoje, tūkst. m ²	Parduotuvių prekybos plotas 1 000 gyventojų metų pabaigoje, m ²
Druskininkų sav.	17	733
Birštono sav.	1,2	233
Neringos sav.	1,8	475
Palangos m. sav.	14,2	832

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2.3.2 MAITINIMO ĮSTAIGOS

2011 m. Neringos savivaldybėje buvo 32 maitinimo įstaigos ir 1,4 tūkst. vietų jose (žr. Lentelė 10). Didesnis maitinimo įstaigų skaičius Klaipėdos regione buvo tik Klaipėdos mieste (243) ir Palangos mieste (86). Lyginant su kitomis regiono savivaldybėmis, Neringoje yra santykinai didesnis maitinimo įstaigų skaičius bei labiau išplėtotas maitinimo įstaigų tinklas.

Tiek Druskininkuose, tiek Birštone maitinimo įstaigų tinklas yra mažiau išplėtotas nei pajūrio kurortuose (Neringoje ir Palangoje). Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Druskininkuose veikė 24 maitinimo įstaigos, turinčios 1,6 tūkst. vietų, o Birštone – 9 įstaigos, turinčios 0,6 tūkst. vietų. Druskininkuose maitinimo įstaigų yra mažiau nei Neringoje, tačiau vietų maitinimo įstaigose skaičius Druskininkuose yra didesnis. Druskininkuose ir Birštone yra daugiau sanatorijų ir kitų apgyvendinimo įstaigų, kuriose teikiamos maitinimo paslaugos.

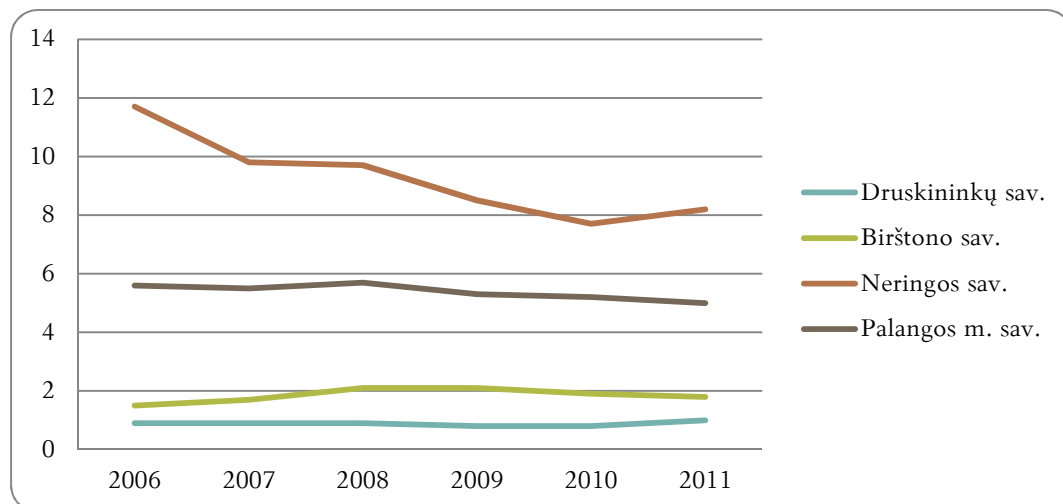
Lentelė 10. Maitinimo įstaigos ir vietų skaičius jose, 2006–2011 m.

Teritorija	Rodikliai	200	200	200	200	201	201
		6	7	8	9	0	1
Klaipėdos regionas	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	458	461	478	440	437	445
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	22,9	23,9	24,9	23	24,3	26,4
Klaipėdos m. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	230	225	247	225	231	243
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	12,6	12,4	13,7	12,4	13,7	14,6
Klaipėdos r. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	20	23	21	19	20	18
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	0,7	1,1	1	0,9	1,1	1
Kretingos r. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	39	36	33	29	26	25
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	2	1,8	1,6	1,5	1,5	2,2
Neringos sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	36	32	34	31	29	32
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	1,2	1,1	1,3	1,1	1,1	1,4
Palangos m. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	99	97	100	94	90	86
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	4,6	4,6	4,7	4,6	4,4	4,5
Skuodo r. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	9	14	14	14	12	10
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	0,3	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Šilutės r. sav.	Maitinimo vienetų skaičius, metų pabaigoje	25	34	29	28	29	31
	Maitinimo vienetų vietų skaičius, metų pabaigoje, tūkst.	1,5	2,2	2	1,9	2	2,2

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su 2006 m., 2011 m. maitinimo įstaigų skaičius Neringoje sumažėjo 4 įstaigomis, o vietų jose skaičius padidėjo 0,2 tūkst. Klaipėdos regione maitinimo įstaigų skaičius taip pat nežymiai sumažėjo, o vietų maitinimo įstaigose skaičius padidėjo. Analizuojamu laikotarpiu Palangos mieste maitinimo įstaigų ir vietų jose skaičius sumažėjo, o Druskininkuose ir Birštone tiek maitinimo įstaigų, tiek vietų jose skaičius didėjo.

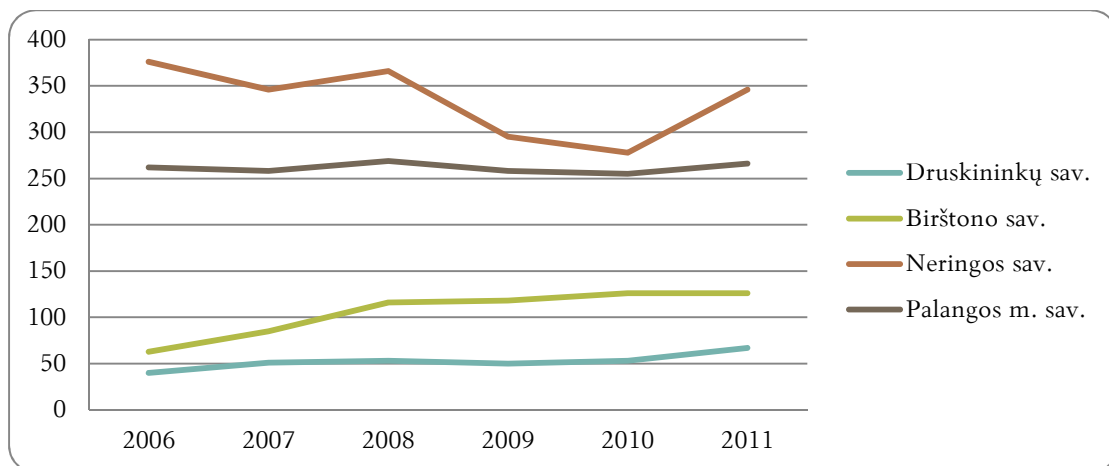
2011 m. Neringos savivaldybėje 1 000 gyventojų teko 8,2 maitinimo įstaigų (žr. Pav. 15). Nepaisant to, kad 2006–2011 m. šis rodiklis sumažėjo 29,9 proc., Neringos savivaldybėje maitinimo įstaigų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius yra didžiausias tarp Lietuvos kurortų. Nors Druskininkuose ir Birštone maitinimo įstaigų skaičius nežymiai augo, maitinimo įstaigų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius išliko ganėtinai mažai: 1 ir 1,8 atitinkamai.

Pav. 15. Maitinimo įstaigų tenkančių 1 000 gyventojų skaičius, 2006–2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringos savivaldybėje 1 000 gyventojų teko 346 vietos maitinimo įstaigose, t. y. didžiausias rodiklis tarp Lietuvos kurortų (žr. Pav. 16). 2006–2011 m. laikotarpyje maitinimo įstaigų vietų skaičius Neringoje kito itin netolygiai, ypač vietų skaičius sumažėjo ekonominio nuosmukio (2009–2010 m.) metu. Analizuojamu laikotarpiu Palangos mieste, Druskininkuose ir Birštone šis rodiklis nežymiai didėjo.

Pav. 16. Maitinimo įstaigų vietų, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičius 2006–2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Vienas svarbiausių rodiklių, siekiant įvertinti maitinimo įstaigų veiklą, yra jų apyvarta. 2011 m. Neringos savivaldybėje maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) buvo 6,4 mln. litų (žr. Lentelė 11), t. y. 4,5 proc. viso Klaipėdos regiono maitinimo įstaigų apyvartos (be PVM). Didesnė maitinimo įstaigų apyvarta regione buvo Klaipėdos mieste (89,1 mln. litų) ir Palangos mieste (25,9 mln. litų). Lyginant su 2006 m., 2011 m. maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) Neringoje padidėjo 1,3 mln. litų, arba 20,3 proc. Kaip ir Neringoje, maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) didėjo visose Klaipėdos regiono savivaldybėse.

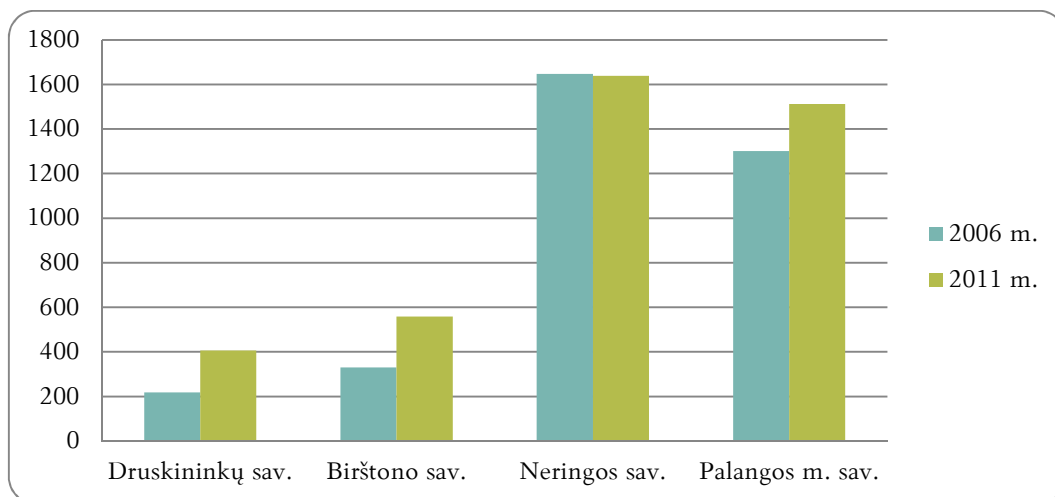
Lentelė 11. Maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM), mln. litų, 2006–2011 m.

Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos regionas	128,2	135,8	160,7	136,7	113,1	141,3
Klaipėdos m. sav.	86,5	89,9	106	91	69,8	89,1
Klaipėdos r. sav.	2,2	2,6	3,7	2,8	3,6	4,9
Kretingos r. sav.	7	7,6	9,5	7,9	6,4	7,5
Neringos sav.	5,1	5,5	6,7	5,8	4,8	6,4
Palangos m. sav.	23	24,2	28,2	23,7	22,8	25,9
Skuodo r. sav.	1,4	1,6	1,9	1,6	1,5	1,7
Šilutės r. sav.	3	4,4	4,7	3,9	4,2	5,8

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringos savivaldybėje vienam gyventojui teko 1 639 litai maitinimo įstaigų apyvartos (be PVM), kai šalyje vidutiniškai vienam gyventojui tenka 294 litai ir Klaipėdos regione – 388 litai. Neringos savivaldybės rodiklis yra didžiausias visame Klaipėdos regione.

Lyginant su kitais šalies kurortais, maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) vienam gyventojui yra didžiausia Neringos savivaldybėje, o mažiausia Druskininkų (žr. Pav. 17). Lyginant su 2006 m., 2011 m. Neringoje maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) vienam gyventojui nežymiai sumažėjo, o kituose kurortuose (Palangos mieste, Druskininkuose ir Birštone) buvo pastebima kita tendencija – apyvartos (be PVM) vienam gyventojui didėjimas.

Pav. 17. Maitinimo įstaigų apyvarta (be PVM) vienam gyventojui šalies kurortuose, 2006 m. ir 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Itin didelis atotrūkis tarp pajūrio kurortų (Neringos ir Palangos miesto) ir kitų dviejų šalies kurortų (Druskininkų ir Birštono) gali būti sąlygotas maitinimo paslaugų kainų skirtumų ir tuo, kad Druskininkuose ir Birštone veikia daugiau apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų, kurios kartu teikia ir maitinimo paslaugas.

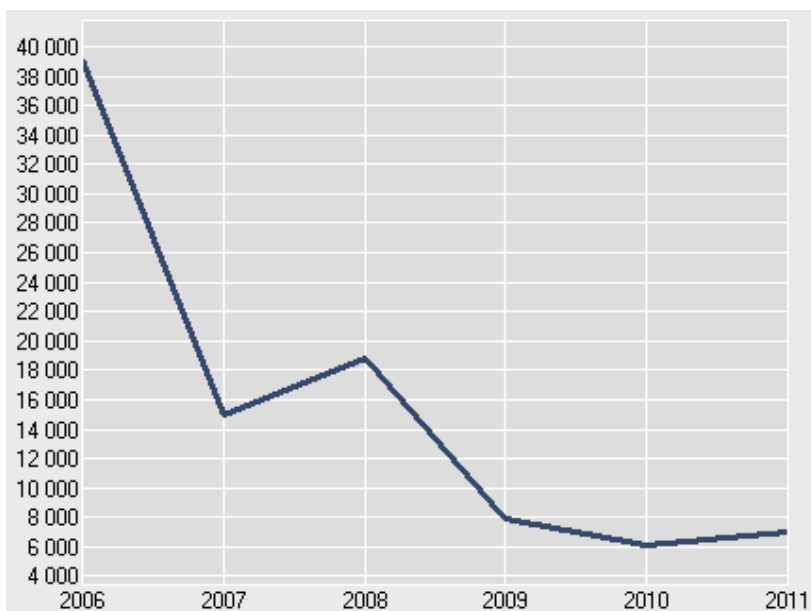
2.3.3 KITOS PASLAUGOS

Neringos savivaldybėje trūksta būtinausių paslaugų gyventojams. Vykdytoje Neringos gyventojų apklausoje, respondentų buvo klausiama, ar juos tenkina būtinausių paslaugų pasiūla savivaldybėje. Net 70,1 proc. respondentų netenkina būtinausių paslaugų pasiūla. Apklausti gyventojai įvardijo, kad trūksta batų taisyklos, kirpyklos, siuvyklos, fotografo paslaugų, grožio salono, skalbyklos ir raktų dirbtuvės.

Kituose šalies kurortuose yra teikiama bent dalis būtinausių paslaugų gyventojams. Palangos mieste yra teikiama dauguma būtinausių paslaugų (fotografijos paslaugos, kirpyklos ir grožio salonai, siuvimo paslaugos, drabužių valymo ir skalbimo paslaugos, raktų gamyba, kompiuterių remontas). Lyginant su kitais šalies kurortais (Palangos miestas ir Druskininkai), Birštone teikiama mažiau tokių paslaugų, tačiau veikia kirpyklos ir grožio salonai, teikiamos siuvimo ir fotografijos paslaugos, ko trūksta Neringos gyventojams.

2.4 STATYBOS

Neringos savivaldybėje statyba yra viena iš mažiausiai išvystytų ūkio šakų, kadangi statybos yra labai apribotos dėl saugomos teritorijos statuso. 2011 m. Neringoje buvo atlikta statybos darbų savo jėgomis už 7 026 tūkst. litų (be PVM), t. y. 0,8 proc. visų Klaipėdos regione atliktų statybos darbų savo jėgomis. Per pastaruosius šešerius metus statybos darbų savo jėgomis Neringoje itin sumažėjo. 2006–2011 m. laikotarpiu apimtys sumažėjo net 82 proc. (žr. Pav. 18), kai analizuojamu laikotarpiu Klaipėdos regione savo jėgomis atliktų statybų apimtys sumažėjo žymiai mažesniu mastu – 25 proc.

Pav. 18. Atlikta statybos darbų savo jėgomis (be PVM) to meto kainomis Neringos savivaldybėje, tūkst. litų, 2006–2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Neringoje nėra pramonės ir menkai išvystytas statybų sektorius, nes savivaldybė įsikūrusi valstybės saugomoje teritorijoje. Neringos savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatytas tik 1,5 proc. plėtros potencialas, todėl šios

savivaldybės statybos sektorius toliau nebus plėtojamas ir liks labiau orientuotas į gyvenamųjų namų / rekreacinių pastatų statybą, renovaciją ar restauraciją.

2.5 INVESTICIJOS

2.5.1 TIESIOGINĖS UŽSIENIO INVESTICIJOS

Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) yra vienas svarbiausių įrankių, užtikrinančių ilgalaikę šalies ir savivaldybių ūkio plėtrą, bei skatinančių ekonominių augimą. 2010 m. TUI Klaipėdos regione sudarė 9,4 proc. visų TUI Lietuvos Respublikoje, o TUI Neringos savivaldybėje sudarė tik 0,5 proc. visų regiono TUI (žr. Lentelė 12). Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, mažiau TUI teko tik Skuodo rajono savivaldybei. Neringoje yra ganėtinai mažos TUI, nes lyginant su kitų šalies kurortinių miestų TUI rodikliais, mažesnės TUI teko tik Birštono savivaldybei (2010 m. 0,4 mln. litų).

2006–2010 m. laikotarpiu TUI didėjo tiek visoje šalyje, tiek Klaipėdos regione, o Neringos savivaldybėje kito netolygiai. Didžiausias TUI rodiklis Neringoje buvo 2007 m. (26,5 mln. litų), po kurių TUI tolygiai mažėjo iki 2010 m.

Lentelė 12. Tiesioginės užsienio investicijos, 2006–2010 m.

Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010
Klaipėdos regionas	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	2 158,5	2 890,6	3 259,3	3 168	3 349
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	5 689	7 630	8 618	8 413	9 128
Klaipėdos m. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	1 257,6	1 823,3	1 977,8	2 156,1	2 366,5
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	6 765	9 874	10 782	11 798	13 309
Klaipėdos r. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	784,4	784,6	793,5	753,4	725,4
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	15 911	15 501	15 296	14 455	14 047
Kretingos r. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	86,1	102,8	124,4	85,1	86,1
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	1 872	2 244	2 716	1 888	1 955
Neringos sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	2,9	26,5	20,8	17,4	17,7
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	939	7 876	5 750	4 714	4 589
Palangos m. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	2,2	124,5	304,5	117	109,5
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	123	7 065	17 325	6 633	6 351
Skuodo r. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	5,4	8	9,4	6,9	5,2
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	226	336	404	297	233
Šilutės r. sav.	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. litų	19,9	20,9	28,9	32,1	38,6
	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, litai	373	395	550	615	774

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

TUI kiekį iš dalies lemia savivaldybės dydis, todėl tikslesnis TUI palyginimas ir poveikis savivaldybei yra galimas analizuojant TUI tenkantį vienam gyventojui. Klaipėdos regione vienam gyventojui vidutiniškai tenka 9 128 litų TUI, kai šalies vidurkis yra 10 958 Lt. Lyginant su kitais regionais, didesnis TUI kiekis vienam gyventojui teko Vilniaus ir Telšių regionuose. Tuo tarpu Neringoje vienam gyventojui tenka 4 589 litų TUI, t. y. žymiai mažiau nei Klaipėdos regiono ir šalies vidurkiai. Lyginant su kitais šalies kurortais, TUI vienam gyventojui daugiau nei Neringoje teko tik Palangos miesto savivaldybėje.

2006–2010 m. TUI vienam gyventojui tiek šalyje, tiek Klaipėdos regione augo tolygiai, kai Neringos savivaldybėje kito netolygiai. Kaip ir TUI, TUI vienam gyventojui buvo didžiausios 2007 m. ir iki 2010 m. tolygiai mažėjo.

2.5.2 MATERIALINĖS INVESTICIJOS

Materialinės investicijos yra išlaidos ilgalaikiam materialiajam turtui, kuris naudojamas ilgiau nei vienerius metus, įsigyti, sukurti ir esamam materialiajam turtui atnaujinti (rekonstruoti, remontuoti). Materialinės investicijos yra tampriai susijusios su statybos sektoriumi.

2010 m. Klaipėdos regiono materialinės investicijos sudarė 12,5 proc. visų Lietuvos Respublikos materialinių investicijų, o Neringos savivaldybės materialinės investicijos sudaro 0,9 proc. visų regiono materialinių investicijų. Be to, materialinės investicijos Neringoje yra mažiausios visame Klaipėdos regione (žr. Lentelė 13). Lyginant su kitais kurortais, mažesnės materialinės investicijos yra tik Birštono savivaldybėje. Mažas materialinių investicijų kiekis yra sąlygojamas menkai išvystyto statybų sektoriaus, Neringos specifinio statuso, dėl kurio tvarkomieji statybos darbai yra apriboti, savivaldybės teritorinio dydžio ir nedidelio gyventojų skaičiaus.

2006–2010 m. laikotarpiu didžiausias materialinių investicijų kiekis Klaipėdos regione ir Neringos mieste buvo 2007–2008 m., o 2010 m. materialinių investicijų kiekis nesiekė 2007 m. lygio.

Lentelė 13. Materialinės investicijos, 2006–2010 m.

Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010
Klaipėdos apskritis	Materialinės investicijos, tūkst. litų	3020675	3388971	3138004	1592066	1792520
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	7 948	8 938	8 290	4 223	4 822
Klaipėdos m. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	1993093	2250536	2023964	1003648	1036252
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	10 680	12 146	10 997	5 484	5 748
Klaipėdos r. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	483737	438939	377275	208062	247816
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	9 902	8 787	7 362	4 001	4 776
Kretingos r. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	207807	178467	166576	92835	295609
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	4 524	3 889	3 636	2 063	6 634
Neringos sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	39751	53644	57890	10740	16599
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	12 927	16 496	16 559	2 685	4 408
Palangos m. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	136279	247570	254108	101457	57643
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	7 720	14 046	14 440	5 637	3 305
Skuodo r. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	27054	37741	31538	36507	32874
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	1 111	1 575	1 338	1 587	1 442
Šilutės r. sav.	Materialinės investicijos, tūkst. litų	132954	182074	226653	138817	105727
	Materialinių investicijų tenka vienam gyventojui, litai	2 483	3 425	4 296	2 670	2 073

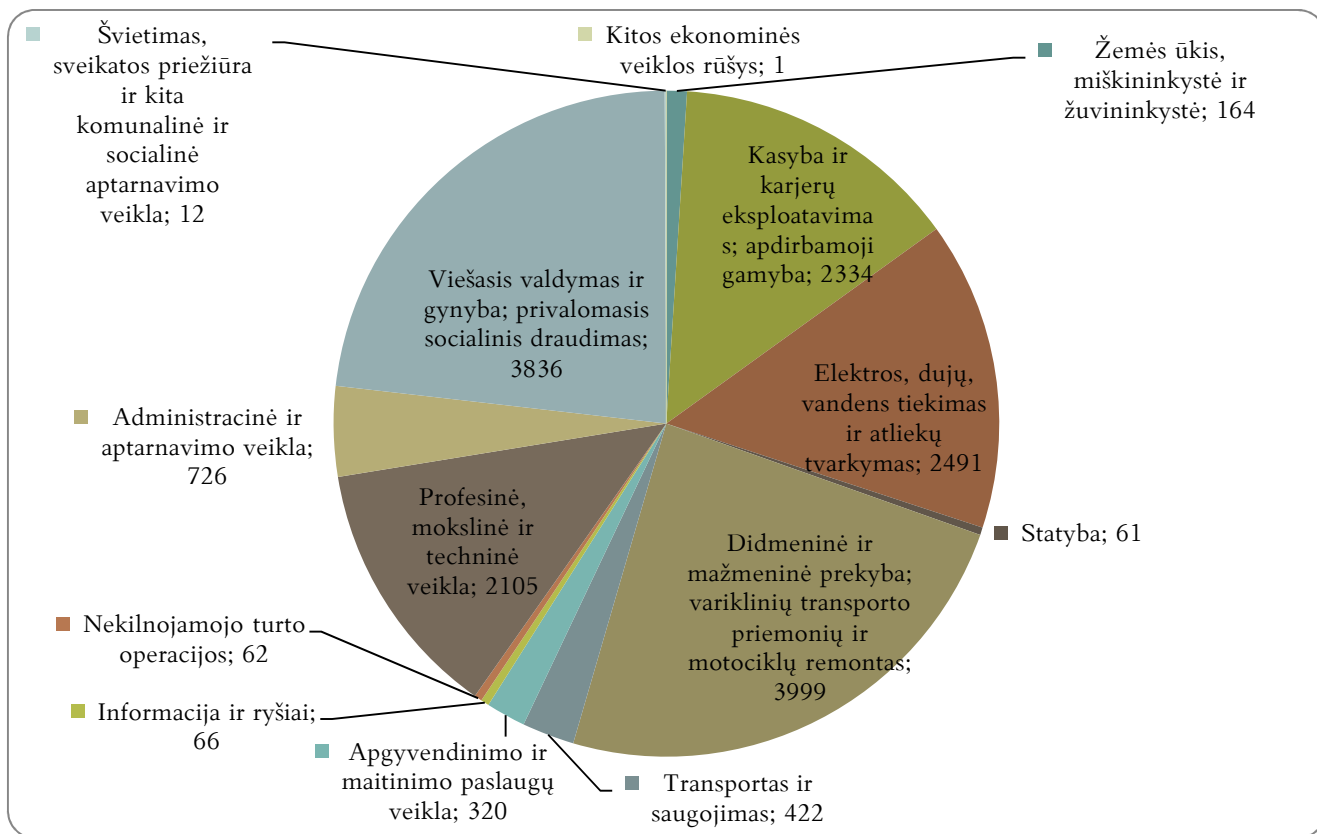
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Tikslesnis palyginimas tarp savivaldybių įmanomas lyginant materialinių investicijų, tenkančių vienam gyventojui, rodiklius. 2010 m. Klaipėdos regione vienam gyventojui teko 4 822 litai materialinių investicijų, kai vidutiniškai šalyje – 4 363 litai. Neringos savivaldybės rodiklis (4 408 litai materialinių investicijų

vienam gyventojui) taip pat viršija šalies vidurkį. Lyginant su kitais kurortais, materialinių investicijų vienam gyventojui daugiau tenka tik Druskininkų savivaldybėje (6 187 litai).

2006–2010 m. laikotarpiu Klaipėdos regione ir Neringos savivaldybėje materialinės investicijos vienam gyventojui, kaip ir bendras materialinių investicijų kiekis, didžiausios buvo 2007–2008 m. Šiuo metu tiek regiono, tiek savivaldybės 2010 m. rodikliai nėra pasiekę 2007 m. lygio.

Pagal ekonominės veiklos rūšis, 24,1 proc. materialinių investicijų teko didmeninei ir mažmeninei prekybai, 23,1 proc. – viešajam valdymui ir gynybai, 15 proc. – elektros, dujų, vandens tiekimo ir atliekų tvarkymo veikloms, 14,1 proc. – apdirbamajai gamybai ir 12,7 proc. – profesinei, mokslinei ir techninei veiklai (žr. Pav. 19). Kitoms ekonominės veiklos rūšims materialinių investicijų kiekis buvo santykinai mažesnis.

Pav. 19. Materialinės investicijos pagal ekonominės veiklos rūšis Neringos savivaldybėje, tūkst. litų, 2010 m.

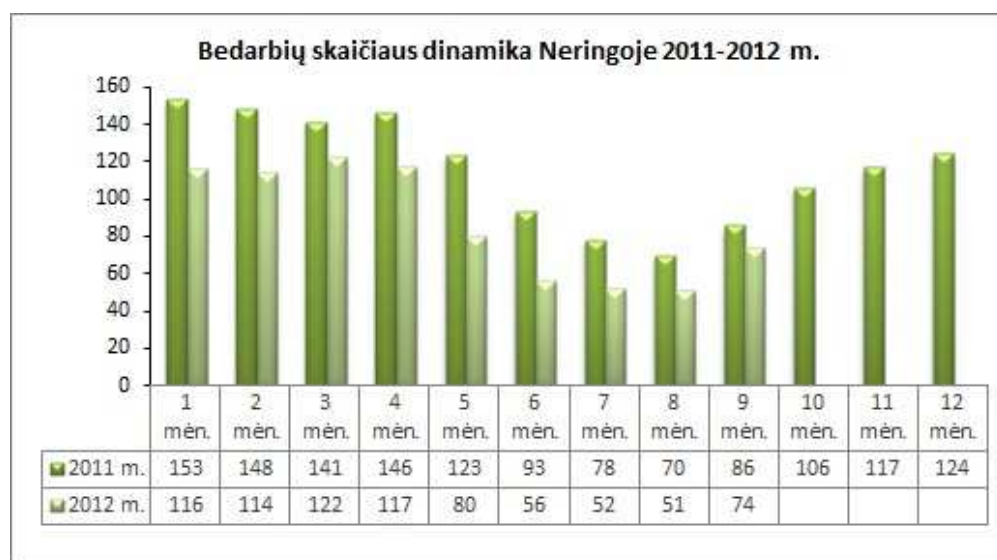
Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Reikėtų pažymėti, kad su turizmu tiesiogiai susijusioms ekonominės veiklos rūšims (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos) teko nežymi materialinių investicijų dalis. 2010 m. apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikloms teko 320 tūkst. litų materialinių investicijų, t. y. tik 1,9 proc. visų savivaldybės materialinių investicijų.

2.6 GYVENTOJŲ UŽIMTUMAS IR NEDARBAS

Viena svarbiausių makroekonominių problemų yra nedarbas. Daugelis ekonomistų, įvertindami ekonomikos būklę ar ekonominės politikos efektyvumą, nedarbo lygį vertina kaip vieną iš ekonomikos „sveikatos“ rodiklių. 2008–2009 m. bendra šalies ekonominė situacija ir pasaulinė ekonominė krizė turėjo sudėtingas ekonomines pasekmes: ekonominis nuosmukis itin paveikė gyventojų užimtumą ir sąlygojo didelį nedarbo lygį visoje šalyje.

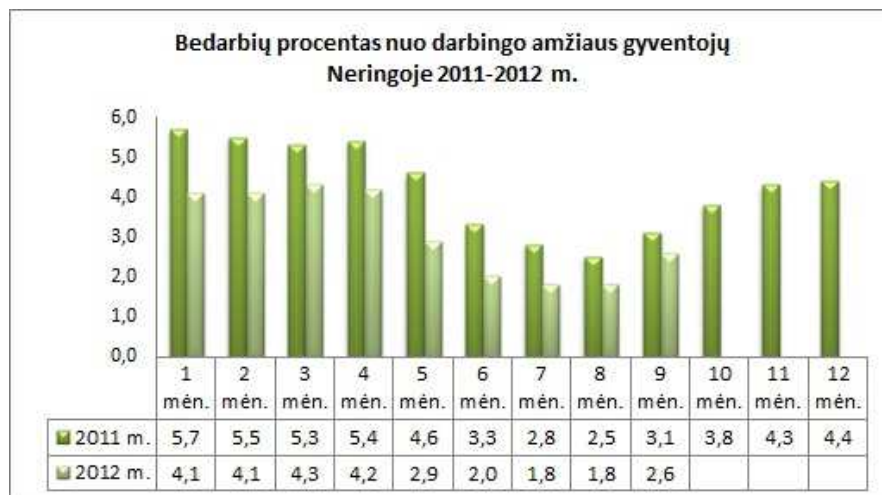
2012 m. spalio 1 d. Klaipėdos teritorinės darbo biržos Neringos skyriuje buvo įregistruoti 74 bedarbiai (žr. Pav. 20), iš kurių 40 (54,1 proc.) buvo moterys. Pastebėta tendencija, kad 2011 m. ir 2012 m. mažiausias bedarbių skaičius buvo fiksuotas vasaros mėnesiais. Kita tendencija yra bedarbių skaičiaus mažėjimas, nes 2012 m. bedarbių skaičius buvo mažesnis nei 2011 m. atitinkamais mėnesiais. Atsižvelgiant į 2011–2012 m. tendencijas Neringos darbo rinkoje, nedarbo lygis savivaldybėje neturėtų didėti.

Pav. 20. Bedarbių skaičius Neringoje, 2011-2012 m.

Šaltinis Klaipėdos teritorinė darbo birža

2012 m. spalio 1 d. Klaipėdos teritorinės darbo biržos Neringos skyriaus aptarnaujamoje teritorijoje bedarbių santykis su darbingo amžiaus gyventojais buvo 2,6 proc., kai 2011 m. spalio 1 d. buvo 3,1 proc. (žr. Pav. 21). Bendras bedarbių skaičius ir nedarbo lygis Neringoje mažėja. Kaip ir registruotų bedarbių skaičius, bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Neringos savivaldybėje varijuoja, priklausomai nuo metų laiko: mažiausias nedarbas yra vasarą (liepos-rugpjūčio mėn.), o didžiausias – žiemą (sausio-vasario mėn.).

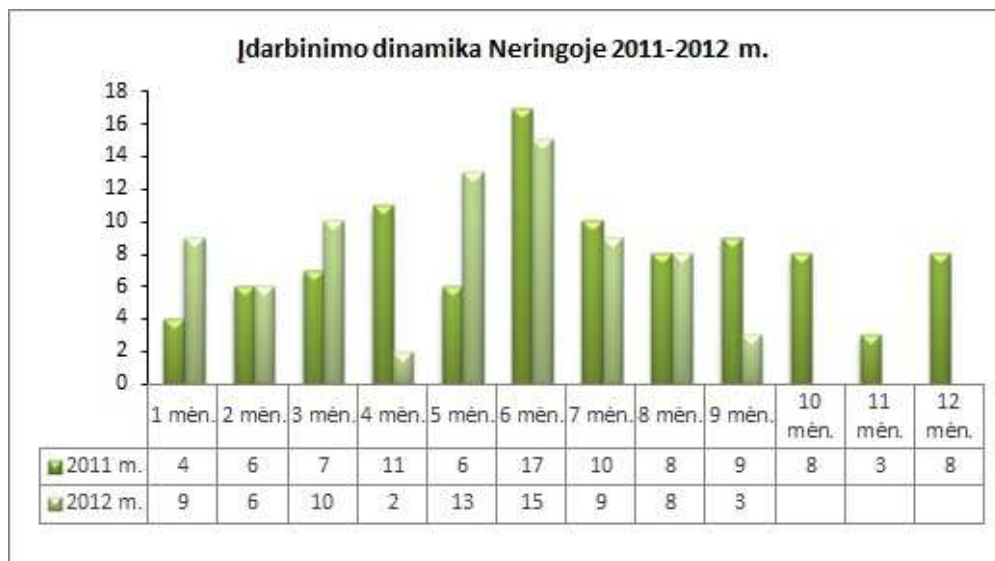
Pav. 21. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Neringoje, proc., 2011–2012 m.

Šaltinis Klaipėdos teritorinė darbo birža

Lyginant su Klaipėdos regiono vidurkiu, 2012 m. spalio 1 d. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Klaipėdos teritorinės darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje buvo 8,5 proc., t. y. 5,9 karto didesnis nei Neringos savivaldybės rodiklis. Visoje Lietuvoje bedarbių santykis su darbingo amžiaus gyventojais buvo 10 proc. (Lietuvos darbo biržos 2012 m. spalio 1 d. duomenys), t. y. didesnis tiek už Klaipėdos regiono, tiek už Neringos savivaldybės vidurkį. Lyginant su Klaipėdos regiono ir šalies vidurkiais, nedarbas Neringoje yra santykinai mažesnis.

Iki 2012 m. spalio 1 d., po ilgesnės nei 2 metų darbo pertraukos, Klaipėdos teritorinės darbo biržos Neringos skyriuje užsiregistravo 3 bedarbiai, po trumpesnės nei 2 metų darbo pertraukos – 4, niekur nedirbusių – 4. 2012 m. rugsėjo mėn. buvo įdarbinti 3 bedarbiai, iš jų 1 – neterminuotam darbui.

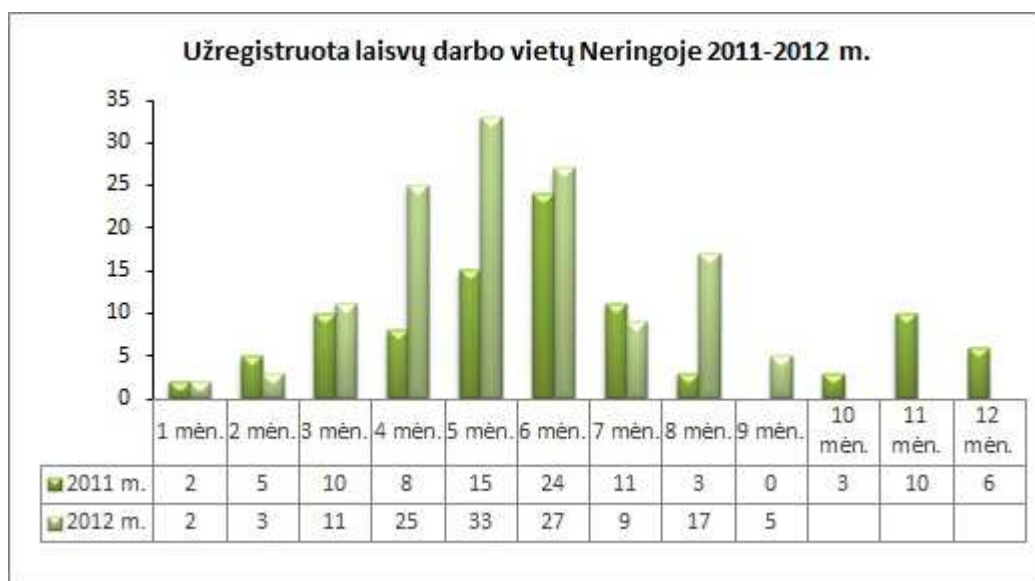
Nedarbo lygis ir bedarbių įdarbinimas Neringoje varijuoja, priklausomai nuo metų laiko, t. y. bedarbių daugiausiai įdarbinama vasaros sezonu (žr. Pav. 22). Kadangi Neringa yra kurortas, kuriame ypač ryškus turizmo paslaugų sezoniskumas, todėl darbuotojų poreikis vasaros sezonui yra didesnis ir bedarbių skaičius yra mažiausias.

Pav. 22. Įdarbinta asmenų Neringoje, 2011-2012 m.

Šaltinis Klaipėdos teritorinė darbo birža

2012 m. rugsėjo mėn. Klaipėdos teritorinės darbo biržos Neringos skyriuje įregistruotos 5 naujos laisvos darbo vietos, 3 iš jų neterminuotam darbui. 2011-2012 m. daugiausiai laisvų darbo vietų buvo užregistruojama balandžio-birželio mėn. (žr. Pav. 23).

Pav. 23. Užregistruotos laisvos darbo vietos Neringoje, 2011-2012 m.

Šaltinis Klaipėdos teritorinė darbo birža.

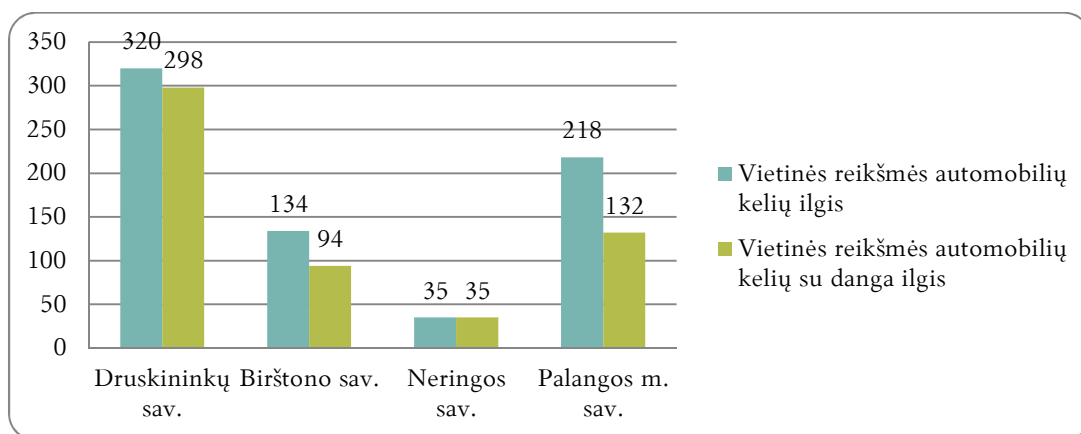
Kaip ir įdarbintų asmenų, užregistruotų laisvų darbo vietų skaičiaus kitimas priklauso nuo sezoniškumo.

2.7 EKONOMINĖ INFRASTRUKTŪRA

2.7.1 TRANSPORTAS

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybės teritorijoje vietinės reikšmės kelių⁸ ilgis yra 35 km, kurių tik 3 km yra žvyro danga, o 31 km – patobulinta danga. Neringos savivaldybės teritorijoje esančių vietinės reikšmės kelių ilgis yra mažiausias visame Klaipėdos regione ir yra mažiausias, lyginant su kitais kurortais (žr. Pav. 24). Kituose Lietuvos kurortuose situacija yra tokia: Druskininkuose vietinės reikšmės kelių ilgis yra 320 km, Palangos mieste – 218 km ir Birštone – 134 km.

Neringos savivaldybė iš kitų kurortų išsiskiria vietinės reikšmės kelių kokybe, nes Neringos savivaldybėje patobulinta kelių danga sudaro 88,57 proc. visų su danga kelių, o Klaipėdos regione keliai su patobulinta danga sudaro 24,38 proc. visų su danga kelių. Neringoje visas vietinės reikšmės kelių ilgis yra padengtas danga, kai Palangos mieste vietinės reikšmės keliai su danga sudaro 60,55 proc. visų kelių ilgio, Birštone – 72,39 proc. visų kelių ilgio ir Druskininkuose – 93,13 proc. visų kelių ilgio.

Pav. 24. Vietinės reikšmės kelių ilgis, km, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Per Neringos savivaldybės teritoriją eina krašto kelias Smiltynė-Nida Nr. 167, už kurio priežiūrą atsakinga VĮ Klaipėdos regiono keliai. Šio krašto kelio ilgis yra 50,6 km.

Automobilių stovėjimo aikštelių sistema yra svarbi kurorto susisiekimo infrastruktūros dalis. AB „Smiltynės perkėlos“ duomenys rodo, kad transporto ir keleivių srautų dinamika per pastaruosius tris metus skiriasi. 2011 m. perkeltų keleivių skaičius mažėjo, o transporto – augo, kai perkeltų dviračių kiekis liko panašus. Šios tendencijos atspindi augančią automobilių statymo gyvenvietėse

⁸ Pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymą, vietinės reikšmės keliai naudojami vietiniam susisiekimui ir skirstomi į:

- viešuosius kelių (keliai, jungiantys rajoninius kelių, gyvenamąsias vietas, sąvartynus, rekreacijos objektus, lankomas gamtos, kultūros paminklus, bei gatvės gyvenamosiose vietovėse ir kiti keliai, nepriskirti valstybinės reikšmės keliams);
- vidaus kelių (juridinių ir (ar) fizinių asmenų reikmėms naudojami keliai (miškų, nacionalinių parkų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, karjerų, privažiavimo prie hidrotechninių įrenginių, ribotų teritorijų – kiemų keliai ir visi kiti keliai, nepriskirti viešiesiems keliams).

problema. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdyta ekspertų apklausa parodė, kad Neringoje yra itin opi automobilių stovėjimo aikštelių problema, todėl būtina aiški ir efektyvi automobilių stovėjimo aikštelių sistema.

2011 m. Neringos savivaldybėje buvo registruoti 2 682 individualūs lengvieji automobiliai, kurie sudarė 1,5 proc. visų Klaipėdos regione registruotų individualių automobilių (žr. Lentelė 14). 2006–2011 m. lengvųjų automobilių skaičius padidėjo visoje šalyje 6,8 proc., Klaipėdos regione – 4 proc., o Neringos savivaldybėje – net 32,7 proc.

2011 m. Neringos savivaldybėje 1 000 gyventojų teko 682 individualieji lengvieji automobiliai, kai šalies vidurkis buvo 492 automobiliai ir regiono vidurkis – 489 automobiliai. Šis Neringos savivaldybės rodiklis yra didžiausias Klaipėdos regione. Tokį santykinai didelį 1 000 gyventojų tenkančių individualių lengvųjų automobilių rodiklį gali sąlygoti ne nuolatinių, bet savivaldybėje gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų turimi individualūs lengvieji automobiliai, kurie irgi yra registruoti Neringos savivaldybėje.

Lentelė 14. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, 2006–2011 m.

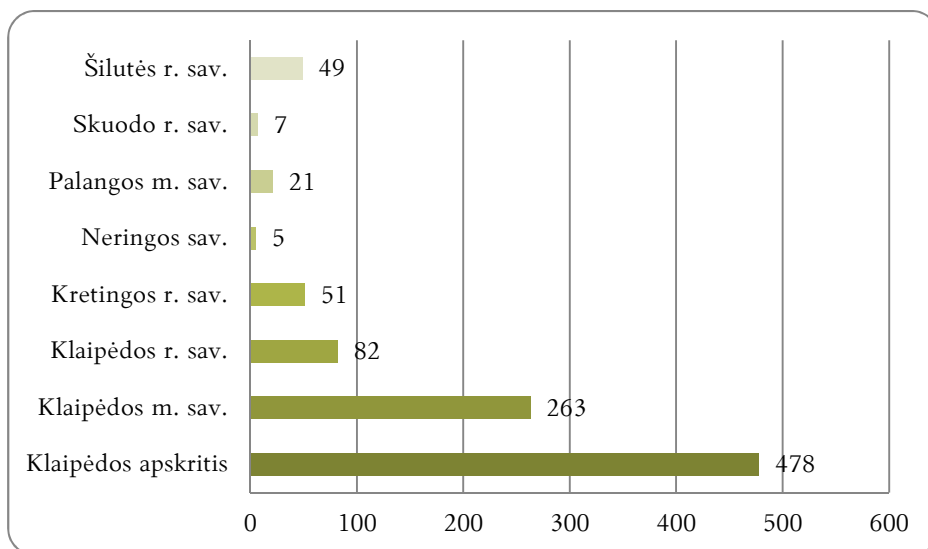
Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos regionas	Individualių lengvųjų automobilių sk.	170 013	168 976	177 325	178 495	175 713	177 024
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	448	446	469	474	479	489
Klaipėdos m. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	81 965	80 495	82 696	81 971	79 787	79 405
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	441	436	451	449	449	453
Klaipėdos r. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	23 857	24 281	26 325	27 099	27 041	27 837
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	484	480	507	520	524	537
Kretingos r. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	21 690	21 168	22 556	22 334	22 099	22 420
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	472	462	493	495	502	515
Neringos sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	1 805	1 965	2 150	2 332	2 536	2 682
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	576	583	594	633	659	682
Palangos m. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	8 541	8 436	8 866	8 895	8 538	8 574
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	484	479	504	504	495	504
Skuodo r. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	9 813	9 754	10 502	10 986	11 114	11 416
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	406	410	450	475	495	520
Šilutės r. sav.	Individualių lengvųjų automobilių sk.	22 342	22 877	24 230	24 878	24 598	24 690
	1 000 gyventojų tenka individualių lengvųjų automobilių	419	432	461	477	493	507

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringos savivaldybė išsiskiria itin dideliu individualių lengvųjų automobilių, tenkančių 1 000 gyventojų, skaičiumi. Mažiausias rodiklis yra Birštono savivaldybėje (500 automobilių 1 000 gyventojų), o didžiausias, išskyrus Neringos savivaldybę, yra Druskininkų savivaldybėje (529 automobiliai 1 000 gyventojų).

2011 m. Neringos savivaldybėje buvo užfiksuoti tik 5 kelių eismo įvykiai, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione, kuriame per 2011 m. įvyko 478 kelių eismo įvykiai (žr. Pav. 25). 2006–2011 m. Neringos savivaldybėje itin sumažėjo kelių

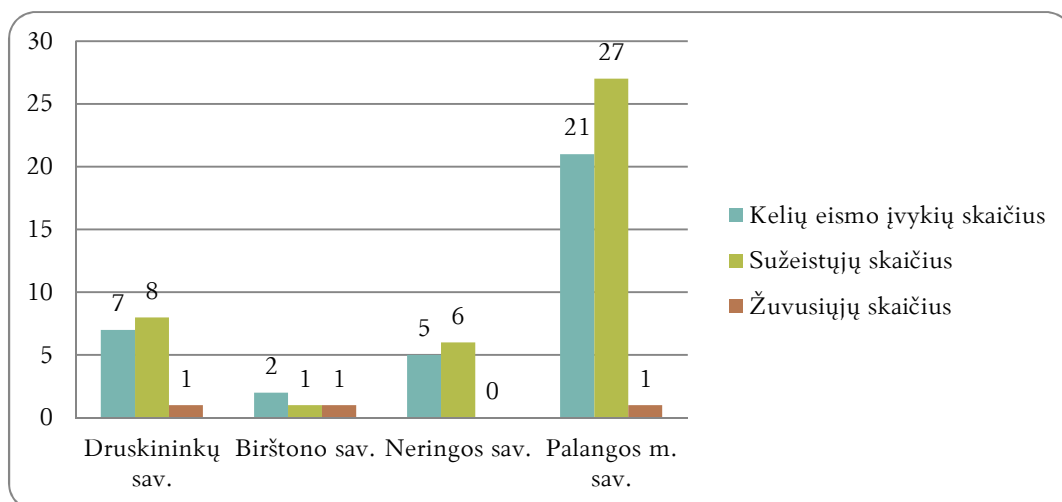
eismo įvykių (66,7 proc.). Analizuojamu laikotarpiu kelių eismo įvykiuose iš viso buvo sužeisti 6 asmenys, o sužeistųjų skaičius sumažėjo (79,3 proc.). Neringos savivaldybė Klaipėdos regione išsiskiria labai mažu avaringumu.

Pav. 25. Kelių eismo įvykiai, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, didžiausias avaringumas ir daugiausia kelių eismo įvykiuose nukentėjusių buvo Palangos miesto savivaldybėje (žr. Pav. 26). 2011 m. Palangos mieste buvo užfiksuotas 21 kelių eismo įvykis, Druskininkuose – 7, o Birštone – tik 1. Birštono savivaldybėje ne tik mažiausias kelių eismo įvykių skaičius, bet ir jose nukentėjusiųjų skaičius yra mažiausias iš visų šalies kurortų. Palangos mieste užfiksuotų kelių eismo įvykių metu buvo sužeisti 27 asmenys, Druskininkuose – 8, o Birštone – tik 1.

Pav. 26. Kelių eismo įvykiai, sužeistieji ir žuvusieji jų metu, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Apie 70 proc. turistų ir lankytojų į Neringą atvyksta savo automobiliais. Tokia tendencija yra grėsminga aplinkos kokybei, nes didėja anglies monoksido, išmetamo į aplinkos orą kiekis. Siekiant mažinti automobilių skaičių ir jų keliamą

žalą aplinkai, būtina užtikrinti patogų ir nuolatinį viešąjį transportą, kad lankytojai ir turistai vietoj individualių automobilių imtų naudotis viešojo transporto paslaugomis. Šiuo metu susisiekimas su Neringos gyvenvietėmis yra prastas, nes autobusai ir maršrutinis taksi važiuoja retai, ypač ne sezono metu. Viešasis transportas galėtų vežti tiesiai iki lankytinų objektų ir turizmo įstaigų, o šiuo metu autobusai sustoja tik gyvenvietėse ir prie jose esančių kelių lankytinų objektų (Raganų kalnas Juodkrantėje, Thomo Manno memorialinis muziejus Nidoje), dažni maršrutai neužsuka į pačias Pervalkos ir Preilos gyvenvietes.

Viešojo transporto prieinamumo didinimui aktuali viešojo transporto paslaugų kaina, kuri santykinai nėra didelė. Pagal Nidos autobusų stoties informaciją, nuo Smiltynės iki Nidos autobuso bilietai kainuoja 11 litų, o iki Juodkrantės – 4 litai. Siekiant didinti naudojimąsi viešuoju transportu (autobusais ir maršrutiniu taksi), reikėtų didinti viešojo transporto paslaugos patrauklumą. Viešojo transporto paslaugų patrauklumą galima didinti plėtojant autobusų maršrutus ir didinant reisų dažnumą, suformuojant paslaugų kainų / nuolaidų sistemą turistų ir lankytojų grupėms, šeimoms, atnaujinant viešojo transporto priemones.

2.7.2 INŽINIERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Vandens tiekimas ir nuotekos. Dar 1961 m. Neringai gavus miesto statusą, pradėtos kurti centralizuotos vandentiekio ir nuotekų šalinimo sistemos. Šiuo metu Neringos savivaldybėje geriamąjį vandenį centralizuotai tiekia ir užtikrina nuotekų šalinimą UAB „Neringos vanduo“. Vykdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą dėl savivaldybėms priklausančio turto valdymo, nuo UAB „Klaipėdos vanduo“ buvo atskirtas Neringos cechasis ir 1998 m. birželio mėn. 01 d. įsteigta UAB „Neringos vanduo“.

UAB „Neringos vanduo“ valdo Juodkrantės, Nidos ir Preilos-Pervalkos vandenvietes (Preilos vandenvietė geriamuoju vandeniu aprūpina Pervalkos gyventojus). UAB „Neringos vanduo“ eksploatuoja 29 km ilgio vandentiekio tinklus. Šiuo metu prie centralizuoto geriamojo vandens tiekimo yra prisijungę beveik 95 proc. Neringos gyventojų.

Nuo 2007 m. lapkričio 28 d. Juodkrantės gyventojams buvo pradėtas tiekti geriamasis vanduo iš naujai sumontuotų įrenginių, kurie užtikrina keliamus kokybės reikalavimus centralizuotai tiekiamam geriamajam vandeniui. Juodkrantės vandenvietė eksploatuoja 4 naujus požeminio vandens gręžinius, kurių gylis yra 20–44 m.

Nidoje ir Preiloje požeminio vandens kokybė yra viena prasčiausių visoje Lietuvos Respublikoje. Kadangi vandenyje yra labai daug geležies, mangano, organikos, todėl geriamojo vandens paruošimui yra naudojama sudėtinga, daugiapakopė geriamojo vandens paruošimo schema, kuri leidžia išvalyti geriamąjį vandenį iki higienos normoje nustatytų ribinių verčių, išskyrus indiktorinį rodiklį – amonį. 2009 m. birželio 18 d. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos nustatė, kad amonis Nidos ir Preilos-Pervalkos vandenvietėse yra gamtinės kilmės ir rodiklio pažeidimas nėra siejamas su rizika žmonių sveikatai.

UAB „Neringos vanduo“ geriamajam vandeniui tiekti naudoja požeminį vandenį, tačiau ne visas paimamas vanduo yra sunaudojamas, t. y. 2011 m. per metus susidarė 29 tūkst. m³ vandens nuostoliai (žr. Lentelė 15). Lyginant su kitomis

Klaipėdos regiono savivaldybėmis, vandens nuostoliai nesusidaro tik Skuodo rajone, o Neringos savivaldybėje jie yra vieni mažiausių regione.

Lentelė 15. Vandens paėmimas ir sunaudojimas, 2011 m., tūkst. m³ per metus

Teritorija	Paimta vandens			Sunaudota vandens		Sutaupyta vandens kiekis apytakinėse vandens tiekimo ir pakartotinai naudojamo vandens sistemose	Vandens nuostoliai
	iš viso	požeminio	perduota kitiems	iš viso	požeminio		
Klaipėda	13 715,1	10 583,1	1 683,9	12 299,1	9 013,1	0	968
Klaipėdos raj.	1 808	1 366	425	1 842	1 400	1 155	310
Kretingos raj.	888	888	0	858	858	0	30
Neringa	224	223	0	195	194	0	29
Palanga	1 509	1 509	228	1 028,7	1 028,7	0	478
Skuodo raj.	184	184	0	184	184	0	0
Šilutės raj.	5 393	1 524	151	5 230	1361	0	164
Klaipėdos regionas	23 721,1	16 277,1	2 487,9	21 636,8	14 038,8	1 155	1979

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Juodkrantės vandenvietės pajėgumas sudaro 27 m³/h. Tiekiamo geriamojo vandens suvartojimas gyvenvietėje labai priklauso nuo sezoniškumo: žiemą vidutiniškai suvartoma apie 30 m³ per parą geriamojo vandens, o vasarą vandens poreikis išauga iki 320 m³ per parą. Nidos VGI pajėgi paruošti 75 m³/h, o Preilos-Pervalkos – 17 m³/h. Nidos gyvenvietėje vandens suvartojimas žiemą vidutiniškai siekia apie 220 m³ per parą, o vasarą net apie 1 200 m³ per parą ir atitinkamai Preiloje ir Pervalkoje žiemą suvartojama apie 10 m³ per parą, o vasarą – apie 130 m³ per parą. Visose Neringos gyvenvietėse didesnę geriamojo vandens sunaudojimą vasaros metu lemia turizmo sezonas ir turistų pagausėjimas vasaros metu.

Neringos savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose numatyta tobulinti Juodkrantės esamus vandens gerinimo įrenginius, iki vartotojams tiekiamas vanduo atitiks higienos normų HN 24:2003 reikalavimus, apjungti dvi atskiras vandentiekio sistemas, įjungti esamą švaraus vandens rezervuarą į bendrą Juodkrantės vandens tiekimo sistemą ir plėsti Juodkrantės vandentiekį. Taip pat bendrojo plano sprendiniuose numatytas poreikis Pervalkos-Preilos vandenvietėje tobulinti esamus vandens gerinimo įrenginius taip, kad vartotojams tiekiamas vanduo atitiktų higienos normų HN 24:2003 reikalavimus ir pajūrio zonoje įrengti atskirą vandentiekį su atskiru gręžiniu ir, pagal poreikį, vandens gerinimo įrenginiais.

Didžioji dauguma vandens Neringos savivaldybėje yra sunaudojama ūkio ir buities reikmėms (90,8 proc.), likusi dalis – kitoms reikmėms (žr. Lentelė 16). Lyginant su Klaipėdos regionu, visame regione daugiausiai vandens sunaudojama ūkio ir buities reikmėms, o mažiausiai – žemės ūkio ir energetikos.

Lentelė 16. Vandens sunaudojimas pagal paskirtį, 2011 m., tūkst. m³ per metus

Teritorija	Pramonės		Ūkio-buities	Energetikos	Žemės ūkio	Žuvininkystės	Kitoms
	iš viso	požeminio					
Klaipėda	4 754	1 911	6 272,1	445	0	0	828
Klaipėdos raj.	1 187	745	655	0	0	0	0
Kretingos raj.	80	80	548	3	0	0	227

Neringa	0	0	177	0	0	0	18
Palanga	36,7	36,7	949	10	0	0	33
Skuodo raj.	0	0	169	0	0	0	15
Šilutės raj.	1 403	288	1 021	42	10	2 754	0
Klaipėdos regionas	7 460,7	3 060,7	9 791,1	500	10	2 754	1 121

Šaltinis Aplinkos apsaugos agentūra

Siekiant sutvarkyti Neringos savivaldybės vandens ūkį, 2003 m. pasirašytas finansinis memorandumas 2001/LT/16/P/PE/006 „Geriamojo vandens ir nuotekų valymo sistemos plėtra“. Projektas buvo finansuojamas ISPA / Sanglaudos fondo, Lietuvos Respublikos biudžeto bei Neringos savivaldybės. Bendra projekto vertė siekė 35 mln. litų. Numatyti darbai buvo užbaigti 2010 m. gruodžio 30 d.

Nidos, Juodkrantės ir Preilos-Pervalkos vandenvietėse rekonstruoti vandens gerinimo įrenginiai, kuriuos rekonstravus vartotojams tiekiamas kokybiškas geriamasis vanduo. Nidos, Preilos, Pervalkos ir Juodkrantės gyvenvietėse pastatyti nauji nuotekų valymo įrenginiai, kas padėjo sumažinti Kuršių marių taršą.

Neringos savivaldybėje buvo renovuota ir naujai ištiesta 19,2 km vandentiekio ir nuotekų tinklų, pastatytos 8 naujos požeminės nuotekų perpumpavimo stotys. UAB „Neringos vanduo“ eksploatuoja 40 km ilgio nuotekų tinklų sistemą. Prie nuotekų tinklų yra prisijungę beveik 95 proc. visų Neringos gyventojų.

Neringos savivaldybėje veikia tik 2 įmonės, išleidžiančios buitines ir gamybines nuotekas, t. y. mažiausias rodiklis visame Klaipėdos regione (žr. Lentelė 17). 2011 m. iš viso savivaldybėje buvo išleista 509,5 tūkst. m³ nuotekų. Mažiau buitinių ir gamybinių nuotekų yra išleidžiama tik Klaipėdos rajono ir Skuodo rajono savivaldybėse. Dėl pakankamai mažo nuotekų kiekio, šios į paviršinius vandenį išleidžiamos nuotekos yra išvalomos iki normos. Klaipėdos regione visos buitinės ir gamybinės nuotekos yra išleidžiamos į paviršinius vandenį, išvalytos iki normos tik Neringos ir Palangos miesto savivaldybėse.

Lentelė 17. Buitinių ir gamybinių nuotekų išleidimas, 2011 m., tūkst. m³ per metus

Teritorija	Išleidžiančių įmonių skaičius	Išleista į paviršinius vandenį						Išleista į filtracijos laukus (po kurių neišteka į paviršinius vandenį)	Išleista į skystojo mėšlo ir sрутų išlaistymo laukus
		Iš viso	Išmatuota prietaisais	Iš jų					
				nereikalaujančių valymo	išvalytų iki nustatytų normų	nepakankamai išvalytų	užterštų (be valymo)		
Klaipėda	26	22 375	20 061	2 044	20 293	0	38	8,1	0
Klaipėdos raj.	18	306,7	109	106	161,7	39	0	0	9
Kretingos raj.	9	1 943	1 943	0	1821	121	1	0	0
Neringa	2	509,5	0	0	509,5	0	0	0	0
Palanga	6	2 942	2 942	0	2 942	0	0	0	0
Skuodo raj.	6	496	480	0	480	16	0	0	0
Šilutės raj.	16	5 916	2 799	3 174	2 708	22	12	0	22
Klaipėdos regionas	83	34 488,2	28 334	5 324	28 915,2	198	51	8,1	31

Šaltinis Aplinkos apsaugos agentūra

Neringos savivaldybėje 2011 m. į paviršinius vandenys buvo išleista 8 tūkst. m³ paviršinių nuotekų, t. y. mažiausias rodiklis visame Klaipėdos regione (žr. Lentelė 18). Visos paviršinės nuotekos buvo išleidžiamos be valymo, kai beveik visose Klaipėdos regiono savivaldybėse dalis paviršinių nuotekų buvo išvalytų iki normų arba nepakankamai išvalytų. Neringos savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose yra numatyta įrengti papildomą lietaus vandens išleidėją į marias, prieš išleidėją pastatant lietaus nuotekų valymo įrenginius.

Lentelė 18. Paviršinių nuotekų išleidimas, 2011 m., tūkst. m³ per metus

Teritorija	Išleidžiančių įmonių skaičius	Iš viso	Išvalytų iki nustatytų normų	Nepakankamai išvalytų	Be valymo
Klaipėda	26	12 751.3	892.3	10	11 849
Klaipėdos raj.	18	306.3	305.3	1	0
Kretingos raj.	9	398	41	0	357
Neringa	2	8	0	0	8
Palanga	6	14 54.5	141.5	0	1 313
Skuodo raj.	6	40	29	0	11
Šilutės raj.	16	383.3	103	5	275.3
Klaipėdos regionas	83	15 341.4	1 512.1	16	13 813.3

Šaltinis Aplinkos apsaugos agentūra

Siekiant, kad prie centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų tvarkymo sistemų būtų prijungta virš 95 proc. Neringos gyventojų, 2011 m. birželio mėn. buvo pradėtas įgyvendinti projektas „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovavimas ir plėtra Neringoje“. Rangos darbų vertė siekia 8 mln. litų.

Nuo 2008 m. pabaigos Neringos gyvenvietėse įrengti nauji nuotekų valymo įrenginiai, kuriuose iš gyvenviečių atitekančios nuotekos yra išvalomos iki Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos normatyviniuose dokumentuose nurodytų kokybinių rodiklių. Priklausomai nuo gyvenviečių dydžio, įrenginių pajėgumai skiriasi: galingiausi įrenginiai pastatyti Nidos ir Juodkrantės gyvenvietėse. Nidos gyvenvietėje įrengtų įrenginių maksimalus našumas siekia 2 200 m³ per dieną, o Juodkrantės – 800 m³ per dieną. Preiloje įrenginių našumas siekia 220 m³ per dieną, o Pervalkoje – 300 m³ per dieną.

Visose Neringos gyvenvietėse įrengtuose nuotekų valymo įrenginiuose nuotekos valomos biologinio valymo būdu, kurio pagrindinis principas yra ištirpusių organinių medžiagų pašalinimas iš nuotekų, jas valant veikliuoju dumbliu.

Vienos iš svarbiausių problemų, su kuriomis susiduria UAB „Neringos vanduo“, yra geriamojo vandens kokybės Preilos-Pervalkos vandenvietėje užtikrinimas ir nuotekų valymo metu susidariusio ir nusausinto perteklinio dumblo sutvarkymas. Geriamojo vandens kokybę Pervalkos gyventojams sudėtinga užtikrinti ne sezono metu, nes, sumažėjus geriamojo vandens suvartojimui, geriamas vanduo užsistovi vamzdynuose.

Šilumos ūkis. Pagrindinis centralizuotos šilumos ir karšto vandens tiekėjas yra UAB „Neringos energija“. Įmonė turi 525 vartotojus, iš kurių pagrindiniai yra Juodkrantės ir Nidos gyvenviečių gyventojai. UAB „Neringos energija“ neturi galimybių plėsti rinkos, nes didžioji dalis apgyvendinimo paslaugas teikiančių

įstaigų (poilsio namai ir pan.) dirba tik vasarą, o naujos statybos nevykdomos, todėl vartotojų skaičius išlieka labai mažas.

Įmonė eksploatuoja 6 katilines, kurių bendra galia yra 7,687 MW, ir valdo 3,413 km. ilgio termofikacinius tinklus. UAB „Neringos energija“ eksploatuoja šias katilines:

- katilinė Nr.1,
- Pamario katilinė, kurioje pagaminama apie 8 proc. tiekiamos šilumos,
- I. Kalno katilinė – 9 proc. šilumos,
- L. Rėzos – 3 proc. šilumos,
- Juodkrantės mokyklos – 3 proc. šilumos,
- Nidos mokyklos – 4 proc. šilumos.

Apie 73 proc. centralizuotai teikiamos šilumos yra pagaminama katilinėje Nr.1, kurioje naudojamas biokuras ir kurios galingumas siekia 6,4 MW, o kitose katilinėse naudojamos suskystintos dujos.

Pagal 2008 m. birželio 20 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T1-143, UAB „Neringos energija“ tiekiamos šilumos bazinė kaina yra 36 ct/kWh. Neringos savivaldybėje centralizuotai teikiamos šilumos bazinė kaina yra santykinai didelė dėl mažo vartotojų skaičius ir ribotų galimybių plėsti vartotojų skaičių.

Neringos savivaldybės teritorijos bendrajame plane nurodoma, kad pagrindinės Neringos savivaldybės šilumos ūkio problemos susidarė dėl buvusios orientacijos į elektrinį šildymą, tiekimo nepatikimumo, vietinių energetinių išteklių stokos ir racionalaus kuro šilumos gamybai nebuvimo. Tvarkant Neringos miškus, susidarančias medienos atliekas, kurias galima panaudoti biokurui, būtų galima neišvežti už savivaldybės ribų, o panaudoti vietinių energetinių poreikių tenkinimui.

Elektros energija. Šiuo metu elektros energija visai Neringai tiekama per vienintelę Kuršių nerija einančią aukštos įtampos oro liniją. Dėl stiprių vėjų, stichinių nelaimių kurorto gyvenvietės dažnai lieka be elektros. Aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijų nutraukimai, gedimai elektros pastotėse trikdo įmonių veiklą ir atneša nuostolių įstaigoms, ūkio subjektams bei gyventojams, ypač vasaros sezono metu.

Siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo patikimumą, Neringos savivaldybės teritorijos bendrajame plane yra numatyta galimybė nutiesti aukštos įtampos kabelį iš Klaipėdos į Kuršių neriją. Po žeme įrengta aukštos įtampos linija padėtų išvengti dažnų elektros energijos tiekimo sutrikimų ir kartu negadintų Kuršių nerijos kraštovaizdžio. Šį aukštos įtampos kabelį turėtų tiesti AB „Litgrid“, tačiau dėl mažo potencialių vartotojų skaičiaus įmonė tokių darbų artimiausiu metu neplanuoja atlikti.

Dujų ūkis. Šiuo metu Neringoje gamtinių dujų tinklo nėra, tačiau Neringos savivaldybės teritorijos bendrajame plane yra numatoma galimybė dujofikuoti Neringos savivaldybę, t. y. numatoma galimybė gamtines dujas tiekti skirstomuoju aukšto slėgio dujotiekiu iš suplanuotos Klaipėdos antrosios dujų skirstymo stoties.

Galimybė dujofikuoti Neringą artimiausiu metu nėra reali, nes šilumos energijos gamybai prioritetą teikiamas biokurui.

2.8 EKONOMINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Atsižvelgiant į ekonominių veiksnių analizę, galima suformuoti šias Neringos ekonominės ir verslo aplinkos **stiprybes**:

1. Unikalus Kuršių nerijos kraštovaizdis bei gamtiniai resursai, kilnojamasis ir nekilnojamasis kultūros paveldas sudaro sąlygas turizmo plėtrai.
2. Neringoje veikia kultūros ir turizmo informacijos centras (Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“), galintis teikti turizmo informaciją keliomis užsienio kalbomis.
3. Lyginant su kitais šalies kurortais bei Klaipėdos regiono savivaldybėmis, Neringoje yra išvystyti mažmeninės prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų tinklai.
4. Neringoje santykinai žemas nedarbo lygis, t. y. mažesnis tiek už šalies, tiek už Klaipėdos regiono vidurkius.
5. Vietinės reikšmės keliai yra geros kokybės, lyginant su Klaipėdos regiono ir kitų šalies kurortų rodikliais.
6. Mažas kelių eismo įvykių ir nukentėjusiųjų skaičius.
7. Savivaldybėje užtikrintas centralizuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemos visuotinumai, renovuoti vandentiekio ir nuotekų tinklai.
8. Savivaldybės šilumos ūkyje naudojamas biokuras.

Ekonominių veiksnių analizė, apėmusi pagrindinius verslo sektorius, atskleidė svarbiausias Neringos ekonominės ir verslo aplinkos **silpnybes**:

1. Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringai būdingas itin didelis turistų srautų sezoniškumas.
2. Dėl kurorto turistų srautų sezoniškumo, itin trūksta turizmo paslaugų, kurios būtų teikiamos ne sezono metu, kurortui būdingas įsidarbinimo sezoniškumas.
3. Nors apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų tinklas yra pakankamai išvystytas, tačiau apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų įvairovė ir kokybė yra nepakankama, o paslaugos teikiamos sezoniškai.
4. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sferos darbuotojams trūksta kompetencijos.
5. Nors turizmo informacijos yra pakankamai, tačiau ji nėra atnaujinama ir pateikiama šiuolaikiškai, trūksta nuorodų į lankytinus objektus užsienio kalbomis, Nidos KTIC „Agila“ tinklapis pasenęs ir nešiuolaikiškas.
6. Kuršių nerijos nacionalinis parkas yra mažai įtrauktas į turizmo plėtros planavimą Neringoje.
7. Neringos savivaldybėje yra sumažėjusios materialinės investicijos, nors Klaipėdos regionui ir kitiems kurortams būdinga materialinių investicijų padidėjimo tendencija.
8. Neužtikrinama geriamojo vandens kokybė, nes geriamas vanduo neatitinka visų higienos normų reikalavimų.
9. Dėl Neringos kurorto sezoniškumo ir apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų sezoniškumo, geriamojo vandens suvartojimas labai svyruoja, todėl patiriami technologiniai nuostoliai.
10. Geriamojo vandens sunaudojimo sezoniškumas ir gamybos apimčių sumažėjimas ne sezono metu sąlygoja santykinai didelę geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos kainą.
11. Dėl mažo vartotojų skaičiaus, centralizuotai teikiamos šilumos bazinė kaina yra santykinai didelė.
12. Neringos savivaldybėje dažni aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijų nutraukimai ir gedimai elektros pastotėse.
13. Silpnai išvystytas vandens, sveikatinimo ir konferencinis turizmas.

Pagrindinės **grėsmės** Neringos kurorto vystymuisi yra šios:

1. Lėtas šalies ekonominis augimas ar galima ekonominė stagnacija;
2. Didėjanti konkurencija su kitais šalies ir kaimyninių valstybių kurortais;
3. Kvalifikuotos darbo jėgos turizmo sektoriuje trūkumas;
4. Esamų rekreacinių išteklių kokybinis ir kiekybinis nykimas;
5. Nepakankama kokybiškos turizmo infrastruktūros plėtra gali riboti turizmo sektoriaus vystymąsi Neringoje;
6. Kuršių nerijos nacionalinio parko apribojimai ir užsitęsę teisminiai ginčiai, gali toliau formuoti neigiamą Neringos investicinės ir verslo aplinkos įvaizdį;
7. Neringos savivaldybei gali trūkti lėšų infrastruktūros projektams kofinansuoti;
8. Saugomų teritorijų tarnybų apribojimai gali stabdyti savivaldybės infrastruktūros plėtrą;
9. Ateityje aktuali bus susidariusio ir nusausinto perteklinio dumblo saugojimo ir panaudojimo problema.
10. Galima neigiama valstybės politika mokesčių sistemoje (PVM, kainų subsidijavimo ribojimai, mokestinių lengvatų ribojimai) Neringos turizmo plėtrai.
11. Didėjantis registruotų, tačiau nuolatos negyvenančių žmonių skaičius.

Siekiant gerinti verslo aplinką ir vystyti turizmą bei kitas verslo sritis Neringoje, potencialios **galimybės** yra šios:

1. Paramos galimybės iš ES struktūrinių fondų, projektų, bendrai finansuojamų iš ES programų, rengimas ir efektyvus ES bei savivaldybės paramos verslui ir turizmui įsisavinimas;
2. Užsienio ir Lietuvos investicijų pritraukimas;
3. Viešojo ir privataus sektorių partnerystė, plėtojant subalansuotą turizmo infrastruktūrą;
4. Kultūros vertybių, apimant nematerialiojo kultūros paveldo objektus, panaudojimas ir pritaikymas turizmo reikmėms;
5. Išskirtinių gamtinių išteklių panaudojimas plėtojant sveikatinimo turizmą;
6. ES paramos įsisavinimas vandentvarkos, šilumos ūkio ir gyvenviečių susisiekimo sistemos infrastruktūros projektuose sudarys galimybę gerinti Neringos aplinkos kokybę, užtikrinant efektyvų atliekų tvarkymą;
7. Tvarkant miškus susidarančių medienos atliekų panaudojimas biokurui;
8. Aukštos įtampos požeminio kabelio iš Klaipėdos į Kuršių neriją nutiesimas, kuris užtikrintų patikimą elektros tiekimą Neringos savivaldybėje;
9. Viešos ir privačios partnerystės projektų įgyvendinimas plėtojant inžinerinę infrastruktūrą, ypač gatvių apšvietimo, automobilių stovėjimo aikštelių, viešojo transporto srityse.
10. Vandens turizmo infrastruktūros plėtra.

3 SOCIALINIAI VEIKSNIAI

3.1 DEMOGRAFIJA

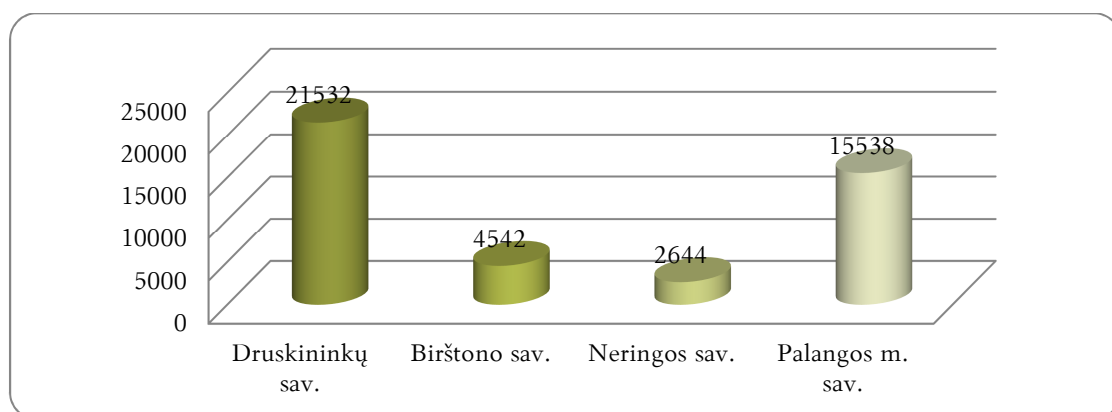
Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje buvo 2 644 gyventojai, t. y. tik 0,79 proc. visų Klaipėdos regiono gyventojų (žr. Lentelė 19). Dalis savivaldybės gyventojų yra įsigiję nekilnojamo turto ir deklaravę gyvenamąją vietą Neringoje, nors nuolat joje negyvena. Tai daro įtaką statistiniams duomenims, kurie rodo, kad 2006–2010 m. laikotarpiu Neringoje gyventojų skaičius didėjo. 2011 m., atlikus visuotinį gyventojų surašymą, 2011–2012 m. gyventojų skaičius buvo perskaičiuotas, nurodant tik savivaldybėje nuolat gyvenančių gyventojų skaičių. Tai daro įtaką statistiniams duomenims, kurie rodo, kad 2006–2010 m. Neringoje gyventojų skaičius didėjo.

Lentelė 19. Gyventojų skaičius, 2006–2012 m.

Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	3 403 284	3 384 879	3 366 357	3 349 872	3 329 039	3 052 588	3 007 758
Klaipėdos regionas	380 612	379 472	378 843	378 221	376 549	340 047	335 304
Klaipėdos m. sav.	187 316	185 936	184 657	183 433	182 752	162 898	160 361
Klaipėdos r. sav.	48 409	49 295	50 617	51 875	52 125	51 279	51 487
Kretingos r. sav.	45 919	45 956	45 835	45 790	45 103	41 461	40 950
Neringos sav.	3 018	3 132	3 371	3 621	3 682	2 564	2 644
Palangos m. sav.	17 671	17 632	17 620	17 574	17 645	15 771	15 538
Skuodo r. sav.	24 543	24 148	23 783	23 362	23 123	20 694	20 164
Šilutės r. sav.	53 736	53 373	52 960	52 566	52 119	45 380	44 160

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitomis kurortinėmis savivaldybėmis, pagal gyventojų skaičių, Neringos savivaldybė yra mažiausia, o didžiausia – Druskininkų (21 532 gyventojai) (žr. Pav. 27).

Pav. 27. Gyventojų skaičius Lietuvos Respublikos kurortuose, 2012 m. pradžia

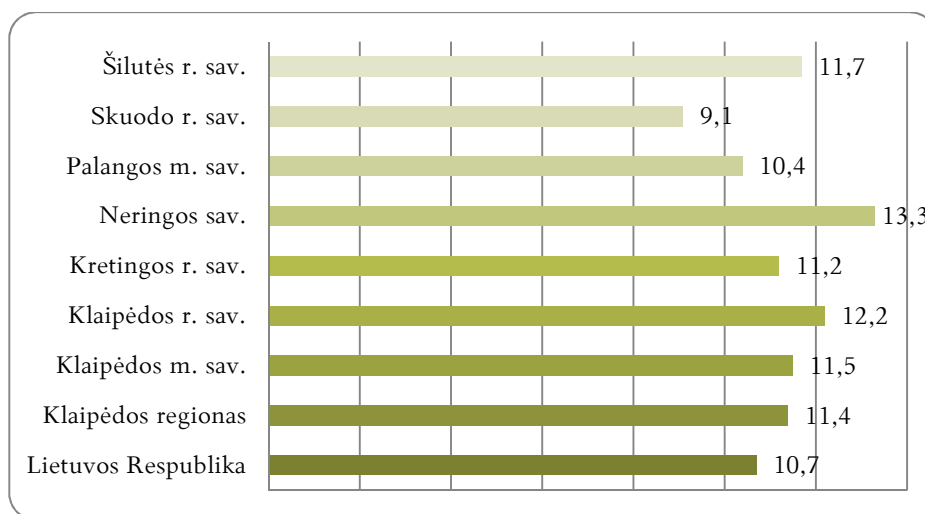
Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 2011 m. Neringos savivaldybė užėmė 90 km² teritoriją, tačiau ji nėra tankiai apgyvendinta. Neringos gyventojų tankumas nesiekia 29,4 gyv./km², kai šalies

gyventojų tankumas yra 46,1 gyv./km², o Klaipėdos regiono – 64,4 gyv./km². Klaipėdos regione rečiau apgyvendintos yra tik Skuodo rajono (22,1 gyv./km²) ir Šilutės rajono (25,9 gyv./km²) savivaldybės. Lyginant su kitais šalies kurortais, tankiausiai apgyvendintas yra Palangos miestas (196,7 gyv./km²), o rečiausiai – Neringa. Didžioji dalis Neringos savivaldybės yra neapgyvendinta, o gyvenamąsias teritorijas sudaro keturios atskiros gyvenvietės, todėl statistinis gyventojų tankumas yra santykinai mažas.

Klaipėdos regiono ir šalies gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas sąlygoja neigiama natūrali gyventojų kaita ir neigiamas migracijos saldo. Natūrali gyventojų kaita išlieka neigiama, kai gyventojų mirtingumas (mirusiųjų skaičius) viršija gimstamumą (gimusiųjų skaičių). Neringos savivaldybėje statistinės demografinės tendencijos, susijusios su gimstamumu, natūralia kaita ir migracija yra teigiamos.

2011 m. Neringos savivaldybėje buvo 52 gimusieji, t. y. tik 1,3 proc. visų gimusiųjų Klaipėdos regione. 2006–2011 m. gimusiųjų skaičius Neringos savivaldybėje, kaip ir visame Klaipėdos regione, kito netolygiai ir didžiausias gimstamumas buvo fiksuotas 2010 m. 2011 m. 1 000 Neringos savivaldybės gyventojų teko 13,3 gimusieji, kai vidutiniškai šalyje – 10,7 gimusieji ir regione – 11,4 gimusieji (žr. Pav. 28). Neringos savivaldybės gimstamumo rodiklis yra didžiausias visame Klaipėdos regione ir 1,24 karto viršija šalies vidurkį.

Pav. 28. Gimusiųjų skaičius tenkantis 1 000 gyventojų, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Gimstamumo rodikliai yra tiesiogiai susiję su natūralia gyventojų kaita.

2006–2011 m. pastebėta teigiama demografinė tendencija visos šalies mastu – sumažėjusi neigiama natūrali gyventojų kaita (50,9 proc.) (žr. Lentelė20). Analizuojamu laikotarpiu Klaipėdos regione natūrali gyventojų kaita sumažėjo 70,9 proc. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, nuo 2010 m. natūrali gyventojų kaita Neringos savivaldybėje tapo teigiama. Teigiama gyventojų kaitos tendencija tarp visų Klaipėdos regionų savivaldybių yra tik Neringos ir Klaipėdos rajono savivaldybėse. Teigiamą natūralią gyventojų kaitą sąlygoja santykinai didelis statistinis gimstamumas Neringoje.

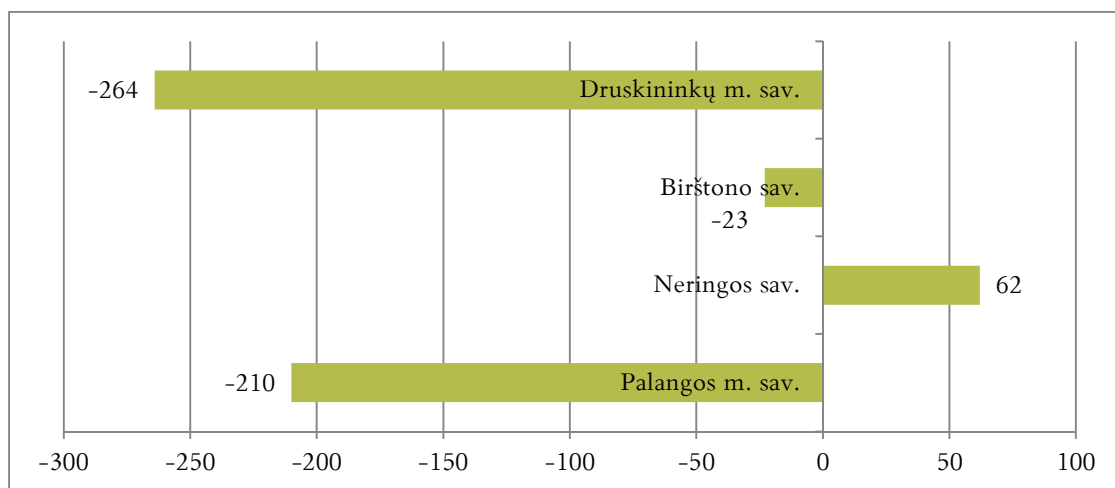
Lentelė 20. Natūrali gyventojų kaita, gyventojų skaičius, 2006–2011 m.

Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lietuvos Respublika	-13 548	-13 278	-8 767	-5 350	-6 494	-6 652
Klaipėdos regionas	-888	-723	-315	65	-107	-258
Klaipėdos m. sav.	-300	-239	-61	245	138	-38
Klaipėdos r. sav.	-95	18	67	85	82	30
Kretingos r. sav.	-138	-138	-87	-77	-55	-55
Neringos sav.	-2	13	1	-5	12	18
Palangos m. sav.	-34	-42	-56	-16	-22	-23
Skuodo r. sav.	-159	-148	-115	-58	-148	-122
Šilutės r. sav.	-160	-187	-64	-109	-114	-68

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Tiek Lietuvos Respublikoje, tiek Klaipėdos regione didėja neigiamas migracijos saldo, kuris išlieka nepalanki aplinkybė gyventojų skaičiaus kitimo tendencijoms. Neringos savivaldybėje migracijos saldo yra teigiamas. Tai rodo, kad išvykstančiųjų gyventojų dalis yra mažesnė už atvykstančiųjų. Didesnį atvykstančiųjų skaičių sąlygoja tai, kad gyvenamuosius būstus įsigyja ir dėl lengvatų deklaruoja gyvenamąją vietą savivaldybėje ne tik nuolatiniai Neringos gyventojai.

Lyginant su kitais šalies kurortais, tik Neringos savivaldybėje migracijos saldo yra teigiamas (žr. Pav. 29). Druskininkų, Palangos miesto ir Birštono savivaldybėse daugiau gyventojų išvyksta nei atvyksta.

Pav. 29. Migracijos saldo Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 m. pradžioje Neringos gyventojų pasiskirstymas pagal lytį buvo tolygus: šiek tiek daugiau nei pusę gyventojų sudarė moterys (50,7 proc.), o vyrai sudarė 49,3 proc. visų gyventojų (žr. Lentelė 20). Klaipėdos regione moterys sudarė 53,6 proc. visų regiono gyventojų, o šalyje – 53,9 proc. visų šalies gyventojų. Moterų procentinė dalis tarp regiono ir šalies gyventojų yra didesnė nei Neringos

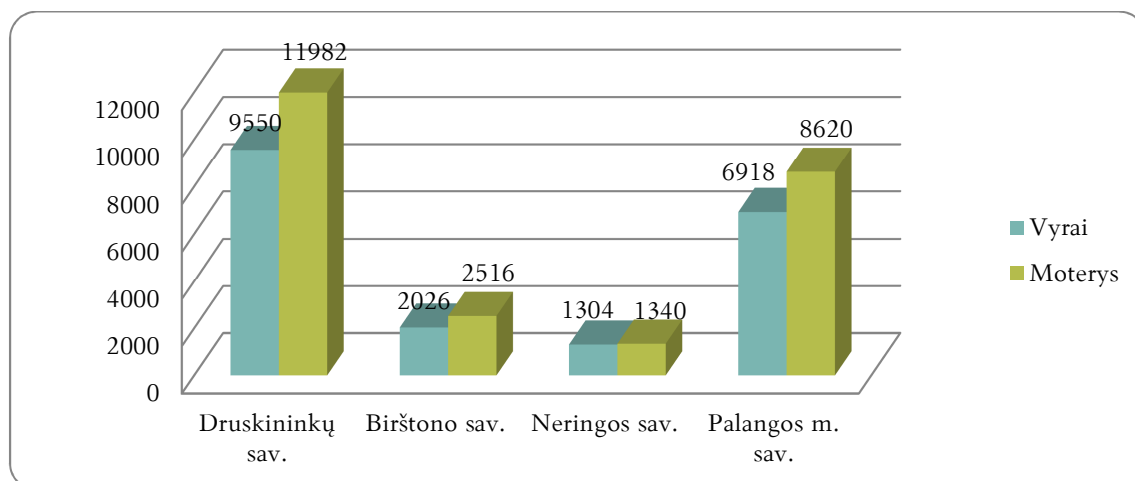
savivaldybėje. Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, visose savivaldybėse moterų dalis buvo didesnė nei vyrų.

Lentelė 20. Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį, 2012 m. pradžia

Rodiklis	Klaipėdos regionas	Klaipėdos m. sav.	Klaipėdos r. sav.	Kretingo r. sav.	Neringos sav.	Palangos m. sav.	Skuodo r. sav.	Šilutės r. sav.
Vyrai ir moterys	335 304	160 361	51 487	40 950	2 644	15 538	20 164	44 160
Vyrai	155 450	72 767	24 955	19 156	1 304	6 918	9 591	20 759
Moterys	179 854	87 594	26 532	21 794	1 340	8 620	10 573	23 401

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, visuose kurortuose moterų gyveno daugiau nei vyrų (žr. Pav. 30). Neringoje moterų procentinė dalis bendrame gyventojų skaičiuje buvo mažiausia (50,7 proc.) iš visų kurortų. Druskininkuose moterys sudarė 55,6 proc. gyventojų, Palangos mieste – 55,5 proc. ir Birštone – 55,4 proc.

Pav. 30. Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį Lietuvos Respublikos kurortuose, 2012 m. pradžia

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2012 m. pradžioje daugiau nei pusę (66,4 proc.) Neringos savivaldybės gyventojų sudarė darbingo amžiaus gyventojai, kai gyventojai iki 16 metų sudarė 15,7 proc. ir pensinio amžiaus – 17,9 proc. visų savivaldybės gyventojų (žr. Lentelė 21). Lyginant savivaldybės rodiklius su Lietuvos Respublikos ir Klaipėdos regiono vidurkiais, gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes buvo panašus į Neringos savivaldybės – didžiausią dalį gyventojų sudarė darbingo amžiaus, o mažiausią – iki 15 metų amžiaus gyventojai. Neringos savivaldybės darbingo amžiaus gyventojų procentinė dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus buvo didesnė už šalies (61,5 proc. visų gyventojų) ir regiono (61,7 proc. visų gyventojų) vidurkių, kai pensinio amžiaus gyventojų procentinė dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus buvo mažesnė už šalies (22,4 proc. visų gyventojų) ir regiono (21,6 proc. visų gyventojų) vidurkių. Neringos gyventojų iki 15 metų amžiaus procentinė dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus buvo mažesnė už šalies (16,1 proc. visų gyventojų) ir regiono (16,7 proc. visų gyventojų) vidurkių. Tai rodo, kad ateityje galima tikėtis Neringos savivaldybės demografinės situacijos pablogėjimo.

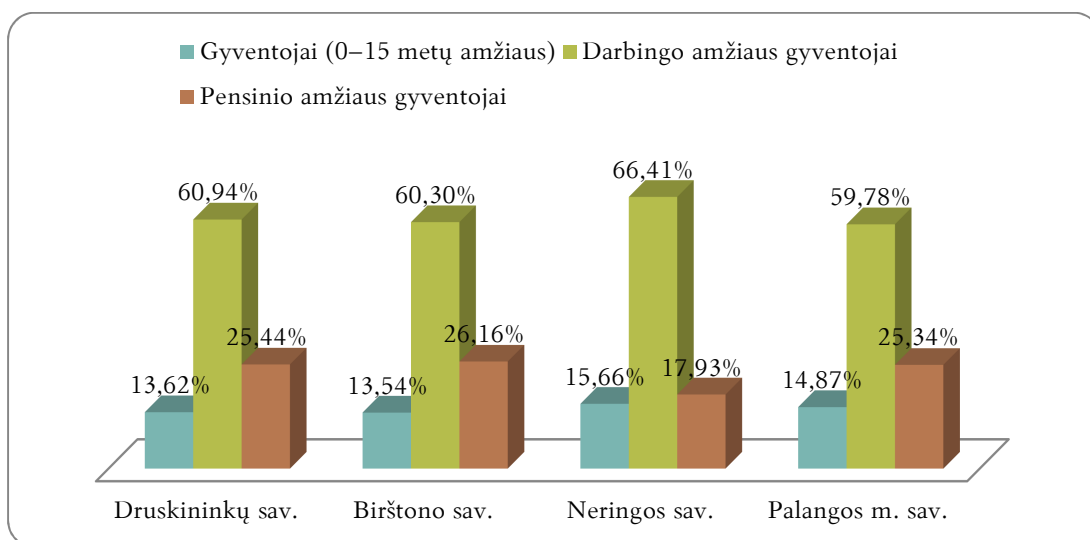
2011–2012 m. Neringos savivaldybėje dėl bendro gyventojų skaičiaus padidėjimo didėjo visų amžiaus grupių gyventojų skaičius. 2006–2012 m. laikotarpiu šalies ir Klaipėdos regiono mastu pastebėta neigiami demografinė tendencija – gyventojų iki 5 metų ir darbingo amžiaus gyventojų skaičių mažėjimas ir pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus didėjimas. Darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimą šalies mastu iš dalies sąlygojo išaugusi tarptautinė migracija.

Lentelė 21. Gyventojai pagal amžiaus grupes, 2006–2012 m. pradžia

Teritorija	Amžiaus grupės	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	613 762	590 213	568 820	550 246	539 452	492 205	484 016
	Darbingo amžiaus gyventojai	2 121 455	2 136 574	2 140 133	2 153 999	2 141 021	1 890 397	1 850 732
	Pensinio amžiaus gyventojai	668 067	658 092	657 404	645 627	648 566	669 986	673 010
Klaipėdos apskritis	Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	68 907	66 203	64 008	62 427	61 607	56 671	56 094
	Darbingo amžiaus gyventojai	241 259	243 773	245 226	247 202	245 910	211 552	206 887
	Pensinio amžiaus gyventojai	70 446	69 496	69 609	68 592	69 032	71 824	72 323
Neringos sav.	Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	485	475	495	515	509	407	414
	Darbingo amžiaus gyventojai	2 080	2 197	2 388	2 605	2 669	1 698	1 756
	Pensinio amžiaus gyventojai	453	460	488	501	504	459	474

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Visuose šalies kurortuose (Druskininkai, Birštonas, Neringa ir Palangos miestas) daugiau nei pusę gyventojų sudarė darbingo amžiaus gyventojai (žr. Pav. 31). Didžiausia darbingo amžiaus gyventojų procentinė dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus buvo Neringos savivaldybėje, o mažiausia – Palangos miesto (59,8 proc.). Gyventojų iki 15 metų procentinė dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus taip pat didžiausia Neringoje, o mažiausia – Birštono savivaldybėje (13,5 proc.), kurioje pensinio amžiaus gyventojai sudarė 26,16 proc. visų gyventojų. Neringos savivaldybė išsiskiria iš kitų šalies kurortų mažiausių pensinio amžiaus gyventojų procentine dalimi nuo bendro gyventojų skaičiaus.

Pav. 31. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Lietuvos Respublikos kurortuose, 2012 m. pradžia

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Neringos savivaldybė pasižymi santykinai mažos reikšmės priklausomybės santykio ir senėjimo indekso rodikliais, todėl Neringoje darbingo amžiaus žmonės išlaiko santykinai nedaug vaikų ir pensinio amžiaus žmonių.

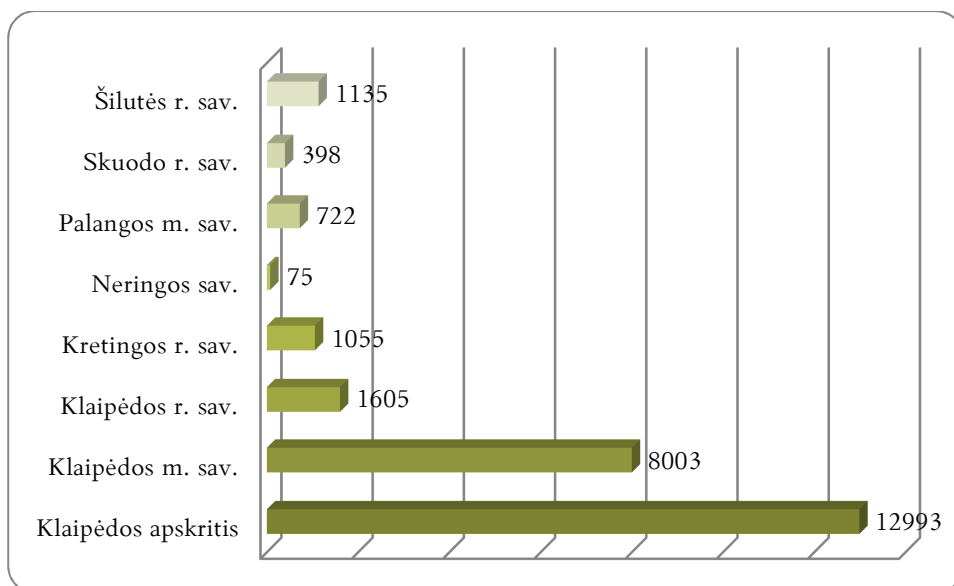
3.2 SOCIALINĖ INFRASTRUKTŪRA

3.2.1 ŠVIETIMAS

2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje veikė 6 švietimo įstaigos: 2 ikimokyklinio ugdymo, 1 pagrindinė, 1 vidurinė mokykla ir 2 neformaliojo ugdymo įstaigos, kurios vykdė ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio vidurinio ir neformaliojo vaikų švietimo programas.

Ikimokyklinis ugdymas. Ikimokyklinis ugdymas yra švietimo sistemos dalis, kurios paskirtis yra tenkinti prigimtinius, kultūros, socialinius ir pažintinius vaiko poreikius. Ikimokyklinio ugdymo programą vykdo lopšeliai-darželiai, darželiai, mokyklos-darželiai, taip pat bendrojo lavinimo mokyklos ar turintis licenciją kitas švietimo teikėjas. Lietuvos Respublikoje ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas nėra privalomas.

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Lietuvos Respublikoje veikė 647 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kurias lankė 97 929 vaikai, o Klaipėdos regione veikė 78 tokios įstaigos, kuriose buvo ugdoma 12 993 vaikų (13,3 proc. visų šalies vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas) (žr. Pav. 32). Neringos savivaldybėje veikė tik 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kurias lankė 75 vaikai, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione. Šiuo metu Neringos savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo paslaugas teikia Juodkrantės lopšelis-darželis „Vyturėlis“ ir Nidos lopšelis-darželis „Ažuoliukas“.

Pav. 32. Ikimokyklinių ugdymo įstaigų auklėtiniai, 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2006–2012 m. šalyje ikimokyklinių ugdymo įstaigų skaičius sumažėjo 0,8 proc., nors vaikų, lankančių ikimokyklinines įstaigas, skaičius tolygiai didėjo 7,5 proc. Klaipėdos regione padaugėjo 7 ikimokyklinio ugdymo įstaigomis (žr. Lentelė 22) ir

vaikų, lankančių šias įstaigas, padaugėjo net 10 proc. Analizuojamu laikotarpiu Neringoje ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius liko nepakitęs, kai vaikų, lankančių šias įstaigas, skaičius beveik nekito.

Lentelė 22. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 2006–2011 m.

Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lietuvos Respublika	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	652	649	654	642	626	647
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	96	96	97	98	97	97
Klaipėdos regionas	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	71	70	74	75	78	78
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	103	101	96	100	99	96
Klaipėdos m. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	40	40	43	45	45	43
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	101	102	92	96	97	96
Klaipėdos r. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	8	7	8	7	9	11
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	96	86	95	95	94	92
Kretingos r. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	6	6	6	6	6	6
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	91	87	98	104	89	80
Neringos sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	2	2	2	2	2	2
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	151	143	130	147	147	133
Palangos m. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	4	4	4	5	5	5
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	100	98	98	99	100	76
Skuodo r. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	3	3	3	3	3	3
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	141	142	116	127	132	126
Šilutės r. sav.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	8	8	8	7	8	8
	100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	113	109	109	117	116	112

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Ikimokyklinio ugdymo poreikio didėjimas sąlygoja vis didėjančią ikimokyklinio ugdymo įstaigų užpildymo problemą šalies mastu. 2011 m. šalyje 100 vaikų, lankusių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, teko 97 vietos, t. y. vietų užpildymas viršijo 100 proc., o Klaipėdos regione – 96 vietos, kai Neringos savivaldybėje 100 vaikų, lankusių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, teko 133 vietos, t. y. didžiausias rodiklis regione. Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, ikimokyklinių įstaigų vietų užpildymas viršijo 100 proc. tik Skuodo rajono ir Šilutės rajono savivaldybėse. Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose vietos nėra užpildomos, kai šalyje ir regione ikimokyklinio ugdymo įstaigų užpildymo problema yra itin aktuali.

2006–2011 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigų vietų užpildymas šalyje beveik nekito, o Klaipėdos regione sumažėjo nuo 103 iki 96 proc. Analizuojamu laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo įstaigų vietų užpildymas atitinkamai mažėjo ir Neringos savivaldybėje: nuo 151 iki 133 proc.

Bendras lavinimas. Bendras lavinimas yra ugdymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ir atitinkamas specialiojo ugdymo programas. 2012 m. pradžioje Neringos savivaldybėje veikė 2 bendrojo lavinimo įstaigos: Nidos vidurinė mokykla ir Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla, kuriose mokėsi 201 mokinys (žr. Lentelė 23). Klaipėdos regione iš viso veikė 133

mokyklos, kuriose mokėsi 42 838 mokiniai. Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, bendrojo ugdymo mokyklų ir jose besimokiusių mokinių skaičiai buvo mažiausi Neringoje, kai didžiąją dalį regiono mokyklų ir mokinių sudarė Klaipėdos miesto bendrojo ugdymo mokyklos ir jas lankę mokiniai.

Lentelė 23. Bendrojo ugdymo įstaigos, 2009–2012 m.

Teritorija	Rodikliai	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Klaipėdos regionas	Mokinių skaičius	48 368	45 482	42 838
	Mokyklų skaičius	136	135	133
Klaipėdos m. sav.	Mokinių skaičius	22 626	21 206	20 103
	Mokyklų skaičius	50	50	49
Klaipėdos r. sav.	Mokinių skaičius	5 794	5 594	5 284
	Mokyklų skaičius	22	22	21
Kretingos r. sav.	Mokinių skaičius	6 571	6 166	5 815
	Mokyklų skaičius	19	18	18
Neringos sav.	Mokinių skaičius	259	228	201
	Mokyklų skaičius	2	2	2
Palangos m. sav.	Mokinių skaičius	2 272	2 140	2 014
	Mokyklų skaičius	7	7	7
Skuodo r. sav.	Mokinių skaičius	3 382	3 117	2 856
	Mokyklų skaičius	12	12	12
Šilutės r. sav.	Mokinių skaičius	7 464	7 031	6 565
	Mokyklų skaičius	24	24	24

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2009–2012 m. Neringos bendrojo ugdymo mokyklų skaičius liko nepakitęs, o mokinių sumažėjo 58 mokiniais, arba 22,4 proc. Analizuojamu laikotarpiu Klaipėdos regiono savivaldybėse bendrojo ugdymo mokyklų skaičius nekito (Skuodo ir Šilutės rajonų, Palangos miesto) arba kito nežymiai (Klaipėdos miesto, Klaipėdos ir Kretingos rajonų), kai mokinių skaičius mažėjo visose savivaldybėse. Iš viso Klaipėdos regione bendrojo ugdymo mokyklose mokinių skaičius sumažėjo 5 530 mokiniais, arba 11,4 proc. Mažėjant gyventojų skaičiui ir gimstamumui, mokinių skaičiaus mažėjimo tendencija išliks tiek Klaipėdos regione, tiek Neringoje.

2012 m. Neringos savivaldybėje dirbo 34 mokytojai, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione (žr. Lentelė 24). 2009–2012 m. mažėjant mokinių skaičiui, mažėjo mokytojų skaičius visame Klaipėdos regione, išskyrus Neringos savivaldybę. Analizuojamu laikotarpiu Neringos bendrojo ugdymo mokytojų ir vadovų skaičius liko nepakitęs, kai regione mokytojų ir vadovų skaičius sumažėjo 5,8 proc. Toliau mažėjant mokinių skaičiui bendrojo ugdymo mokyklose ir mažėjant mokytojų darbo krūviui, galimas mokytojų skaičiaus mažinimas.

Lentelė 24. Mokytojų ir vadovų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose, 2009–2012 m.

Teritorija	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Klaipėdos regionas	4 383	4 220	4 129
Klaipėdos m. sav.	2 043	1 917	1 910
Klaipėdos r. sav.	540	536	521
Kretingos r. sav.	564	552	532

Neringos sav.	34	35	34
Palangos m. sav.	221	213	206
Skuodo r. sav.	302	299	288
Šilutės r. sav.	679	668	638

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Analizuojant bendrojo lavinimo mokyklų tinklą, svarbu įvertinti jose dirbančių mokytojų kvalifikaciją. 2011 m. Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose daugiausia dirbo vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją turintys mokytojai – 22 mokytojai (42 proc. visų atestuotų savivaldybės mokytojų). Mokytojo metodininko kvalifikaciją turėjo 11 mokytojų, t. y. 21 proc. visų atestuotų mokytojų. Pastebėta tendencija, kad metodinė veikla Neringos mieste nėra stipri, trūksta ryškesnių savivaldybės mokinių pasiekimų olimpiadose ir konkursuose.

Neringoje nėra pedagoginės psichologinės tarnybos, pedagogų kvalifikacijos centro, tačiau savivaldybės mokyklose dirba reikiami specialistai: logopedas, specialusis pedagogas, psichologas, mokytojų padėjėjai.

Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metams bendrajame plane, patvirtiname 2012 m. vasario 23 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-19⁹, nurodyta, kad mokyklų aprūpinimo standartams įvertinimas parodė, kad mokyklų pastatų būklė buvo patenkinama, jiems sutvarkyti skirtos investicijos. Dauguma Neringos švietimo įstaigų racionaliai naudoja mokyklos plotą, vidaus ir išorės erdves, dauguma patalpų atitinka higienos reikalavimus ir naudojamos ugdymo procesui. Nidos vidurinės mokyklos pastatas renovuotas 1996 m., 1999 m. baigtas renovuoti pagrindinis mokyklos korpusas. 2002 m. pastatytas naujas korpusas, kuriame įrengtas technologijų kabinetas, aktų salė ir valgykla, 2005 m. pastatyta nauja sporto salė, įrengta treniruoklių salė ir šiuo metu mokykla turi gerai įrengtą sporto aikštyną. Juodkrantės pagrindinės mokyklos pastatas renovuotas 1997 m., po 1999 m. rekonstrukcijos įrengtos ugdymo patalpos, mokytojų kambarys, direktoriaus kabinetas, 2007 m. rekonstruotas ir įrengtas informacinių technologijų kabinetas, 2010 m. atnaujintos lauko tribūnų kėdės ir 2011 m. atnaujinta lauko sporto aikštyno danga, įrengta priešgaisrinė signalizacija, įrengta ventiliacija mokyklos valgykloje ir virtuvėje.

Neringos savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius parengė Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metams bendrąjį planą. Pagal šį planą 2013–2014 m. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla bus reorganizuojama, prijungiant ją prie Nidos vidurinės mokyklos. Mokykla veiks tose pačiose patalpose (Juodkrantėje), kaip Nidos vidurinės mokyklos pagrindinio ugdymo skyrius 7–16 metų mokiniams. 2014–2015 m. Juodkrantės pagrindinio ugdymo skyriuje bus toliau vykdoma struktūrinė pertvarka, mokysis tik 7–16 metų mokiniai. 2015–2016 m. Juodkrantės pagrindinio ugdymo skyrius taps progimnazija, skirta 11–14 metų mokiniams. Progimnazijoje bus komplektuojama po du 5–8 kl. komplektus. Mokiniai, atvykę iš kitų savivaldybių, bus apgyvendinami bendrabutyje, kurį planuojama pastatyti. Sujungus mokyklas į vieną juridinį asmenį, sumažės mokyklų valdymo išlaidos, bus vykdomos bendros jūrų kadetų programos, rengiami bendri valdymo dokumentai.

⁹ Neringos savivaldybės mokyklų pertvarka, <http://www.neringa.lt/go.php/lit/Mokyklų-tinklo-pertvarka/1806>.

Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 metams bendrajame plane nurodoma, kad Juodkrantės lopšelyje–darželyje „Vyturėlis“, įgyvendinančiame ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas nuo 2015 m. bus keičiamas mokyklos tipas į mokyklą–darželį, skirtą vaikams nuo 1,5 m. iki 10 metų, t. y. pradinės jungtinės klasės bus perkeliamos iš Juodkrantės pagrindinio ugdymo skyriaus į mokyklos–darželio patalpas.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytoje Neringos gyventojų apklausoje buvo klausama, ar juos tenkina ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir bendrojo lavinimo mokyklų skaičius. Beveik visi apklausoje dalyvavę gyventojai teigė, jog šių įstaigų Neringoje yra pakankamai. Vertinant švietimo paslaugų kokybę minėtose įstaigose, dauguma (42,6 proc.) respondentų į klausimą atsakė teigiamai: juos tenkina teikiama paslaugų kokybė ikimokyklinėse ir bendrojo lavinimo mokyklose.

Neformalus švietimas. Neringos savivaldybėje veikia dvi neformaliojo švietimo įstaigos: Neringos meno mokykla ir Neringos sporto mokykla. Visos neformaliojo švietimo įstaigos yra išikūrusios Nidos gyvenvietėje, todėl gali būti sunkiau prieinamos kitų, labiau nuo Nidos nutolusių, Neringos miesto gyvenviečių vaikams ir jaunuoliams.

Neringos meno mokykla teikia muzikinio, dailės, choreografinio, teatrinio meno ugdymo paslaugas ir formuoja su meniniu ugdymu susijusias kompetencijas. Mokykloje veikia šie skyriai: muzikos, dailės, choreografijos ir teatro, kuriuose vykdoma ankstyvojo, pradinio, pagrindinio, trumpalaikio ir ilgalaikio kryptingo meninio, išplėstinio muzikinio ir muzikos mėgėjų (gitaros specialybei) ugdymo programos. Mokyklos pamokos vyksta Nidoje ir Juodkrantėje.

Nidos sporto mokykloje vystomos tik dvi sporto šakos – buriavimo ir orientavimosi sporto. Mokykloje dirba 3 kvalifikuoti treneriai ir 2011 m. joje mokėsi 95 mokiniai. Mokyklos materialinė bazė yra bloga: mokyklos pastatui reikalinga renovacija (rekonstrukcija), treniruokliai seni, o laivus reikia atnaujinti.

Suaugusiųjų švietimas. Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą, Neformalusis suaugusiųjų švietimas skirtas sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kvalifikacijų. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą gali pasirinkti visi asmenys nuo 18 metų. Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis.

Neringos savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus 2011 m. veiklos ataskaitoje konstatuojama, kad nepakankamai plėtojamas suaugusiųjų švietimas, neformaliojo ugdymo įstaigose neorganizuojamos suaugusiųjų ugdymo programos, neskiriama tam lėšų. Šiuo metu suaugusiųjų švietimo galimybes plėtojamos: Neringos savivaldybėje steigiamas Trečiojo amžiaus universitetas.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytoje Neringos gyventojų apklausoje buvo klausama, ar Neringos savivaldybėje sudarytos pakankamos sąlygos suaugusiųjų mokymuisi. Apie 40 proc. apklaustųjų teigė, kad sąlygos yra pakankamos. Respondentai teigė, jog suaugusiųjų mokymu yra patenkinti, nes dėstytojai atvažiuoja į Neringą, tačiau apklausos dalyviai minėjo, kad trūksta informacijos apie mokymus bei galimybes mokytis.

Profesinis mokymas. Nuo 2005 m. Nidos vidurinė mokykla, bendradarbiaudama su VĮ „Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centru“, organizuoja smulkiojo verslo organizatoriaus mokymo programos su kurorto verslo specializacija profesinį mokymą.

Organizuojant profesinį mokymą reikia atsižvelgti ir į tai, kad Neringos savivaldybė yra netoli Klaipėdos miesto, kuriame yra didelė švietimo įstaigų įvairovė. Neringos savivaldybės gyventojai, norintys įgyti profesiją, turi galimybę mokytis Klaipėdos mieste veikiančiose profesinio mokymo institucijose.

3.2.2 KULTŪRA

Neringos savivaldybėje veikia šios 7 pagrindinės ir svarbiausios kultūros ir meno įstaigos:

- Rašytojo Thomo Manno memorialinis muziejus;
- Thomo Manno kultūros centras;
- Neringos istorijos muziejus;
- LDM Miniatiūrų muziejus (Lietuvos dailės muziejaus padalinys);
- Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka;
- Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“;
- Liudviko Rėzos kultūros centras;
- Nidos meno kolonija.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdyta gyventojų apklausa parodė, kad didžiajai apklaustų gyventojų daliai (86,8 proc.) kultūros įstaigų tinklas yra pakankamas ir tik 3,4 proc. gyventojų, dalyvavusių apklausoje, kultūros įstaigų yra per mažai.

Gyventojų apklausoje buvo klausama apie kultūros įstaigų pastatų ir infrastruktūros fizinę būklę. Daugumą (83,3 proc.) respondentų kultūros įstaigų fizinė pastatų ir infrastruktūros būklė tenkino, o neigiamai apie pastatų būklę atsiliepė tik 14,5 proc. Neringos savivaldybės gyventojų, kurių netenkina mažos bibliotekos ir muziejaus erdvės, pastatų nepritaikymas neįgaliesiems, pastatų fizinė būklė bei turizmo ir kultūros centro „Agila“ pastato būklė.

Bibliotekos

2011 m. Neringos savivaldybėje veikė Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka, turinti po filialą Juodkrantėje ir Preiloje. 2011 m. bendras vartotojų skaičius Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešojoje bibliotekoje ir filialuose – 1 426 vartotojai (2010 m. buvo 1 355 vartotojai). 2010–2011 m. viešojoje bibliotekoje vartotojų skaičius padidėjo 56 vartotojais, Preilos ir Juodkrantės filialuose – 15 vartotojų. 2011 m. bendras apsilankymų (lankytojų) skaičius viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose buvo 28 935. Lyginant su 2010 m., apsilankymų skaičius padidėjo 1 160 lankytoju, arba 4 proc.

Neringos savivaldybėje bibliotekų tinklas yra optimalus, nors Preilos filialas turi nedaug vartotojų (2011 m. duomenimis, 314 vartotojų, iš kurių 79 – vietos gyventojai). Bibliotekos filialai labai reikalingi ne tik vietos gyventojų poreikiams patenkinti, bet ir turistams bei lankytojams. Taip pat gana dideli atstumai tarp Neringos gyvenviečių, todėl vietos gyventojams ir Neringos turistams bei

lankytojams būtų labai nepatogu vykti į Nidą ar Juodkrantę, norint paskaityti spaudą, pasiimti reikalingą knygą ar pasinaudoti interneto paslaugomis.

Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešosios bibliotekos Preilos filialas neturi viešos interneto prieigos, todėl, siekiant patenkinti tiek vietos gyventojų poreikius, tiek atvykstančių turistų ir lankytojų, reikalinga interneto prieiga Preilos bibliotekoje.

Viešosios bibliotekos bei Juodkrantės filialo fizinė patalpų būklė yra gera. Juodkrantės filialas yra erdviuose patalpose, kuriose buvo atliktas vidaus patalpų remontas, įsigyti nauji baldai. Preilos filialo patalpų fizinė būklė yra patenkinama, tačiau patalpos galėtų būti erdvesnės, nes ypač sezono (vasaros) metu trūksta vietos lankytojams skaityti spaudą ar kitus leidinius.

Kultūros centrai

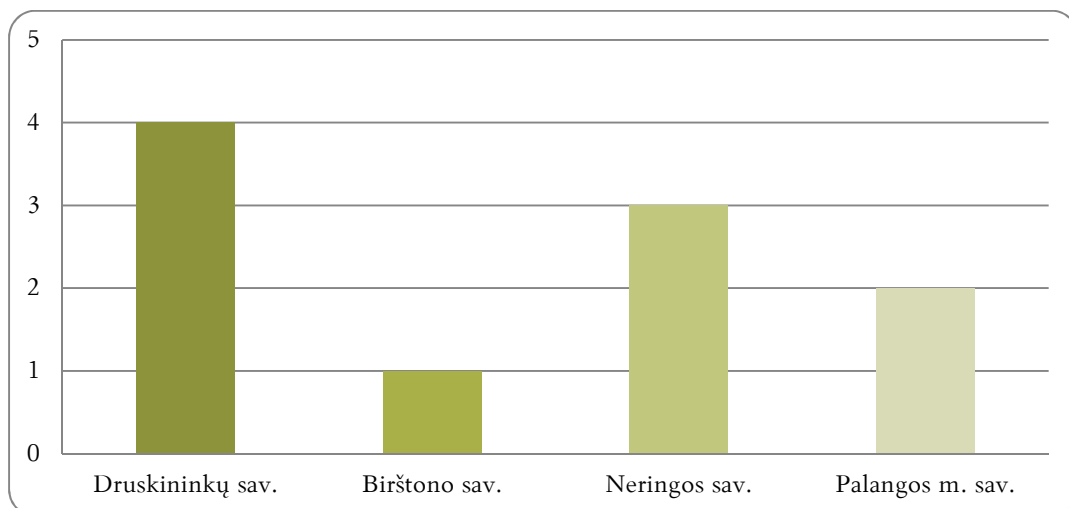
2011 m. Neringos savivaldybėje veikė 3 kultūros centrai, t. y. 6,4 proc. visų kultūros centrų veikusių Klaipėdos regione (žr. Lentelė 25). Klaipėdos miesto savivaldybėje taip pat veikė 3 kultūros centrai, o Palangos miesto savivaldybėje – tik 2 (mažiausias rodiklis Klaipėdos regione).

Lentelė 25. Kultūros centrai, 2006–2011 m.

Teritorija	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos regionas	60	57	58	46	46	47
Klaipėdos m. sav.	5	2	2	2	2	3
Klaipėdos r. sav.	20	20	20	8	8	8
Kretingos r. sav.	20	20	20	20	20	20
Neringos sav.	2	2	3	3	3	3
Palangos m. sav.	2	2	2	2	2	2
Skuodo r. sav.	6	6	6	6	6	6
Šilutės r. sav.	5	5	5	5	5	5

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, daugiausia kultūros centrų veikė Druskininkų savivaldybėje – 4, o mažiausiai – Birštono (žr. Pav. 33). Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringos savivaldybėje yra pakankamai išplėtotas kultūros centrų tinklas.

Pav. 33. Kultūros centrai Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Mėgėjų meno kolektyvai

2011 m. Neringos savivaldybėje veikė 13 **mėgėjų meno kolektyvų**, kurių veikloje dalyvavo 195 gyventojai, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione (žr. Lentelė 26). Lyginant su kitomis Klaipėdos regiono savivaldybėmis, mažiau nei Neringoje mėgėjų meno kolektyvų veikė Palangos mieste (11 kolektyvų). Kadangi Neringos savivaldybė yra mažiausia gyventojų skaičiumi Klaipėdos regione, todėl tiek mėgėjų meno kolektyvų, tiek dalyvių skaičius Neringoje yra vieni iš mažiausių regione.

Lentelė 26. Meno mėgėjų kolektyvai, 2006–2011 m.

Teritorija	Rodikliai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Klaipėdos apskritis	Dalyvių skaičius	4 457	5 016	4 786	4 840	4 690	3 447
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	348	378	352	332	336	265
Klaipėdos m. sav.	Dalyvių skaičius	436	426	362	448	438	397
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	22	18	15	16	16	15
Klaipėdos r. sav.	Dalyvių skaičius	1 046	1 106	1 123	1 290	1 188	776
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	88	87	86	84	83	67
Kretingos r. sav.	Dalyvių skaičius	1 738	1 742	1 620	1 420	1 476	1 169
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	154	158	146	126	131	107
Neringos sav.	Dalyvių skaičius	152	294	215	211	211	195
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	8	22	17	16	15	13
Palangos m. sav.	Dalyvių skaičius	175	180	198	207	206	202
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	13	13	10	10	11	11
Skuodo r. sav.	Dalyvių skaičius	294	267	277	291	356	286
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	22	23	23	23	27	22
Šilutės r. sav.	Dalyvių skaičius	616	1001	991	973	815	422
	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius	41	57	55	57	53	30

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

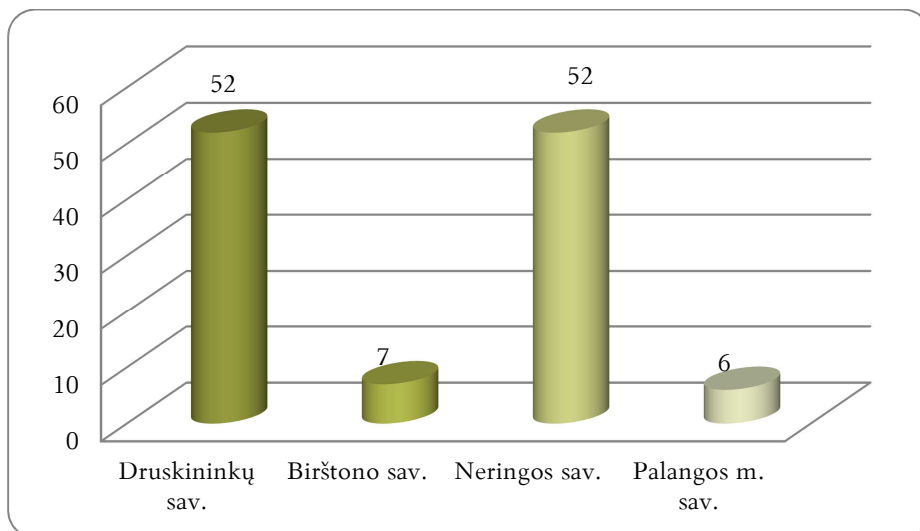
2006–2011 m. Neringos savivaldybėje meno mėgėjų kolektyvų ir dalyvių skaičius nuo 2007 m. tolygiai mažėjo. Nuo 2007 iki 2011 m. mėgėjų meno kolektyvų skaičius sumažėjo 9 kolektyvais, arba 3,1 proc., o dalyvių – 99 dalyviais, arba 33,7 proc. Analizuojamu laikotarpiu meno mėgėjų kolektyvų ir jų veikloje dalyvavusių gyventojų skaičius mažėjo beveik visose Klaipėdos regiono savivaldybėse. Mėgėjų meno kolektyvų veikloje dalyvių skaičius padidėjo tik Palangos miesto ir Skuodo rajono savivaldybėse.

Muziejai

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje veikė 2 muziejai, kai Klaipėdos regione iš viso veikė 12 muziejų. Lyginant su kitais šalies kurortais, tiek pat, kiek ir Neringoje, muziejų veikė Druskininkų savivaldybėje, o Birštone ir Palangos mieste veikė po vieną muziejų.

2011 m. Neringos savivaldybės muziejuose apsilankė 52 tūkst. turistų ir lankytojų, t. y. 17,7 proc. visų lankytojų, apsilankusių Klaipėdos regiono muziejuose. Didesnis muziejų lankomumas regione buvo Klaipėdos mieste (143 tūkst. lankytojų) ir Kretingos rajone (67 tūkst. lankytojų). Lyginant su kitais šalies

kurortais, toks pats lankytojų skaičius buvo Druskininkų savivaldybės muziejuose. Mažiausiai lankytojų sulaukė Palangos miesto muziejus (6 tūkst.) (žr. Pav. 34).

Pav. 34. Lankytojų skaičius muziejuose, tūkst., 2011 m.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Pažymėtina, kad, remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje veikė du muziejai, kadangi pagal metodiką departamentas skaičiuoja tik Statistiniame ūkio subjektų registre įregistruotus nacionalinius, respublikinius, apskričių, savivaldybių, žinybinius ir nevalstybinius muziejus. Remiantis Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila“ pateikta informacija, Neringos savivaldybėje veikia 7 muziejai: Thomo Manno memorialinis muziejus, Neringos istorijos muziejus, Gintaro galerija–muziejus, Hermano Blodės muziejus, Lietuvos dailės muziejaus Miniatiūrų muziejus, Liudviko Rėzos kultūros centro parodų salės ir istorinė ekspozicija bei Žvejo etnografinė sodyba. Taip pat, be muziejų, Neringoje veikia kultūros centrai, galerijos, kuriose vyksta įvairių parodų ekspozicijos, organizuojami kultūriniai renginiai. Muziejų, galerijų bei ekspozicijų salių įvairovė Neringos savivaldybėje yra pakankama ir kultūros įstaigų tinklas yra pakankamai išplėtotas.

Renginiai

Svarbus kultūros situacijos savivaldybėje vertinimo kriterijus yra kultūriniai renginiai. Kiekvienais metais Neringoje yra organizuojami tradiciniai kultūros renginiai. 2012 m. buvo organizuoti 22 tradiciniai kultūriniai renginiai (2013 m. taip pat planuojami organizuoti 22 renginiai). Tradiciniai renginiai pasižymi didele įvairove, geba patenkinti skirtingus Neringos gyventojų ir turistų bei lankytojų poreikius, yra nemokami. Šie renginiai apima klasikinę ir džiazą muziką, folklorą ir tradicinę kultūrą, profesionalų meną (tapyba, skulptūra ir fotografija) ir kiną, kitus tematinius renginius. Be tradicinių renginių, Neringoje vyksta gausybė mažesnio masto kultūros renginių (parodos, plenerai, koncertai), kurie yra organizuojami Neringoje veikiančiose kultūros įstaigose.

Nors tradiciniai renginiai vyksta visus metus, tačiau Neringos savivaldybės gyventojai yra patenkinti kultūriniu gyvenimu tik sezono metu. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ atliktos gyventojų apklausos rezultatai parodė, kad sezono metu net 82,9 proc. gyventojų yra patenkinti kultūriniu gyvenimu Neringoje, o ne sezono metu – tik 40,6 proc.

Nepaisant kultūrinių renginių gausos ir įvairovės, Neringos gyventojai nelinę aktyviai dalyvauti savivaldybės kultūriniame gyvenime. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytoje apklausoje 49,1 proc. dalyvavusių respondentų nurodė, kad kultūriniame gyvenime aktyviai nedalyvauja, o 47,4 proc. teigė dalyvaujantys. Apklausoje rezultatai parodė, kad gyventojai dažniausiai dalyvauja kultūriniame gyvenime lankydamiesi renginiuose, bet žymiai rečiau dalyvauja mėgėjų meno kolektyvų veikloje.

3.2.3 SPORTAS

2012 m. Neringos savivaldybėje veikė šios sporto įstaigos: Neringos sporto mokykla, VšĮ sporto klubas „Neringos kuršiai“, VšĮ „Irklojis“, buriuotojų klubas „Vėtrungis“ ir Neringos miesto lauko teniso klubas „Nida Co“. Buriuotojų klubas teikia paslaugas turistams, t. y. organizuoja turistines keliones jachtomis Baltijos jūroje.

Neringos sporto mokyklos sporto aikštynai yra atviri ir jose sporto veikla gali užsiimti ne tik mokyklos mokiniai. Mokykloje yra lauko teniso aikštė, stalo tenisas, biliardas, mažasis golfas, treniruoklių salė, dušai ir pirtis.

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytoje apklausoje gyventojų buvo klausama apie tai, kokios sporto šakos turėtų būti skatinamos savivaldybėje. Gyventojai norėtų, kad Neringoje būtų skatinamos šios sporto šakos: jėgos aitvarų / banglenčių sportas, buriavimas ir futbolas. Taip pat apklausoje buvo populiarūs tokios sporto šakos kaip tinklinis, slidinėjimas, golfas ir šiaurietiškas ėjimas.

Neringos savivaldybėje po atviru dangumi esančių sporto ir poilsio aikštynų tinklas yra pakankamai išplėtotas. UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ atliktoje apklausoje Neringos gyventojų buvo klausama, ar pakankama laisvalaikio ir sporto infrastruktūra savivaldybėje. Apklausoje rezultatai parodė, kad labiausiai trūksta baseinų, golfo aikštynų ir vaikų žaidimo aikštelių, o kitų sporto šakų infrastruktūra pakankamai išplėtotą (žr. Lentelė 27). Net 83,8 proc. respondentų yra nepatenkinti baseinų būkle, o 44,8 proc. respondentų – vaikų žaidimo aikštelių būkle. Kitos sporto ir laisvalaikio infrastruktūros būklė tenkina didesnę dalį apklaustųjų.

Lentelė 27. Gyventojų pasitenkinimas sporto ir laisvalaikio infrastruktūra, 2012 m.

Sporto ir laisvalaikio infrastruktūra	Ar pakanka laisvalaikio ir sporto infrastruktūros?		Ar tenkina laisvalaikio ir sporto infrastruktūros būklė?	
	Taip	Ne	Taip	Ne
Sporto aikštelių	152 (68.8%)	69 (31.2%)	156 (74.6%)	53 (25.4%)
Pėsčiųjų ir dviračių takų	190 (85.2%)	33 (14.8%)	138 (64.2%)	77 (35.8%)
Vaikų žaidimo aikštelių	130 (59.4%)	89 (40.6%)	117 (55.2%)	95 (44.8%)
Sporto salių	117 (53.7%)	101 (46.3%)	146 (69.9%)	63 (30.1%)
Baseinų	25 (11.5%)	193 (88.5%)	33 (16.2%)	171 (83.8%)
Teniso kortų	155 (74.2%)	54 (25.8%)	160 (76.6%)	49 (23.4%)
Kempingų	159 (76.1%)	50 (23.9%)	165 (81.3%)	38 (18.7%)
Paplūdimių	199 (93.9%)	13 (6.1%)	160 (76.6%)	49 (23.4%)
Golfo aikštynų	121 (59.0%)	84 (41.0%)	127 (65.5%)	67 (34.5%)

Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės gyventojų apklausa

Neringos savivaldybė remia sporto ir sveikatinimo veiklą, iš savivaldybės biudžeto finansuodama kūno kultūros, sporto ir sveikatinimo projektus. 2012 m. savivaldybė skyrė 40 tūkst. litų šiems projektams.

Neringos savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyta įrengti atvirų lauko aikštynų sportinį ir vaikų žaidimų kompleksą pajūrio zonoje bei atnaujinti teniso aikštyną prie Jūratės viešbučio (Nidoje), įrengti tribūnas ir persirengimo patalpas žaidėjams futbolo aikštėje (Juodkrantėje), įrengti aikštynų ir vaikų žaidimų aikštelių miško parko teritorijoje (Preiloje), įrengti atvirų sporto ir vaikų žaidimų aikštelių kompleksą Pervalkos šiaurinėje dalyje, prijungiant esamą krepšinio treniruočių aikštelę.

Neringoje vyksta įvairių sporto ir sveikatinimo renginių. Pagal Neringos savivaldybės tinklapyje pateiktą informaciją, 2012 m. buvo organizuojami 38 sporto ir sveikatinimo renginiai. Savivaldybėje organizuojamos vandens sporto, futbolo, krepšinio, tinklinio ir teniso varžybos. Organizuojami sveikatinimo renginiai, nemokamos jėgos ir sveikatinimo mankštos.

3.2.4 SVEIKATOS APSAUGA

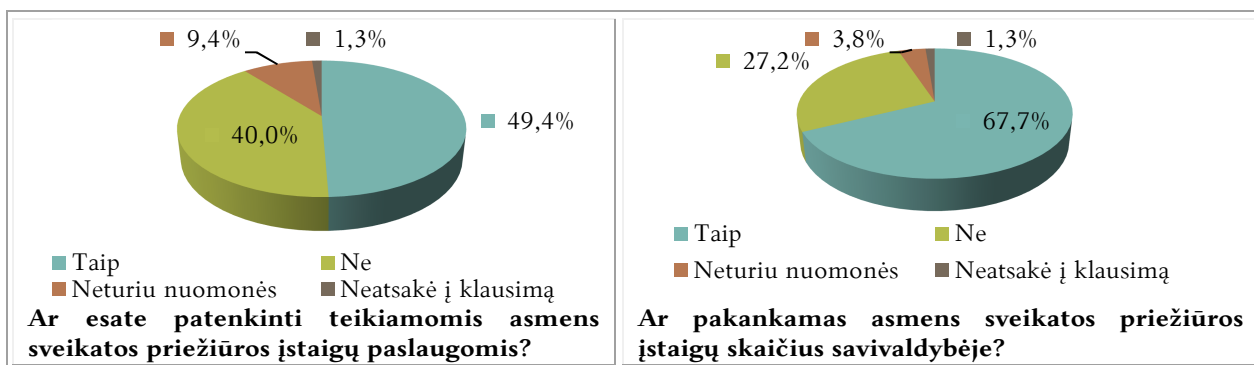
Neringos savivaldybėje pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Neringos pirminės sveikatos priežiūros centras, kurio sudėtyje yra Juodkrantės medicinos punktas, Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius ir GMP punktas. Neringos savivaldybės gydytojos duomenimis, 2011 m. Neringos pirminės sveikatos priežiūros centre buvo prisiregistravę 2 125 asmenys.

Neringos savivaldybėje nėra antrinio lygio asmens sveikatos priežiūros įstaigų. Pirminės ambulatorines psichikos sveikatos priežiūros paslaugas Neringos savivaldybės gyventojams teikia VšĮ Klaipėdos psichikos sveikatos centras.

Dėl mažo savivaldybės gyventojų skaičiaus ir Klaipėdos teritorinės ligonių kasos skiriamų lėšų, stacionarinės pirmo lygio palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikiamos ne ištisus metus. Laikotarpiu, kai palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus veikla laikinai sustabdoma (gegužės–rugsėjo mėn.), Neringos gyventojai, kuriems neatidėliotinai reikalinga ši paslauga, nukreipiami į Klaipėdos slaugos ligoninę.

2006–2011 m. Neringos savivaldybėje asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius nekito. Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringoje asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius yra mažiausias. Druskininkuose ir Palangos mieste veikia itin daug privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kadangi šiuose kurortuose yra privačiai teikiamos sveikatinimo, medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugos.

Vertinant sveikatos priežiūros įstaigas Neringos savivaldybėje, UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ atliktoje gyventojų apklausoje buvo teiraujama, ar pakankamas asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius savivaldybėje, ar šių įstaigų teikiamos paslaugos tenkina. Didesnė dalis apklaustų gyventojų yra patenkinti teikiamomis paslaugomis ir esamų įstaigų skaičiumi (žr. Pav. 35). Sveikatos priežiūros įstaigų skaičiumi yra patenkinti 67,7 proc. respondentų, tačiau šių įstaigų teikiamos paslaugos tenkina tik beveik pusę (49,4 proc.) apklaustųjų. Taip pat žymi dalis respondentų (42,6 proc.) mano, kad reikėtų skatinti privačių gydytojų kabinetų steigimą. Derėtų pastebėti, kad tie respondentai, kurie pritaria privačių kabinetų steigimuisi, norėtų, jog Neringoje padidėtų odontologų, bendrosios praktikos gydytojų ir gydytojų ginekologų įvairovė.

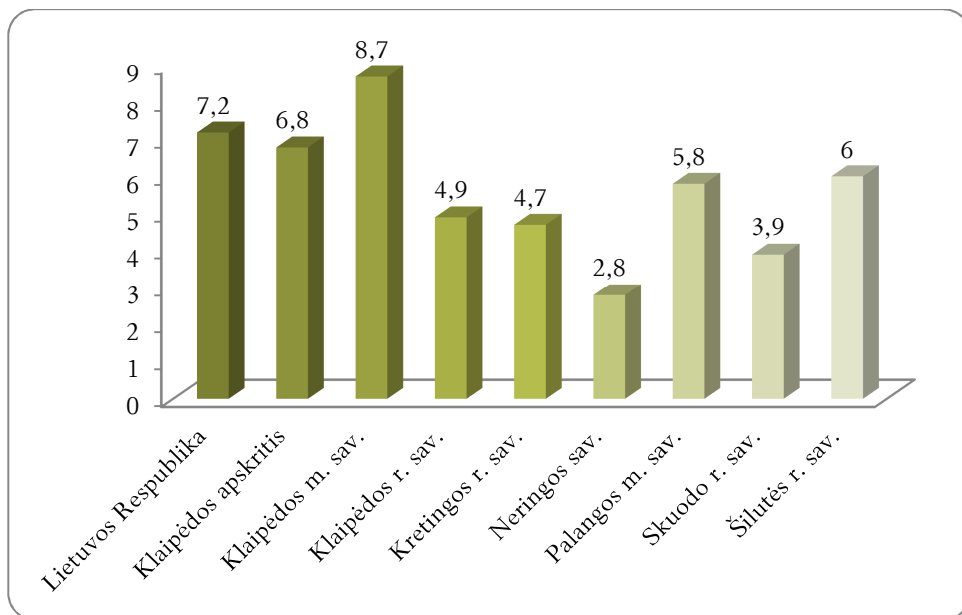

Pav. 35. Sveikatos priežiūros įstaigų tinklo ir teikiamų paslaugų vertinimas, 2012 m.

Šaltinis UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ Neringos savivaldybės gyventojų apklausa

2011 m. Neringos asmens sveikatos priežiūros įstaigoje savivaldybės gyventojai ir lankytojai apsilankė 11,1 tūkst. kartų. 2006–2011 m. apsilankymų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje skaičius kito netolygiai: daugiausia apsilankymų buvo užfiksuota 2008 m. (12,1 tūkst.), o mažiausiai – 2010 m. (10,7 tūkst.).

Neringos gyventojai retai lankosi asmens sveikatos priežiūros įstaigose. 2011 m. vienas gyventojas asmens sveikatos priežiūros įstaigose vidutiniškai apsilankė 2,8 karto, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione (žr. Pav. 36). Klaipėdos regione vidutiniškai vienas gyventojas asmens sveikatos priežiūros įstaigose apsilankė 6,8 karto, t. y. 0,4 karto rečiau nei vidutiniškai šalies gyventojas ir 4 kartus dažniau nei vidutiniškai Neringos gyventojas.

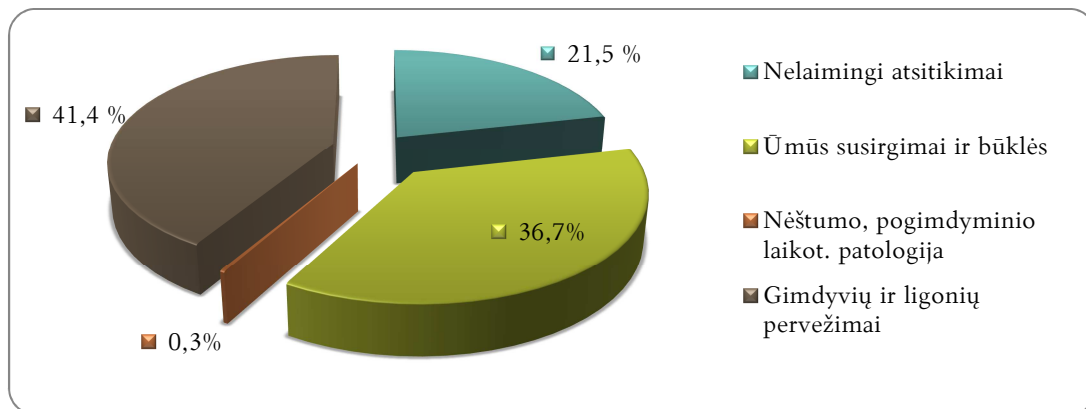
Pav. 36. Vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė poliklinikose ir ambulatorijose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, Birštono savivaldybėje gyventojai rečiausiai lankosi poliklinikose ir ambulatorijose – vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė 2,6 karto. Druskininkuose vienas gyventojas poliklinikose ir ambulatorijose vidutiniškai apsilankė 7,5 karto (4,7 karto dažniau nei Neringos gyventojas), o Palangos mieste – 5,8 karto (3 kartus dažniau nei Neringos gyventojas). Santykinai mažesnis gyventojų apsilankymų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje skaičius gali būti susijęs su vietos gyventojų nepasitenkinimu savivaldybėje esančia asmens

sveikatos priežiūros įstaiga arba su didesne ir lengvai pasiekiamą sveikatos paslaugų įvairovę Klaipėdos mieste.

Greitoji medicinos pagalba Neringoje vidutiniškai suteikiama daugiau nei vidutiniškai vienam šalies ir Klaipėdos regiono gyventojui. Šiam rodikliui didelės įtakos turi vasaros sezono metu suteikta greitoji medicinos pagalba ne tik vietiniams gyventojams, bet ir Neringos lankytojams bei turistams. Pagal greitosios medicinos pagalbos paslaugų struktūrą, daugiausia buvo suteikta paslaugų pervežant gimdyves ir ligonius (41,4 proc. visų paslaugų) (žr. Pav. 37).

Pav. 37. Greitosios medicinos pagalbos struktūra Neringoje, proc., 2011 m.

Šaltinis Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2011 m. Neringoje iš visų suteiktų greitosios medicinos pagalbos paslaugų 21,9 proc., arba 183 atvejų, buvo suteikta vaikams (atitinkamai Lietuvos Respublikoje – 11,6 proc. ir Klaipėdos regione – 14,2 proc.).

2011 m. Neringos savivaldybėje lovų skaičius ligoninėse¹⁰ buvo 10, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione (žr. Lentelė 28). Iš viso Klaipėdos regione buvo 3 752 lovos ligoninėse, iš kurių 70,2 proc. sudarė lovų skaičius Klaipėdos miesto ligoninėse.

Bendras lovų skaičius ligoninėse priklauso nuo asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičiaus bei gyventojų skaičiaus, todėl savivaldybes tikslingiau lyginti pagal lovų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičių. Neringos savivaldybėje 10 000 gyventojų tenka 25,5 lovos ligoninėse, kai Klaipėdos regiono vidurkis yra 103,6 lovos, o šalies vidurkis – 84,9 lovos. 10 000 gyventojų tenkančių lovų ligoninėse regione daugiausia tenka Palangos mieste (142,7 lovų daugiau nei Neringoje) ir Klaipėdos mieste (124,8 lovų daugiau nei Neringoje), o mažiausiai – Skuodo rajono savivaldybėje (15 lovų mažiau nei Neringoje).

Lentelė 28. Lovų skaičius ligoninėse, 2011 m.

Teritorija	Lovų skaičius ligoninėse	10 000 gyventojų tenka lovų ligoninėse
Klaipėdos regionas	3 752	103,6
Klaipėdos m. sav.	2 634	150,3
Klaipėdos r. sav.	148	28,5

¹⁰ Lovų skaičius skaičiuojamas pagal slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus Neringos pirminės sveikatos priežiūros centro sudėtyje duomenis

Kretingos r. sav.	206	47,4
Neringos sav.	10	25,5
Palangos m. sav.	286	168,2
Skuodo r. sav.	23	10,5
Šilutės r. sav.	445	91,5

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, Birštone lovų ligoninėse nėra, o didžiausias bendras lovų ligoninėse skaičius ir 10 000 gyventojų tenkančių lovų rodiklis yra Palangos mieste. Birštono ir Neringos rodikliai yra mažiausi, kadangi šiose savivaldybėse nėra ligoninių, kurios teiktų nuolatines palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugas (žr. 29 lentelę).

Kitas svarbus rodiklis, vertinant sveikatos priežiūros sistemą, yra asmens sveikatos priežiūros specialistai. Bendras gydytojų, slaugytojų ir odontologų skaičius bei jų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų, atspindi sveikatos apsaugos sistemos tinklo išplėtojimo lygį.

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje dirbo 2 šeimos gydytojai, 1 akušeris-ginekologas, 14 slaugytojų ir 1 odontologas. Savivaldybėje 10 000 gyventojų teko 7,6 gydytojai, kai šalies vidurkis yra 38,8, o Klaipėdos regiono vidurkis – 32,6 gydytojai (žr. Lentelė 29). Neringos savivaldybės gydytojų, tenkančių 10 000 gyventojų, rodiklis yra vienas mažiausių regione, mažiau gydytojų 10 000 gyventojų tenka tik Skuodo rajono savivaldybėje (6,8 gydytojai).

Neringoje 10 000 gyventojų tenka 35,6 slaugytojai, kai šalies vidurkis yra 74,1 slaugytojai, o Klaipėdos regiono vidurkis – 79,2 slaugytojai. Lyginant su kitų Klaipėdos regiono savivaldybių rodikliais, mažesni slaugytojų, tenkančių 10 000 gyventojų, rodikliai yra tik Skuodo ir Klaipėdos rajonų savivaldybėse. Neringos savivaldybėje 10 000 gyventojų tenka 2,5 odontologų, kai šalies vidurkis yra 7,8 odontologų, o Klaipėdos regiono – 7,5 odontologų. Lyginant su kitomis regiono savivaldybėmis, Neringos savivaldybės rodiklis yra mažiausias.

Lentelė 29. Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų, 2006–2011 m.

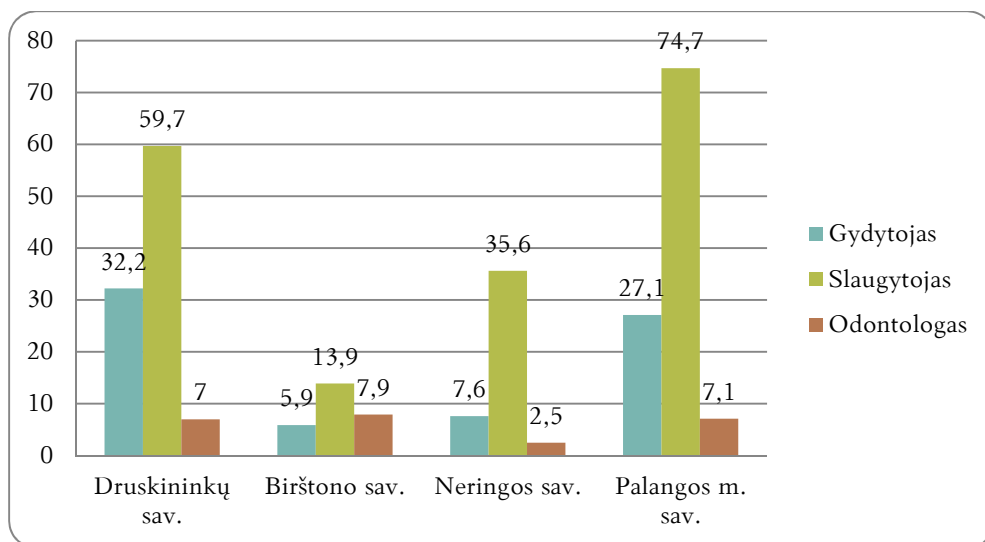
Teritorija	Sveikatos priežiūros specialistai	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lietuvos Respublika	Gydytojas	36.6	37.3	37.1	36.6	37.7	38.8
	Slaugytojas	74.2	73.5	74.1	72.6	73.1	74.1
	Odontologas	6.4	6.9	6.6	7.1	7.6	7.8
Klaipėdos regionas	Gydytojas	31	30.7	31.8	31.8	32.4	32.6
	Slaugytojas	79.8	77.1	79	77.1	77.8	79.2
	Odontologas	6.1	6.5	6.1	6.4	7	7.5
Klaipėdos m. sav.	Gydytojas	47.5	48.9	49.8	49.9	50.7	51.3
	Slaugytojas	109.7	110.7	111.4	110.4	112.6	114.7
	Odontologas	7.7	8.1	7.5	8.2	9.2	10
Klaipėdos r. sav.	Gydytojas	12.2	11.3	11.4	11.3	11	10.4
	Slaugytojas	36.9	34	35.1	33.8	32	31.4
	Odontologas	3.5	4.2	4.4	4.4	4.5	4.4

Kretingos r. sav.	Gydytojas	17	14.8	15.9	15.1	16.1	16.5
	Slaugytojas	53.1	49.1	45.2	45	45.4	45.5
	Odontologas	4.6	4.4	3.7	3.6	3.9	3.9
Neringos sav.	Gydytojas	12.8	11.9	11.1	10.9	10.4	7.6
	Slaugytojas	47.9	44.5	41.4	38	33.8	35.6
	Odontologas	3.2	..	2.8	2.7	2.6	2.5
Palangos m. sav.	Gydytojas	28.4	17.6	28.5	27.8	27.8	27.1
	Slaugytojas	78.3	40.3	85.9	65.7	64.4	74.7
	Odontologas	6.2	9.7	8.5	7.9	7.5	7.1
Skuodo r. sav.	Gydytojas	5.8	5.5	6.4	6.5	6.7	6.8
	Slaugytojas	29.4	28.6	30	26.8	26.3	27.4
	Odontologas	3.7	3.8	3.9	4.3	4.5	4.1
Šilutės r. sav.	Gydytojas	16.7	16.8	16.9	17.3	18.6	18.9
	Slaugytojas	63.7	61.7	60.7	60.3	60.7	61
	Odontologas	5.3	5.5	5.1	5.2	6.6	6.8

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Nepaisant to, kad Neringos savivaldybės praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičiai yra vieni mažiausių regione ir žymiai atsilieka nuo šalies vidurkių. 2006–2011 m. gydytojų, slaugytojų ir odontologų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičius savivaldybėje mažėjo. Analizuojamu laikotarpiu tiek visoje Lietuvoje, tiek Klaipėdos regione šie rodikliai beveik nekito, o odontologų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų, netgi nežymiai padidėjo.

Lyginant su kitais šalies kurortais, mažiausias gydytojų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičius yra Birštono savivaldybėje (5,9 gydytojai), o didžiausias – Druskininkuose (32,2 gydytojai) (žr. Pav. 38). Taip pat slaugytojų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičius yra mažiausias Birštone (13,9 slaugytojų), o didžiausias rodiklis yra Palangos mieste. Odontologų, tenkančių 10 000 gyventojų, skaičius mažiausias yra Neringoje, o didžiausias – Birštone (7,9 odontologų).

Pav. 38. Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje veikė tik 1 vaistinė, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione. Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringos rodiklis taip pat buvo mažiausias, kai Druskininkuose veikė 16 vaistinių, Palangos mieste – 14 ir Birštone – 3. Šiuo metu vaistinė veikia Nidoje, tačiau reikalinga dar viena vaistinė Juodkrantėje. Atlikta gyventojų apklausa parodė, kad Juodkrantės gyvenvietėje trūksta vaistinės.

Visuomenės sveikatos priežiūra yra itin svarbi sritis, siekiant gerinti gyventojų sveikatingumą. Visuomenės sveikatos priežiūra yra priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma. Nuo 2009 m. visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas Neringos savivaldybės gyventojams teikia Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras pagal bendradarbiavimo sutartį su Klaipėdos savivaldybe. Biuras vykdo šias veiklas:

- mokinių sveikatos priežiūra bendrojo lavinimo mokyklose,
- vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas,
- bendruomenės sveikatos stiprinimas,
- visuomenės sveikatos stebėjimas.

Neringos savivaldybė sveikatos priežiūros programos įgyvendinimui 2012 m. skyrė 173,8 tūkst. litų, iš jų, remiant gyventojų sveikatos priežiūrą, VŠĮ Neringos pirminės sveikatos priežiūros centrui skirta 157 tūkst. litų, savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai – 8 tūkst. litų, Klaipėdos m. visuomenės sveikatos biurui pirminės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugoms teikti savivaldybės gyventojams – 10 tūkst. litų.

3.2.5 SOCIALINĖS PASLAUGOS

Iš viso Neringos savivaldybėje veikia tik 2 socialines paslaugas teikiančios įstaigos: Neringos socialinių paslaugų centras ir VŠĮ vaikų globos namai „Aušros žvaigždė“ (žr. Lentelė 30). Neringoje veikia VŠĮ „Vislida“ (socialinės rehabilitacijos, kultūros centras), kuris tiesiogiai socialinių paslaugų neteikia. Savivaldybėje nėra laikino gyvenimo bei savarankiško gyvenimo namų, dienos socialinės globos centro, socialinės priežiūros centro bei bendruomeninių įstaigų, teikiančių socialines paslaugas.

Lentelė 30. Socialinių paslaugų infrastruktūra Neringoje, 2011 m.

Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Vietų (gavėjų) skaičius	
		Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
Socialinės globos namai	Viešoji įstaiga vaikų globos namai „Aušros žvaigždė“	20	15 tūkst. Lt.
Šeimynos	-		
Laikino gyvenimo namai	-		
Dienos socialinės globos centrai	-		
Savarankiško gyvenimo namai	-		
Socialinės priežiūros centrai	-		
Bendruomeninės įstaigos	-		
Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Neringos socialinių paslaugų centras	15	332,7 tūkst. Lt.

Šaltinis Neringos savivaldybės 2012 m. socialinių paslaugų planas

Neringos savivaldybėje pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas yra Neringos socialinių paslaugų centras. 2009 m. įsteigtas centras teikia daugumą socialinių

paslaugų kataloge numatytų paslaugų: aprūpina gyventojus techninės pagalbos priemonėmis, teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, sociokultūrinės paslaugos, maitinimo organizavimo ir kt.), kai kurias socialinės priežiūros paslaugas (pagalbos į namus ir kt.), teikia transporto paslaugas, vykdo programas įvairioms savivaldybės gyventojų socialinėms grupėms, bendradarbiaudamas su savivaldybės administracijos skyriais bei tarnybomis, socialinės veiklos nevyriausybinėmis organizacijomis, teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijomis, švietimo, gydymo ir sveikatos priežiūros bei kitomis įstaigomis. Pagrindiniai socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjai yra neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys, kuriems teikiama pagalba namuose, transporto paslaugos bei socialinės rizikos šeimos ir asmenys, gavę socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, socialines kultūrinės bei kitas bendrąsias paslaugas. Neringos socialinių paslaugų centras teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas visose Neringos miesto gyvenvietėse.

Iš viso Neringos savivaldybėje dirba 2 socialiniai darbuotojai ir 2 socialinių darbuotojų padėjėjai. Poreikis socialinėms paslaugoms savivaldybėje nėra aukštas dėl santykinai žemo socialinio draudimo senatvės pensininkų, vaikų ir neįgalių žmonių skaičiaus, tačiau esama nestacionarių paslaugų infrastruktūra nėra pakankama.

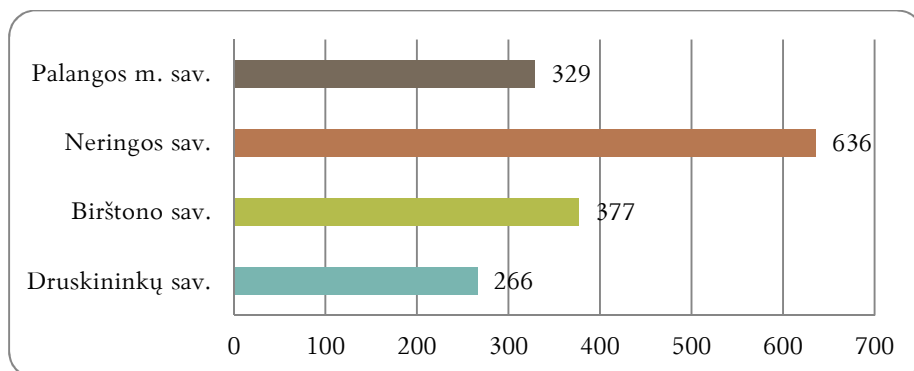
Analizuojant socialines paslaugas teikiančias įmones Neringoje, vykdytoje gyventojų apklausoje buvo klausiama, ar juos tenkina socialines paslaugas teikiančių įstaigų skaičius, prieinamumas ir paslaugų kokybė. Daugiau nei pusė (52,3 proc.) atsakiusių yra patenkinti socialines paslaugas teikiančių įstaigų skaičiumi ir 53,2 proc. mano, kad socialines paslaugas teikiančios įstaigos yra prieinamos. Nors tik 35,7 proc. apklaustųjų yra patenkinti šių įstaigų teikiamų paslaugų kokybe, tačiau didžioji dalis (46,4 proc.) neturėjo nuomonės šiuo klausimu.

3.3 VIEŠASIS SAUGUMAS

Nusikalstamumo rodikliai ir viešosios tvarkos užtikrinimas bei jo efektyvumas daro įtaką savivaldybės ekonominiams rezultatams ir yra tiesiogiai susiję su savivaldybėje vykstančiais procesais.

Už viešąjį saugumą Neringoje yra atsakingas Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Neringos miesto policijos komisariatas. 2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje dirbo 25 policijos pareigūnai (Klaipėdos regione iš viso dirbo 1 044 policijos pareigūnai).

Neringos savivaldybėje 100 000 gyventojų teko 636 policijos pareigūnai, t. y. didžiausias rodiklis Klaipėdos regione. Visoje Lietuvos Respublikoje 100 000 gyventojų teko 310 policijos pareigūnų, o Klaipėdos regione – 288 policijos pareigūnai. Lyginant su kitais šalies kurortais, tai didžiausias 100 000 gyventojų tenkančių policijos pareigūnų skaičius buvo Neringoje, o mažiausias – Druskininkuose (266 policijos pareigūnai) (žr. Pav. 39). Neringos savivaldybėje policijos pareigūnų skaičius yra santykinai didelis.

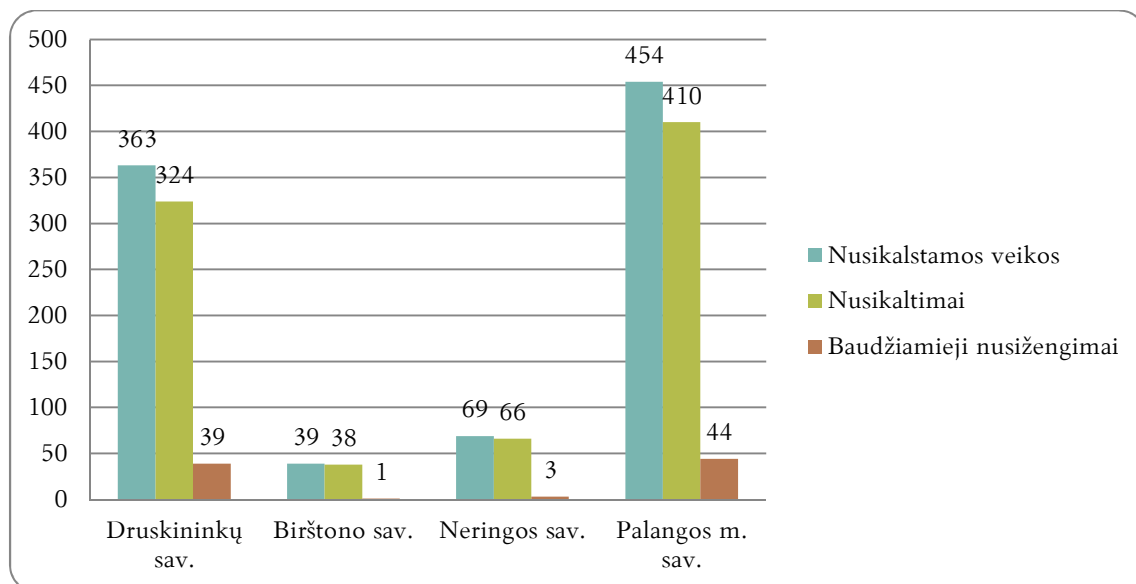
Pav. 39. 100 000 gyventojų tenka policijos pareigūnų Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Analizuojant nusikalstamumo situaciją bei policijos pareigūnų veiklos efektyvumą, svarbus ne tik pareigūnų skaičius, bet ir užregistruojamų bei ištirtų nusikalstamų veikų rodikliai.

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Lietuvos Respublikoje buvo užregistruotos 79 523 nusikalstamos veikos, iš kurių 90,6 proc. buvo užregistruoti nusikaltimai. Kaip ir visoje šalyje, didžioji dalis Klaipėdos regione užregistruotų nusikalstamų veikų buvo nusikaltimai (90,5 proc.). Neringoje buvo užregistruotos 69 nusikalstamos veikos, iš kurių 66 buvo nusikaltimai ir 3 baudžiamieji nusižengimai. Pagal užregistruotų nusikalstamų veikų skaičių, Neringos rodiklis Klaipėdos regione yra mažiausias. Neringos savivaldybėje, lyginant su 2006 m., 2011 m. užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius padidėjo 14 nusikalstamų veikų. Pastebėta tendencija, kad analizuojamu laikotarpiu Neringoje padaugėjo užregistruotų nusikaltimų, o užregistruotų baudžiamųjų nusižengimų sumažėjo.

Lyginant su kitais šalies kurortais, 2011 m. mažiausias nusikalstamumas (užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius) buvo Birštono savivaldybėje, o didžiausias – Palangos mieste (žr. Pav. 40). Kaip ir šalyje, visuose Lietuvos kurortuose žymiai daugiau užregistruojama nusikaltimų nei baudžiamųjų nusižengimų. Neringoje ir Birštone nusikalstamumo rodikliai yra gerokai mažesni nei Palangos mieste ir Druskininkuose.

Pav. 40. Užregistruotos nusikalstamos veikos Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. Neringos savivaldybėje 100 000 gyventojų teko 1 774 užregistruotos nusikalstamos veikos, iš kurių 1 697 – užregistruoti nusikaltimai ir 77 – užregistruoti baudžiamieji nusižengimai, kai Lietuvos Respublikoje vidutiniškai 100 000 gyventojų teko 2 458 užregistruotos nusikalstamos veikos, iš kurių 2 237 – užregistruoti nusikaltimai ir 231 – užregistruoti baudžiamieji nusižengimai. Lyginant su šalies vidurkiu, Neringos savivaldybėje nusikalstamumas yra žymiai mažesnis. Lyginant su Klaipėdos regiono savivaldybėmis, užregistruotų nusikalstamų veikų, tenkančių 100 000 gyventojų, mažiausias skaičius yra Kretingos ir Skuodo rajonų savivaldybėse. Mažiausi užregistruotų nusikaltimų, tenkančių 100 000 gyventojų, skaičiai taip pat buvo Kretingos ir Skuodo rajonuose, o mažiausias užregistruotų baudžiamųjų nusižengimų, tenkančių 100 000 gyventojų, skaičius buvo Neringoje.

Lyginant su kitais šalies kurortais, santykinai didžiausias nusikalstamumas buvo Palangos mieste: didžiausi užregistruotų nusikalstamų veikų, nusikaltimų ir baudžiamųjų veikų, tenkančių 100 000 gyventojų, skaičiai yra Palangos miesto savivaldybėje. Santykinai mažiausias nusikalstamumas yra Birštone: mažiausi užregistruotų nusikalstamų veikų, nusikaltimų ir baudžiamųjų veikų, tenkančių 100 000 gyventojų, skaičiai yra Birštono savivaldybėje.

Neringos savivaldybėje yra ištiriama 48 proc. visų užregistruotų nusikalstamų veikų. Neringos savivaldybės rodiklis yra šiek tiek didesnis už šalies vidurkį (45 proc.) ir beveik sutampa su Klaipėdos regiono vidurkiu (49 proc.). Klaipėdos regione daugiausiai užregistruotų nusikalstamų veikų ištiriama Skuodo ir Šilutės rajonuose, o mažiausiai – Palangos ir Klaipėdos miestuose.

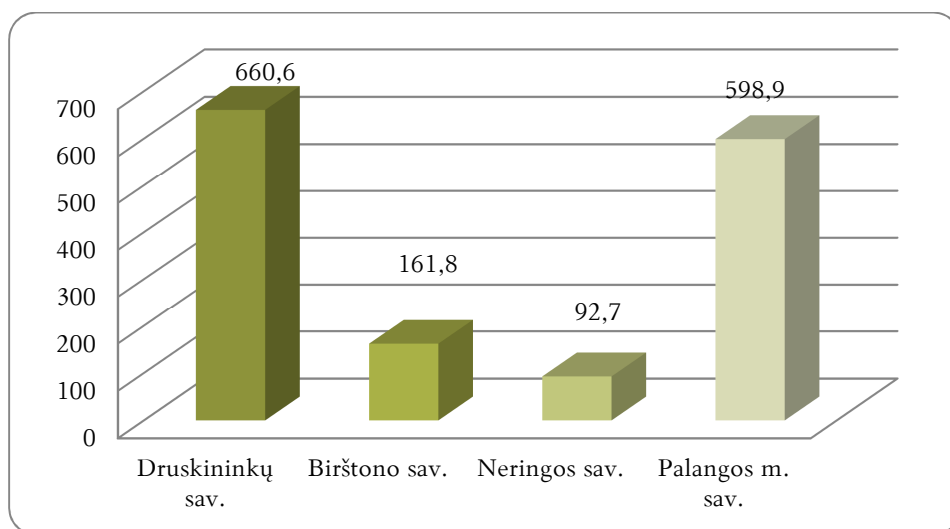
Lyginant su šalies kurortais, Druskininkuose yra ištiriama daugiausia užregistruotų nusikalstamų veikų (62 proc.), o mažiausiai – Palangos mieste. Užregistruotų nusikaltimų taip pat daugiausiai ištiriama Druskininkuose (63 proc.), o mažiausiai – Palangos mieste. Visi užregistruoti baudžiamieji nusižengimai yra ištiriami Birštono savivaldybėje, o mažiausiai užregistruotų baudžiamųjų nusižengimų ištiriama Druskininkų savivaldybėje (54 proc.).

3.4 GYVENAMASIS FONDAS

Gyvenamasis fondas apskaitomas pagal nuosavybės formas ir jo buvimo vietą. Prie gyvenamojo fondo nepriskiriami vasarnamiai, medžiotojų nameliai, poilsiavietės, poilsio namai, sanatorijos, sodo nameliai ir kiti pastatai, skirti laikinam gyvenimui.

2011 m. gyvenamasis fondas Neringos savivaldybėje sudarė 92,7 tūkst. m² ploto, t. y. mažiausias rodiklis Klaipėdos regione ir sudaro tik 1 proc. viso gyvenamojo fondo regione. 2009–2011 m. gyvenamasis fondas Neringoje padidėjo 2,5 tūkst. m², arba 2,7 proc., tačiau nuo 2010 m. jis nekito.

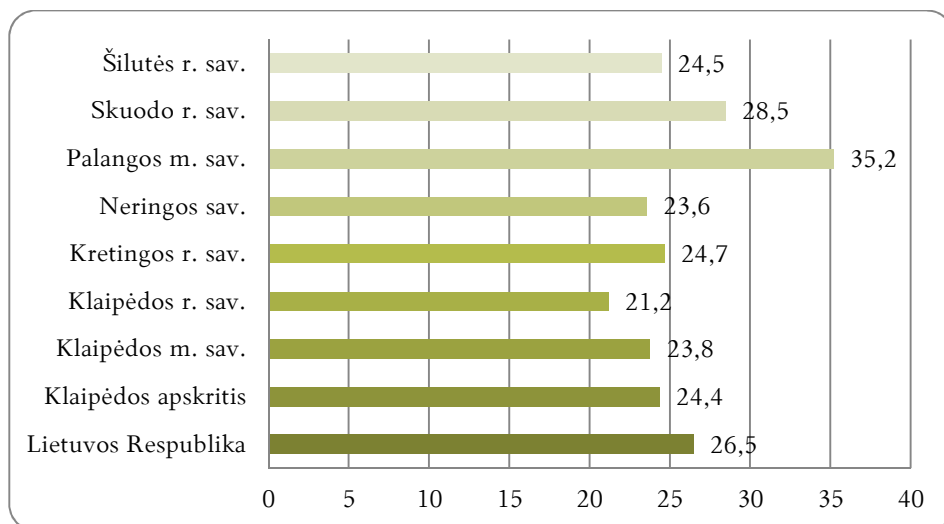
Lyginant su kitais šalies kurortais, gyvenamojo fondo plotas mažiausias yra Neringoje (žr. Pav. 41). Didžiausias gyvenamojo fondo plotas yra Druskininkuose (660,6 tūkst. m²), o Palangos miesto gyvenamojo fondo plotas (598,9 tūkst. m²) yra tik šiek tiek mažesnis už Druskininkų savivaldybės.

Pav. 41. Gyvenamasis fondas, tūkst. m² Lietuvos Respublikos kurortuose, 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2011 m. vienam Neringos savivaldybės gyventojui vidutiniškai teko 23,6 m² naudingo gyvenamojo ploto (žr. Pav. 42). Šis rodiklis yra šiek tiek mažesnis už Klaipėdos regiono (24,4 m²) ir mažesnis už šalies vidurkį (26,5 m²). Daugiausiai naudingo ploto vienam gyventojui tenka Palangos mieste (35,2 m²). Klaipėdos regiono vidurkį viršija Skuodo ir Kretingos rajonų savivaldybių rodikliai. Mažiau nei Neringoje naudingo ploto vienam gyventojui tenka tik Klaipėdos rajono savivaldybėje.

Pav. 42. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, m², 2011 m.
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais kurortais, daugiausia naudingo ploto vienam gyventojui tenka Palangos mieste, o mažiausiai – Neringoje. Druskininkuose vienam gyventojui tenka 28,8 m² (5,2 m² daugiau nei Neringoje), o Birštone – 32,1 m² (8,5 m² daugiau nei Neringoje).

Neringoje gyvenamojo fondo plotas ir naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, yra vienas iš mažiausių ne tik Klaipėdos regione, bet ir tarp šalies kurortų. Nuo 2009 m. naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, Neringos savivaldybėje tolygiai mažėja, todėl gyventojų aprūpinimas gyvenamuoju būstu ilgalaikėje perspektyvoje gali tapti rimta problema.

Didžioji dalis Neringos gyvenamojo fondo, pagal nuosavybės teisę, yra privačios nuosavybės (94,3 proc. viso gyvenamojo fondo). Lietuvoje tik 2,8 proc. gyvenamojo fondo yra valstybės, savivaldybių nuosavybė, kai Neringoje tai sudaro 5,7 proc. (Klaipėdos regiono vidurkis – 2,8 proc.). Lyginant su kitais Lietuvos Respublikos kurortais, pagal nuosavybės teisę daugiausia privačios nuosavybės gyvenamojo fondo ploto yra Druskininkų savivaldybėje (97,9 proc. viso gyvenamojo fondo), o mažiausia – Neringos savivaldybėje. Birštone ir Palangos mieste valstybės, savivaldybių nuosavybės atitinkamai sudaro 3,7 proc. ir 3,5 proc. gyvenamojo fondo, t. y. daugiau nei šalies vidurkis.

2011 m. Neringos savivaldybėje buvo 1 426 butai, kurie sudarė 1 proc. visų Klaipėdos regione esančių butų, ir kurių dauguma (93,7 proc. visų butų) buvo privačios nuosavybės (žr. Lentelė 31). Kaip ir Neringos savivaldybėje, visose Klaipėdos regiono savivaldybėse dauguma butų nuosavybės teise yra privačios nuosavybės. Lyginant su kitais šalies kurortais, mažiausias butų skaičius yra Neringoje, o didžiausias – Druskininkuose (10 588 butai) ir Palangos mieste (8 338 butai). Kaip ir Neringos savivaldybėje, daugumoje kurortų butai pagal nuosavybės teisę yra privačios nuosavybės.

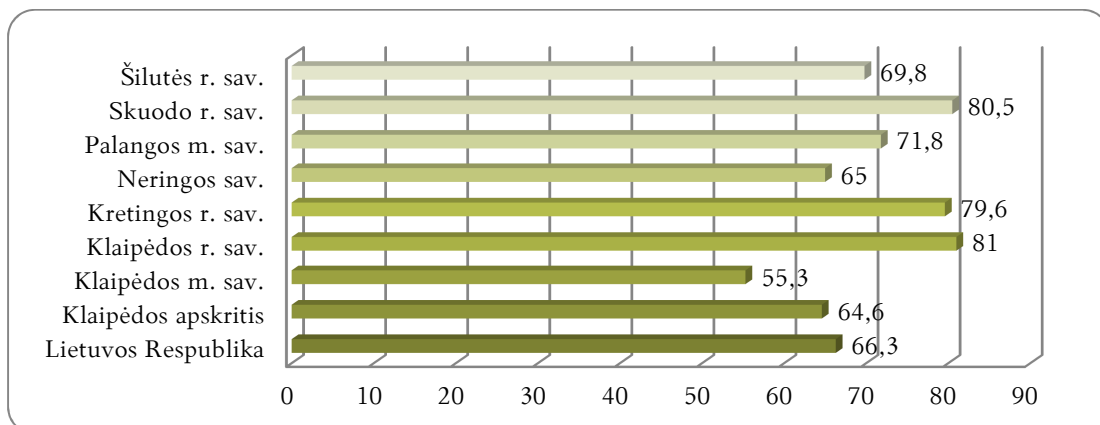
Lentelė 31. Butų skaičius, 2011 m.

Teritorija	Iš viso	Viešoji nuosavybė	Savivaldybių nuosavybė	Privati nuosavybė
Klaipėdos regionas	137 137	4 321	4 150	132 816
Klaipėdos m. sav.	75 459	2 237	2 165	73 222
Klaipėdos r. sav.	13 541	414	396	13 127
Kretingos r. sav.	13 494	430	417	13 064
Neringos sav.	1 426	90	83	1 336
Palangos m. sav.	8 338	288	276	8 050
Skuodo r. sav.	7 776	184	174	7 592
Šilutės r. sav.	17 103	678	639	16 425

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Butų skaičius savivaldybėje yra sąlygojamas bendro gyvenamojo fondo ploto ir daugiaaukščių namų skaičiaus savivaldybėje. Vidutinis buto naudingasis plotas įgalina tiksliau įvertinti gyvenamąjį būstą savivaldybėse.

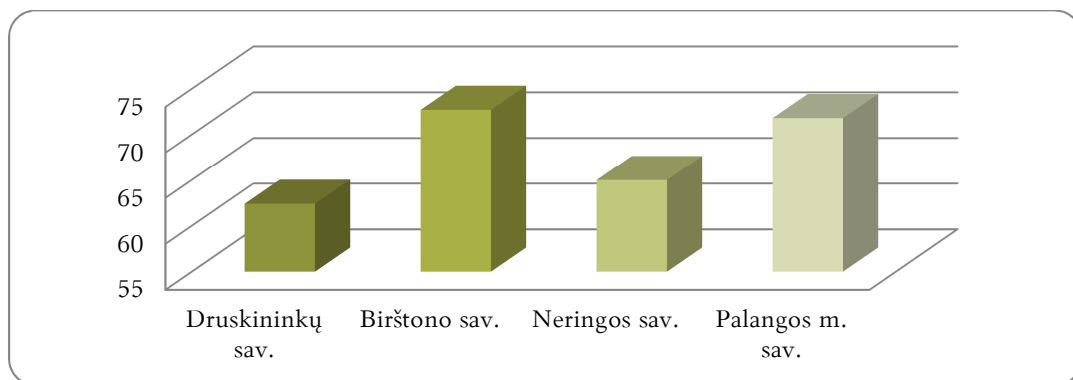
2011 m. Neringos savivaldybėje vidutinis buto naudingasis plotas buvo 65 m² (žr. Pav. 43). Šis rodiklis yra mažesnis už šalies vidurkį (66,3 m²), bet yra šiek tiek didesnis už Klaipėdos regiono (64,6 m²) vidurkį. Lyginant regiono savivaldybes, vidutinis buto naudingasis plotas yra didesnis rajonų savivaldybėse (Klaipėdos, Skuodo ir Kretingos), kai mažiausi – miestų savivaldybėse (Klaipėda ir Neringa). Tokia situacija yra todėl, kad miestuose dauguma gyventojų gyvena daugiabučiuose, kuriuose butų plotas yra mažesnis nei butų plotai 1-2 butų namuose.

Pav. 43. Vidutinis buto naudingasis plotas, m², 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su kitais šalies kurortais, didžiausias vidutinis buto naudingasis plotas buvo Birštono savivaldybėje (73,2 m²) (žr. Pav. 44). Palangos miesto savivaldybėje vidutinis buto naudingasis plotas buvo tik 0,9 m² mažesnis nei Birštone. Druskininkų savivaldybėje vidutinis buto naudingasis plotas buvo 62,4 m² ir 2,4 m² mažesnis nei Neringoje. Druskininkuose ir Neringoje vidutinis buto naudingasis plotas yra žymiai mažesnis už Birštono ir Palangos, kadangi pastaruosiuose miestuose daugiau gyventojų gyvena 1-2 butų namuose.

Pav. 44. Vidutinis buto naudingasis plotas kurortuose, m², 2011 m.

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

1998 m., pasibaigus gyvenamųjų patalpų lengvatinio privatizavimo laikotarpiui, didžioji dalis būsto fondo savivaldybėje tapo privačia nuosavybe. Dalis likusio neprivatizuoto būsto šiuo metu sudaro savivaldybės socialinio būsto fondą. Pagal Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą, socialinis būstas yra nekomerciniu pagrindu, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarką, nuomojamos savivaldybės gyvenamosios patalpos, skirtos mažas pajamas turintiems asmenims ir šeimoms apgyvendinti pagal šio įstatymo nustatytas sąlygas (socialinio būsto kategorijai nepriskiriamos tarnybinės gyvenamosios patalpos, bendrabučiai, nakvynės namai, gydymo ar globos (rūpybos) gyvenamosios patalpos).

2011 m. Neringos savivaldybėje 103 asmenys (šeimoms) buvo įtraukti į sąrašus socialiniam būstui nuomoti (žr. Lentelė 32). Savivaldybėje daugiausia asmenų (šeimų) socialiniam būstui išsinuomoti yra įtraukti į bendrus sąrašus: 2011 m. tokių asmenų (šeimų) buvo 57, arba 55,3 proc. visų įtrauktų į sąrašus socialiniam būstui nuomotis. Kita didelė asmenų (šeimų) grupė yra jaunos šeimos (34 šeimos, arba 33 proc. visų, įtrauktų į sąrašus, socialiniam būstui nuomotis).

Lentelė 32. Asmenys (šeimoms), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti Neringos savivaldybėje, 2006–2011 m.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Iš viso pagal sąrašus:	101	109	108	92	97	103
Jaunos šeimos	37	39	39	29	31	34
Našlaičiai ir likę be tėvų globos asmenys	1	1	1	1	1	1
Neįgalūs asmenys (šeimoms)	7	7	6	6	7	7
Bendrasis sąrašas (nepatekę į kitus sąrašus)	56	58	58	53	55	57
Socialinio būsto nuomininkai, turintys teisę į būsto sąlygų pagerinimą	-	-	-	-	-	-
Šeimos, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių)	-	4	4	3	3	4

Šaltinis Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2006–2011 m. asmenų (šeimų), įtrauktų į socialinio būsto nuomos sąrašus, skaičius Neringoje padidėjo 2 asmenimis (šeimomis).

2011 m. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, Neringos savivaldybėje socialinis būstas nebuvo išnuomotas. 2006–2011 m. laikotarpiu tik 2008 metais trims asmenims (šeimoms) buvo išnuomotas

socialinis būstas. Gyvenamojo fondo plėtra Neringoje yra ribota, todėl nemažėjant asmenų (šeimų), siekiančių socialinio būsto, socialinio būsto plėtra ilgalaikėje perspektyvoje taps itin opi savivaldybės problema.

3.5 SOCIALINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Atlikus Neringos savivaldybės socialinių veiksnių analizę, galima išskirti šias pagrindines savivaldybės **stiprybes**:

1. Darbingo amžiaus gyventojai sudaro daugiau nei trečdalį gyventojų.
2. Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos vyriausybės duomenimis, savivaldybės demografinės tendencijos, susijusios su gimstamumu, natūralia kaita ir migracija, yra teigiamos.
3. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos patenkina ikimokyklinio ugdymo poreikį.
4. Bendrojo lavinimo įstaigų tinklas yra optimizuotas, pradėta vykdyti savivaldybės švietimo įstaigų pertvarka, stiprinant bei plėtojant marinistinį (jūrų kadetų) mokymą.
5. Vykdomas neformalus ugdymas ir užtikrinamas jo prieinamumas.
6. Neringoje kultūros įstaigų (muziejų, kultūros centrų, bibliotekų) tinklas yra išplėtotas, jų paslaugos prieinamos tiek gyventojams, tiek turistams ir lankytojams.
7. Muziejų lankomumas yra statistiškai didelis sezono metu, lyginant su kitais Klaipėdos regiono ir kitų šalies kurortų muziejais.
8. Sudarytos sąlygos vaikų bei jaunimo ir suaugusiųjų sporto ir sveikatinimo veiklai.
9. Neringos savivaldybėje vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra.
10. Poreikis socialinėms paslaugoms savivaldybėje nėra aukštas.
11. Lyginant su Klaipėdos regiono vidurkiais ir kitų šalies kurortų rodikliais, nusikalstamumas Neringoje yra mažas.

Atsižvelgiant į Neringos savivaldybės socialinių veiksnių analizę, galima išskirti šias socialinės aplinkos **silpnybes**:

1. Dalis gyventojų, deklaravusių gyvenamąją vietą Neringoje, nuolat negyvena savivaldybėje.
2. Ikimokyklinėse įstaigose daug laisvų, neužpildytų vietų.
3. Bendrojo lavinimo įstaigų metodinė veikla nėra stipri, trūksta ryškesnių savivaldybės mokinių pasiekimų olimpiadose ir konkursuose.
4. Asmens sveikatos priežiūros įstaigose sudaromos ribotos galimybės gyventojams pasirinkti specialistą, trūksta jų įvairovės.
5. Savivaldybėje yra nepakankama nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūra.
6. Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimo socialinių paslaugų teikime lygmuo yra žemas, trūksta aktyvaus nevyriausybinių sektoriaus įsitraukimo teikiant socialinę paramą savivaldybės gyventojams.
7. Neįširtų nusikalstamų veikų procentinė dalis savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje yra didelė.
8. Ribota gyvenamojo būsto plėtra ir trūksta socialinio būsto.

Neringos savivaldybės socialinių veiksnių analizė parodė šias potencialias **grėsmes**:

1. Didės tik gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų skaičius ir mažės nuolat gyvenančių Neringoje gyventojų skaičius.
2. Mažėjant mokinių skaičiui, didės švietimo įstaigų išlaikymo kaštai.
3. Jaunų kvalifikuotų specialistų trūkumas viešajame sektoriuje neįširti užtikrinti viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo savivaldybės gyventojams.
4. Ateityje savivaldybė gali susidurti su vis didėjančiu socialinio būsto poreikiu.

Neringos savivaldybės socialinės aplinkos gerinimui ir kokybiškam gyventojų poreikių tenkinimui užtikrinti potencialios **galimybės** yra šios:

1. ES struktūrinių fondų parama, sudaranti galimybes renovuoti asmens sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros ir sporto įstaigų pastatus bei materialinę bazę ir kelti šių įstaigų darbuotojų kvalifikaciją.
2. Elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų plėtra ir informacinių technologijų diegimas švietimo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir kultūros sektoriuose pagerins teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

4 APLINKOSAUGINIAI VEIKSNIAI

Aplinkos kokybė yra nustatoma atliekų tvarkymu, oro, vandenų ir dirvožemio bei fizikine tarša.

4.1 ATLIEKŲ TVARKYMAS

Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema integruoja Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Palangos miesto, Neringos, Skuodo rajono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Atliekų tvarkymą Neringoje organizuoja savivaldybės administracija, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras bei vietinis atliekų tvarkytojas – UAB „Neringos komunalininkas“.

Pagal Neringos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano 2010–2019 metams pateiktus duomenis, Neringos savivaldybės teritorijoje 2008 m. buvo surinkta 2 874 t komunalinių atliekų, t. y. 735 kg komunalinių atliekų vienam gyventojui. 3 proc. visų surinktų atliekų sudarė antrinės žaliavos. 2011 m. buvo surinkta 2 117 t atliekų, iš kurių 9,2 proc. antrinės žaliavos. Lyginant su 2008 m., 2011 m. surinktų atliekų kiekis sumažėjo, tačiau surenkamų antrinių žaliavų skaičius žymiai išaugo. Pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą, antrinės žaliavos yra tiesiogiai perdirbtos tinkamos atliekos ir perdirbtos tinkamos iš atliekų gautos medžiagos.

Komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui Neringoje yra žymiai didesnis nei Lietuvos Respublikos vidurkis, tačiau tai būdinga visiems šalies kurortams. Tikslių duomenų apie komunalinių atliekų susidarymą pagal šaltinius nėra. Ekspertiniu vertinimu, apie pusę komunalinių atliekų gali susidaryti pas gyventojus, o likusioji – įmonėse, įstaigose ir organizacijose, įskaitant ir turizmo veiklą.

Neringos savivaldybės gyventojų didžiosios atliekos (seni baldai ir pan.) surenkamos nemokamai vieną kartą per savaitę. Savivaldybėje yra 19 didžiųjų atliekų surinkimo (stovėjimo-pasikrovimo) vietų, iš kurių 10 yra Nidos gyvenvietėje, 4 – Juodkrantėje, 3 – Preiloje ir 2 – Pervalkoje. Nuo 2006 m. savivaldybėje yra vykdomas atliekų rūšiavimas.

2009–2012 m. Neringos savivaldybės gyventojams buvo nemokamai dalinami kompostavimo konteineriai. Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras savivaldybės gyventojus aprūpino specialiomis virtuvinėmis šiukšliadėžėmis, skirtomis kaupti virtuvės atliekas.

Nuo 2008 m. gegužės 1 d. Neringos savivaldybėje yra įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą. Įvedus vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, komunalinių atliekų tvarkymo surinkimo ir tvarkymo paslaugos teikiamos visiems gyventojams ir juridiniams asmenims. Tokiu būdu Neringoje yra užtikrinamas atliekų tvarkymo visuotinumai.

Neringos savivaldybės teritorijoje esantis sąvartynas yra uždarytas, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė yra suprojektuota, o 2013 m. turėtų būti pradėti jos statybos darbai.

4.2 APLINKOS TARŠA

2011 m. kovo 23 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-31 buvo patvirtinta Neringos savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programa ir jos

įgyvendinimo priemonių planas. Savivaldybėje jau nuo 2010 m. vykdomas oro kokybės, požeminių vandenų ir vandens telkinių monitoringas.

Įvairūs kiekiai teršalų į orą Neringoje patenka iš stacionarių (įmonės, katilinės) bei mobiliųjų šaltinių (automobiliai). 2011 m. Neringos savivaldybėje buvo išleistos 68,9 tonos teršalų, t. y. tik 1,2 proc. visų Klaipėdos regione išleidžiamų teršalų į aplinkos orą. Daugiausia teršalų į aplinkos orą išleidžiama Klaipėdos mieste – 2 925,7 t, t. y. net 50,5 proc. visų regione išleidžiamų teršalų. 2008–2010 m. išmetamų teršalų į atmosferą kiekis Neringos savivaldybėje padidėjo 4 tonomis, arba 5,8 proc., nors tuo pačiu metu Klaipėdos regione išleidžiamų teršalų kiekis sumažėjo 28,4 proc.

2010 m. Neringos savivaldybėje vienam gyventojui teko 18,3 kilogramai išmetamų teršalų, t. y. daugiau nei vidutiniškai Klaipėdos regione, tačiau mažiau nei vidutiniškai šalyje (žr. Lentelė 33). Be to, Neringoje išmestų teršalų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, yra didžiausias visame regione. Tais pačiais metais savivaldybėje vienam kvadratiniam kilometrui teko 765 kilogramai teršalų, t. y. mažiau nei vidutiniškai Klaipėdos regione ir šalyje.

Lentelė 33. Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių, 2010 m.

Teritorija	Išmestų teršalų kiekis tenkantis vienam gyventojui, kg
Lietuvos Respublika	19,4
Klaipėdos regionas	15,6
Klaipėdos m. sav.	16,3
Klaipėdos r. sav.	13,7
Kretingos r. sav.	8
Neringos sav.	18,3
Palangos m. sav.	14,6
Skuodo r. sav.	1,7
Šilutės r. sav.	28,1

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Lyginant su šalies kurortais, daugiausiai išmetamų teršalų vienam gyventojui tenka Neringos savivaldybėje, o mažiausiai – Druskininkų savivaldybėje (9,2 kg vienam gyventojui) (žr. Lentelė 34). Didžiausias išmetamų teršalų kiekis, tenkantis vienam kvadratiniam kilometrui, tenka Palangos miesto savivaldybei (3 229 kg vienam kvadratiniam kilometrui), o mažiausias – Druskininkų savivaldybėje (480 kg vienam kvadratiniam kilometrui).

Lentelė 34. Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kurortuose, 2010 m.

Rodikliai	Druskininkų sav.	Birštono sav.	Neringos sav.	Palangos m. sav.
Išmestų teršalų kiekis tenkantis vienam gyventojui, kg	9,2	13,9	18,3	14,6
Išmestų teršalų kiekis tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, kg	480	574	765	3 229

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Didžioji dauguma (96,37 proc.) išmetamų teršalų į atmosferą Neringoje yra anglies monoksidas (žr. Lentelė 35). Lietuvos Respublikoje tik 30,34 proc. išleidžiamų teršalų sudaro anglies monoksidas. Sieros anhidrido, kuris išmetamų teršalų struktūroje šalyje sudaro 25,47 proc., į Neringos atmosferą išmetamų teršalų struktūroje iš viso nėra. Išmetamų teršalų kiekis Neringos savivaldybėje didėja, todėl, atsižvelgiant į išmetamų medžiagų struktūrą, ateityje didesnis dėmesys turės būti skiriamas anglies monoksido išmetimo į atmosferą mažinimui.

Lentelė 35. Taršos į aplinkos orą iš stacionarių šaltinių išmetamų medžiagų struktūra, 2011 m.

Miestas	Bendras išmetamų medžiagų kiekis, tonų per metus	Kietos medžiagos, proc.	Sieros anhidridas, proc.	Azoto oksidai, proc.	Anglies monoksidas, proc.
Neringa	66,01	0,24	-	3,63	96,37

Šaltinis Aplinkos apsaugos agentūra

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ vykdytoje apklausoje gyventojai išsakė nuomonę apie Neringos aplinkos būklę. Dauguma (71,9 proc.) respondentų teigė, jog Neringos savivaldybės aplinkosauginė būklė yra gera, tačiau viena iš didžiausių problemų, pasak daugumos apklaustųjų, yra užterštos marios. Apklausoje dalyvavusiems gyventojams aktualiausias gamtos sauginės sritys buvo vandens kokybė (18,6 proc. apklaustųjų), kraštovaizdžio būklė (15,4 proc. apklaustųjų), poilsiui įrengtų vietų būklė (15,2 proc. apklaustųjų) ir oro kokybė (15,1 proc. apklaustųjų).

4.3 APLINKOSAUGINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Stiprybė Neringos savivaldybėje užtikrinamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumumas, vykdomas oro kokybės, dirvožemio ir paviršinių vandens telkinių monitoringas. Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras planuoja eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Pagrindinė savivaldybės aplinkosaugos **silpnybė** yra santykinai didelis komunalinių atliekų kiekis, tačiau tai būdinga visiems šalies kurortams.

Išanalizavus aplinkos apsaugos veiksmus Neringoje, galima išskirti šias pagrindines **grėsmes** aplinkos kokybei užtikrinti:

1. Didėjant automobilių srautui Kuršių nerijoje, didės aplinkos užterštumas.
2. Didėjant turistų srautui, gali didėti žmonių žala gamtai ir gamtiniam ištekliams.

ES paramos įsisavinimas vandens nuotekų tinklų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros projektuose sudarys **galimybę** gerinti Neringos aplinkos kokybę, užtikrinant efektyvų atliekų tvarkymą.

5 TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

5.1 RYŠIAI

VĮ „Lietuvos paštas“ Neringos savivaldybėje turi 2 pašto skyrius (Juodkrantės ir Nidos gyvenvietėse) ir 1 pašto dėžutę Nidos gyvenvietėje. Kadangi Neringos savivaldybė sudaryta iš keturių gyvenviečių, itin svarbu išsaugoti pašto skyrius didesnėse – Juodkrantės ir Nidos – gyvenvietėse.

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Elektroninių ryšių įstatymu, teoriniais metodais apskaičiavo trijų judriojo (mobiliojo) ryšio operatorių: UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ ir UAB „Tele2“ GSM ir UMTS tinklų tikėtinas aprėpties zonas. Pagal tarnybos apskaičiavimus, visų judriojo ryšio operatorių mobiliojo ryšio aprėptis apima virš 80 proc. Neringos savivaldybės teritorijos (didžiausia aprėptis – UAB „Omnitel“, o mažiausia – UAB „Bitė Lietuva“). Mobiliojo ryšio aprėptis yra silpna miškingose vietovėse ir rezervatuose, toliau nuo savivaldybės gyvenviečių.

Neringos savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose yra numatyta išplėsti mobilus daugiakanalio ryšio tinklą, sudarant konkurencines sąlygas mobilus ryšio operatoriams. Bendrajame plane yra numatoma galimybė ryšio antenas įrenginėti ant priešgaisrinės apsaugos stebėjimo bokštų.

Lietuvos Respublikoje mobiliojo ryšio operatoriai tiekia 3G ryšį. UAB „Omnitel“ 3G ryšys apima visas Neringos savivaldybės gyvenvietes bei jų apylinkes ir yra vidutinio greičio, t. y. siekia 85–95 dBm. UAB „Tele2“ mobilusis internetas yra pasiekiamas visose Neringos gyvenvietėse, tačiau neapėpia negyvenamųjų teritorijų. UAB „Bitė Lietuva“ sklandus mobilusis internetas (3G ryšis) yra tik Nidos gyvenvietėje¹¹.

Šiuo metu savivaldybė neužtikrina pakankamo viešųjų interneto prieigos taškų prieinamumo. Neringos savivaldybės viešojoje bibliotekoje (Nidoje) ir jo padalinyje – Juodkrantės filiale – yra įrengti vieši interneto prieigos taškai, tačiau nėra Preilos filiale. Būtina užtikrinti tolesnę interneto paslaugų teikimo plėtrą, nes interneto prieigos taškų vasaros sezono metu Neringoje trūksta, laikinų vartotojų (turistų) tarpe vis labiau pastebimas bevielio interneto ryšio poreikis.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija įgyvendina projektą „Kaimiškųjų vietovių informacinių technologijų plėtra“ (RAIN-20), kurio įgyvendinimo metu planuojama nutiesti apie 4 500 km šviesolaidinę infrastruktūrą ir ją pasiekti dar 770 kaimo vietovių. Įgyvendinant šį projektą planuojama nutiesti šviesolaidinę infrastruktūrą per Kuršių nerijos teritoriją, apimant visas Neringos savivaldybės gyvenvietes ir jos teritoriją. Šio įgyvendinamo projekto tikslas – sudaryti galimybę gyventojams, vietos savivaldos institucijoms ir verslo įmonėms naudotis plačiajuosčio ryšio paslaugomis. Projektą planuojama visiškai įgyvendinti iki 2013 m. kovo mėn.

Internetu naudojasi 64 proc. 16–74 metų amžiaus Lietuvos Respublikos gyventojų. Informacinės visuomenės plėtros komiteto teigimu, statistinės informacijos apie interneto vartotojų skaičių savivaldybėse ir regionuose nėra renkama ir pateikiama.

5.2 ELEKTRONINĖS PASLAUGOS

¹¹ UAB „Bitė Lietuva“ ryšio aprėpties žemėlapis, <http://www.bite.lt/apie/bites-rsys>

Neringos savivaldybės administracija šiuo metu įgyvendina projektą „Neringos savivaldybės planavimo sistemos optimizavimas“ (projekto trukmė 2010 m. rugpjūtis–2013 m. sausis). Šio projekto tikslas yra prisidėti prie viešojo administravimo subjektų administravimo ir veiklos valdymo tobulinimo. Projektu siekiama gerinti į rezultatus orientuotą savivaldybės valdymą, optimizuojant strateginio planavimo sistemą, supaprastinant valdymo ir kontrolės procesus, padidinant jų skaidrumą naudojantis IT teikiamomis galimybėmis bei įdiegiant finansų apskaitos valdymo sistemą, pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Taip pat Neringos savivaldybėje buvo įgyvendinimas projektas, susijęs su elektroninių paslaugų plėtra privačiame sektoriuje. 2012 m. UAB „Geras poilsis“, kuris valdo Nidoje viešbutį „Nidus“, įgyvendino projektą UAB „Geras poilsis“ verslo produktyvumo, darbo našumo ir konkurencingumo didinimas, diegiant pažangią viešbučio valdymo sistemą. Projekto tikslas buvo įmonėje įdiegti naują Verslo valdymo informacinę sistemą (VVIS), kuri būtų kompleksiška ir integruota, apjungianti ir optimizuojanti valdymo procesus, pagrindinius verslo bei aptarnaujančius procesus. Numatytos apimties projekto įgyvendinimas skatina didesnę informacinių technologijų naudojimą, užtikrina kokybišką paslaugų teikimą ir kartu sudaro sąlygas darbo našumui ir pajamoms didinti.

Informacinės visuomenės plėtros komitetas kiekvienais metais atlieka pagrindinių elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų vertinimą, tačiau vertinimas atliekamas šalies mastu, o savivaldybių lygmeniu analogiškas vertinimas nėra atliekamas, išskyrus savivaldybės institucijų ir įstaigų interneto svetainių atitikimo bendriesiems reikalavimams vertinimą. Tokį vertinimą 2012 m. atliko Europos tarpdisciplininių tyrimų institutas. Šio vertinimo tikslas buvo atlikti įstaigų interneto svetainių turinio analizę, pateikti išvadas dėl įstaigų interneto svetainių būklės ir pasiūlymus dėl jų tobulinimo. Neringos savivaldybės internetinis tinklapis atitiko 94,8 proc. reikalavimų: 92,3 proc. bendrųjų reikalavimų, 100 proc. struktūros reikalavimų ir 92,4 proc. informacijos reikalavimų. Lyginant su kitais šalies kurortais, Palangos miesto savivaldybės tinklapis atitiko 96,6 proc. reikalavimų, Birštono – 89, 8 proc., o Druskininkų – 89,7 proc.

Informacinės visuomenės plėtros komitetas išskiria 5 viešųjų ir administracinių paslaugų perkėlimo į internetą brandos lygius. Penktasis (aukščiausias) lygis pasiekiamas, kai viešosios ir administracinės paslaugos elektroniniu būdu teikiamos vartotojui automatiškai, panaudojant buvusią vartotojo registraciją ir duomenis apie vartotoją, atsisakius pakartotinio duomenų įvedimo; viešosios ar administracinės paslaugos teikimo metu vartotojas informuojamas apie jam būtinus atlikti veiksmus; viešojo administravimo subjektas, teikiantis administracines paslaugas ar administruojantis viešąsias paslaugas, vartotojui pateikia iš anksto iš dalies užpildytas duomenų perdavimo formas; taip vartotojui automatiškai teikiamos tam tikros socialinio ar ekonominio pobūdžio viešosios ir administracinės paslaugos, atitinkančios vartotojo statusą, ir nereikalaujama, kad vartotojas pateiktų prašymą jas suteikti. Atsižvelgiant į Informacinės visuomenės plėtros komiteto viešųjų ir administracinių paslaugų perkėlimo į internetą vertinimo metodiką, galima teigti, kad Neringos savivaldybės administracija ir savivaldybės biudžetinės įstaigos ir įmonės turėtų toliau plėtoti elektronines viešąsias ir administracines paslaugas.

5.3 TECHNOLOGINIŲ VEIKSNIŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Neringos savivaldybės technologinių veiksmų **stiprybės** yra Neringoje nutiesta šviesolaidinė infrastruktūra ir gyvenamosiose vietovėse prieinamas 3G ryšis.

➤ Technologinių veiksmų analizė atskleidė šias svarbiausias **silpnybes**:

1. Negyvenamosiose ir miškingose vietovėse mobilusis ryšys yra silpnas, o 3G ryšys yra nepasiekiamas.
2. Trūksta viešųjų interneto prieigos taškų.

Technologinių veiksmų plėtojimo **galimybės** Neringoje yra šios:

1. Mobilaus daugiakanalio ryšio tinklo plėtojimas, sudarant konkurencines sąlygas mobilaus ryšio operatoriams.
2. Neringos savivaldybės administracijos ir įstaigų bei įmonių elektroninių paslaugų plėtra.
3. Viešų bevielio interneto prieigos taškų Neringos gyvenvietėse plėtra, didinant bevielio interneto prieinamumą vietos gyventojams ir turistams bei lankytojams.
4. Informacinių technologijų, tokių kaip aplikacijos mobiliems telefonams ir pan., diegimas turizmo sektoriuje.

Pagrindinės **grėsmės**, kalbant apie elektronines paslaugas, yra neefektyvus šių paslaugų plėtojimas ir neužtikrintas pakankamas bevielio interneto prieinamumas

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GRĖSMIŲ IR GALIMYBIŲ (SSGG) ANALIZĖ POLITINĖ (TEISINĖ) APLINKA

Stiprybės	Silpnybės
Kuršių nerija yra įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.	Bendro į UNESCO paveldo sąrašą įtrauktos teritorijos vystymo plano nesuderinamumas, kuris atsiranda, nes į UNESCO paveldo sąrašą įtraukta teritorija apima skirtingas administracines teritorijas, tarp kurių trūksta tarpusavio bendrojo planavimo ir bendros teritorijos plėtros vizijos.
Neringos savivaldybės taryboje yra nedidelė partinė fragmentacija, dominuoja vienos partijos nariai.	
Neringos savivaldybė – teritorija turinti kurorto statusą.	
Galimybės	Grėsmės
Konstruktivus ir efektyvus bendradarbiavimas tarp Neringos savivaldybės tarybos ir administracijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos ir Valstybės saugomų teritorijų tarnybos.	Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo dokumentų, valstybės saugomas teritorijas reglamentuojančių teisės aktų ir Neringos savivaldybės planavimo dokumentų nesuderinamumas.
Tarpinstitucinis bendradarbiavimas su Kaliningrado sritimi, sprendžiant Kuršių nerijos išsaugojimo ir darnios turizmo plėtros klausimus.	Neringos savivaldybės administracijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos, vietos gyventojų ir verslininkų, politikų išsiskiriantys požiūriai dėl su turizmo ir verslo, inžinerinių sistemų plėtra susijusių klausimų.

EKONOMINIAI VEIKSNIAI IR VERSLO APLINKA

Stiprybės	Silpnybės
Unikalus Kuršių nerijos kraštovaizdis bei gamtiniai resursai, kilnojamasis ir nekilnojamasis kultūros paveldas sudaro sąlygas turizmo plėtrai.	Lyginant su kitais šalies kurortais, Neringai būdingas itin didelis turistų srautų sezoniškumas.
Neringoje veikia turizmo informacijos centras, galintis teikti turizmo informaciją keliomis užsienio kalbomis.	Dėl kurorto turistų srautų sezoniškumo, itin trūksta turizmo paslaugų, kurios būtų teikiamos ne sezono metu, kurortui būdingas įsidarbinimo sezoniškumas.
Lyginant su kitais šalies kurortais bei Klaipėdos regiono savivaldybėmis, Neringoje yra išvystyti mažmeninės prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų tinklai.	Nors apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų tinklas yra pakankamai išvystytas, tačiau apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų įvairovė ir kokybė yra nepakankama, o paslaugos teikiamos sezoniškai.
Neringoje santykinai žemas nedarbo lygis, t. y. mažesnis tiek už šalies, tiek už Klaipėdos regiono vidurkius.	Apgyvendinimo, maitinimo paslaugų sferos darbuotojams trūksta kompetencijos.
Vietinės reikšmės keliai yra geros kokybės, lyginant su Klaipėdos regiono ir kitų šalies kurortų rodikliais.	Nors turizmo informacijos yra pakankamai, tačiau ji nėra atnaujinama ir pateikiama šiuolaikiškai, trūksta nuorodų į lankytinus objektus užsienio kalbomis, Nidos KTIC „Agila“ tinklapis pasenęs ir nešiuolaikiškas.
Mažas kelių eismo įvykių ir nukentėjusių skaičius.	Kuršių nerijos nacionalinis parkas yra mažai įtrauktas į turizmo plėtros planavimą Neringoje.
Savivaldybėje užtikrintas centralizuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų valymo sistemos visuotinumas, renovuoti vandentiekio ir nuotekų tinklai.	Neringos savivaldybėje yra sumažėjusios materialinės investicijos, nors Klaipėdos regionui ir kitiems kurortams būdinga materialinių investicijų padidėjimo tendencija.
Savivaldybės šilumos ūkyje naudojamas biokuras.	Neužtikrinama geriamojo vandens kokybė, nes geriamas vanduo neatitinka visų higienos normų reikalavimų.
	Dėl Neringos kurorto sezoniškumo ir apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų sezoniškumo, geriamojo vandens suvartojimas labai svyruoja, todėl patiriami technologiniai nuostoliai.
	Geriamojo vandens sunaudojimo sezoniškumas ir gamybos apimčių sumažėjimas ne sezono metu sąlygoja santykinai didelę geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų

	tvarkymo paslaugų kainą
	Dėl mažo vartotojų skaičiaus, centralizuotai teikiamos šilumos bazinė kaina yra santykinai didelė.
	Neringos savivaldybėje dažni aukštos įtampos elektros perdavimo oro linijų nutraukimai ir gedimai elektros pastotėse.
	Silpnai išvystytas vandens, sveikatinimo ir konferencinis turizmas.
Galimybės	Grėsmės
Paramos galimybės iš ES struktūrinių fondų, projektų, bendrai finansuojamų iš ES programų, rengimas ir efektyvus ES bei savivaldybės paramos verslui ir turizmui įsisavinimas.	Lėtas šalies ekonominis augimas ar galima ekonominė stagnacija.
Užsienio ir Lietuvos investicijų pritraukimas.	Didėjanti konkurencija su kitais šalies ir kaimyninių valstybių kurortais.
Viešojo ir privataus sektorių partnerystė, plėtojant subalansuotą turizmo infrastruktūrą.	Kvalifikuotos darbo jėgos turizmo sektoriuje trūkumas.
Kultūros vertybių, apimant nematerialiojo kultūros paveldo objektus, panaudojimas ir pritaikymas turizmo reikmėms.	Esamų rekreacinių išteklių kokybinis ir kiekybinis nykimas.
Iškirtinių gamtinių išteklių panaudojimas plėtojant sveikatinimo turizmą.	Nepakankama kokybiškos turizmo infrastruktūros plėtra gali riboti turizmo sektoriaus vystymąsi Neringoje.
ES paramos įsisavinimas vandentvarkos, šilumos ūkio ir gyvenviečių susisiekimo sistemos infrastruktūros projektuose sudarys galimybę gerinti Neringos aplinkos kokybę, užtikrinant efektyvų atliekų tvarkymą.	Kuršių nerijos nacionalinio parko apribojimai ir užsitęsę teisminiai ginčai, gali toliau formuoti neigiamą Neringos investicinės ir verslo aplinkos įvaizdį.
Tvarkant miškus susidarančių medienos atliekų panaudojimas biokurui.	Neringos savivaldybei gali trūkti lėšų infrastruktūros projektams kofinansuoti.
Aukštos įtampos požeminio kabelio iš Klaipėdos į Kuršių neriją nutiesimas, kuris užtikrintų patikimą elektros tiekimą Neringos savivaldybėje.	Saugomų teritorijų tarnybų apribojimai gali stabdyti savivaldybės infrastruktūros plėtrą.
Viešos ir privačios partnerystės projektų įgyvendinimas plėtojant inžinerinę infrastruktūrą, ypač gatvių apšvietimo, automobilių stovėjimo aikštelių, viešojo transporto srityse.	Ateityje aktuali bus susidariusio ir nusausinto perteklinio dumblo saugojimo ir panaudojimo problema.
Vandens turizmo infrastruktūros plėtra.	Galima neigiama valstybės politika mokesčių sistemoje (PVM, kainų subsidijavimo ribojimai, mokesčių lengvatų ribojimai) Neringos turizmo plėtrai.

SOCIALINIAI VEIKSNIAI IR APLINKA

Stiprybės	Silpnybės
Darbingo amžiaus gyventojai sudaro daugiau nei trečdaliį gyventojų.	Dalis gyventojų, deklaravusių gyvenamąją vietą Neringoje, nuolat negyvena savivaldybėje.
Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, savivaldybės demografinės tendencijos, susijusios su gimstamumu, natūralia kaita ir migracija, yra teigiamos.	Ikimokyklinėse įstaigose daug laisvų, neužpildytų vietų.
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos patenkina ikimokyklinio ugdymo poreikį.	Bendrojo lavinimo įstaigų metodinė veikla nėra stipri, trūksta ryškesnių savivaldybės mokinių pasiekimų olimpiadose ir konkursuose.
Bendrojo lavinimo įstaigų tinklas yra optimizuotas, pradėta vykdyti savivaldybės švietimo įstaigų pertvarka, stiprinant bei plėtojant marinistinį (jūrų kadetų) mokymą.	Asmens sveikatos priežiūros įstaigose sudaromos ribotos galimybės gyventojams pasirinkti specialistą, trūksta jų įvairovės.
Vykdomas neformalus ugdymas ir užtikrinamas jo prieinamumas.	Savivaldybėje yra nepakankama nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūra.
Neringoje kultūros įstaigų (muziejų, kultūros centrų, bibliotekų) tinklas yra išplėtotas, jų paslaugos prieinamos tiek gyventojams, tiek turistams ir lankytojams.	Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimo socialinių paslaugų teikime lygmuo yra žemas, trūksta aktyvaus nevyriausybinių sektoriaus įsitraukimo teikiant socialinę paramą savivaldybės gyventojams.
Muziejų lankomumas yra statistiškai didelis sezono metu,	Neiširtų nusikalstamų veikų procentinė dalis

lyginant su kitais Klaipėdos regiono ir kitų šalies kurortų muziejais.	savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje yra didelė.
Sudarytos sąlygos vaikų bei jaunimo ir suaugusiųjų sporto ir sveikatinimo veiklai.	Ribota gyvenamojo būsto plėtra ir trūksta socialinio būsto.
Neringos savivaldybėje vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra.	
Poreikis socialinėms paslaugoms savivaldybėje nėra aukštas.	
Lyginant su Klaipėdos regiono vidurkiais ir kitų šalies kurortų rodikliais, nusikalstamumas Neringoje yra mažas.	
Galimybės	Grėsmės
ES struktūrinių fondų parama, sudaranti galimybes renovuoti asmens sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros ir sporto įstaigų pastatus bei materialinę bazę ir kelti šių įstaigų darbuotojų kvalifikaciją.	Didės tik gyvenamąją vietą deklaravusių gyventojų skaičius ir mažės nuolat gyvenančių Neringoje gyventojų skaičius.
Elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų plėtra ir informacinių technologijų diegimas švietimo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir kultūros sektoriuose pagerins teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir prieinamumą.	Mažėjant mokinių skaičiui, didės švietimo įstaigų išlaikymo kaštai.
	Jaunų kvalifikuotų specialistų trūkumas viešajame sektoriuje neleis užtikrinti viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo savivaldybės gyventojams.
	Ateityje savivaldybė gali susidurti su vis didėjančiu savivaldybės ir socialinio būsto poreikiu.

APLINKOSAUGINIAI VEIKSNIAI

Stiprybės	Silpnybės
Užtikrinamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumai.	Santykinai didelis komunalinių atliekų kiekis.
Vykdomas oro kokybės, požeminių vandenų ir vandens telkinių monitoringas.	
Planuojama eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.	
Galimybės	Grėsmės
ES paramos įsisavinimas vandens nuotekų tinklų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros projektuose.	Didėjant automobilių srautui Kuršių nerijoje, didės aplinkos oro tarša.
	Didėjant turistų srautui, gali didėti žmonių žala gamtai ir gamtiniam ištekliams.

TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

Stiprybės	Silpnybės
Nutiesta šviesolaidinė infrastruktūra.	Negyvenamose ir miškingose vietovėse mobilusis ryšys yra silpnas, o 3G ryšys yra nepasiekiamas.
Gyvenamosiose vietovėse prieinamas 3G ryšys.	Trūksta viešųjų interneto prieigos taškų.
Galimybės	Grėsmės
Mobilus daugiakanalis ryšio tinklo plėtojimas, sudarant konkurencines sąlygas mobilusio ryšio operatoriams.	Neefektyvus elektroninių paslaugų plėtojimas.
Neringos savivaldybės administracijos ir biudžetinių įstaigų bei įmonių elektroninių paslaugų plėtra.	Neužtikrintas pakankamas bevielio interneto prieinamumas.
Viešų bevielio interneto prieigos taškų Neringos gyvenvietėse plėtra, didinant bevielio interneto prieinamumą vietos gyventojams ir turistams bei lankytojams.	
Informacinių technologijų, tokių kaip aplikacijos mobiliesiems telefonams ir pan., diegimas turizmo sektoriuje.	

NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS VIZIJA IR PLĖTROS PRIORITETAI

Neringos savivaldybės plėtros iki 2020 metų plėtros **vizija**:

Neringa – unikalaus kraštovaizdžio ir darnios aplinkos pajūrio kurortas, išsiskiriantis svetinga bendruomene, saugia ir patrauklia aplinka gyvenimui ir poilsiui, kokybiškais ir išskirtinėmis paslaugomis turistams bei lankytojams ir puoselėjantis kultūrinį, istorinį paveldą bei savitą etninę kultūrą

Neringa – unikalus Lietuvos pajūrio kurortas, išsiskiriantis savitu kultūriniu kraštovaizdžiu, tinkantis ramiam poilsiui ir rekreacijai, aktyviam laisvalaikiui gamtos apsuptyje. Neringos kurorto unikalumą sąlygoja ir tai, kad Kuršių nerija yra įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, todėl yra itin svarbu užtikrinti subalansuotą ir darnią kurorto plėtrą.

Vienas svarbiausių savivaldybės gyventojų pragyvenimo šaltinių yra turizmas ir su turizmu susijusių paslaugų teikimas. Svarbiausios strateginiame plėtros plane numatomos priemonės ir investicijos yra susijusios su vandens, sveikatinimo ir kultūrinio turizmo plėtra, kurorto patrauklumo didinimu, siekiant gerinti turizmo paslaugų kokybę, mažinti sezoniskumą bei išlaikyti kurorto unikalumą, nedarant žalos gamtai.

Formuluojamoje vizijoje akcentuojama unikalaus kraštovaizdžio išlaikymas, kokybiškų ir tik Neringos kurortui unikalių paslaugų turistams ir lankytojams, plėtra, siekiant padidinti kurorto konkurencinį pranašumą, ir kultūrinio turizmo plėtra, puoselėjant kultūrinį ir istorinį paveldą.

Neringos savivaldybės plėtros trys **prioritetai**:

- **Turizmo ir verslo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas**
- **Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra**
- **Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas**

I prioritetu „Turizmo ir verslo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas“ siekiama didinti Neringos kurorto patrauklumą ir konkurencinį pranašumą regione bei kartu mažinti sezoniskumą. I prioritetas apima svarbiausias Neringos verslo aplinkos sritis: verslo skatinimą, investicijų pritraukimą ir kokybiškų bei unikalių turizmo paslaugų plėtrą. Šiuo prioritetu siekiama kurti konkurencingą verslo aplinką, sudaryti sąlygas turizmo sektoriaus plėtrai, plėtojant turizmo paslaugų spektrą ir kokybę, ir skatinti vietos gyventojų, ypač jaunimo, verslumą.

II prioritetu „Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra“ siekiama užtikrinti saugią ir patogią gyvenamąją aplinką, subalansuotą infrastruktūros (inžinerinių tinklų, susisiekimo sistemos ir kt.) plėtrą ir kokybiškų viešųjų paslaugų prieinamumą. Strateginiame plėtros plane ypatingas dėmesys skiriamas siekiant užtikrinti palankias sąlygas vystant išsilavinusią, kultūringą,

sveiką ir pažangią savivaldybės bendruomenę. Inžinerinės infrastruktūros, susisiekimo sistemos plėtra ir aplinkos kokybė yra glaudžiai susiję su gyvenimo kokybės vietos gyventojams užtikrinimu. Šis prioritetas taip pat apima savivaldybės gyventojams aktualias sritis (švietimas, kultūra ir sportas, sveikatos apsauga, socialinė parama, jaunimo politika ir būstas), kurios asocijuojasi su patrauklios gyvenamosios aplinkos formavimu. Kokybiškų gyvenimo sąlygų kūrimas susijęs ne tik su infrastruktūros, fizinės gyvenamosios aplinkos gerinimu, o kartu su kokybiško ugdymo, asmens saviraiškos, sveikatos priežiūros ir stiprinimo, socialinio ir viešojo saugumo užtikrinimo paslaugų teikimu.

III prioritetas „Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas“ yra orientuotas į Neringos savivaldybės administracijos ir tarybos, savivaldybės įstaigų ir įmonių veiklos efektyvumo, skaidrumo ir kokybės užtikrinimą. Savivaldybės valdymo kokybė ir efektyvumas sąlygoja gyventojų pasitenkinimą gyvenimu Neringoje, todėl itin svarbu, kad savivaldos institucijų ir įstaigų veikla atitiktų gyventojų poreikius bei lūkesčius, užtikrintų greitą ir skaidrų sprendimų priėmimą. Kokybiškas ir optimizuotas savivaldybės valdymas kuria palankią aplinką verslui ir investicijoms.

Kiekvienas Neringos savivaldybės plėtros prioritetas yra detalizuojamas jam įgyvendinti keliamais tikslais ir uždaviniais.

1 prioritetas TURIZMO IR VERSLO PLĖTRAI PALANKIOS APLINKOS KŪRIMAS IR KURORTINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS	
1.1 tikslas Plėtoti patrauklią ir kokybišką turizmo infrastruktūrą	
1.1.1 uždavinys	Plėtoti dalykinio ir sveikatos turizmo paslaugas ir jų infrastruktūrą
1.1.2 uždavinys	Plėtoti kokybišką viešąjį turizmo ir poilsio infrastruktūrą ir paslaugas
1.1.3 uždavinys	Plėtoti kokybišką kultūrinio ir pažintinio turizmo infrastruktūrą ir paslaugas
1.2 tikslas Formuoti Neringos, kaip patrauklaus kurorto, atitinkančio aukštus standartus, įvaizdį	
1.2.1 uždavinys	Plėtoti turizmo informacinę sistemą, gerinant kurorto įvaizdį ir įgyvendinant rinkodaros priemones
1.2.2 uždavinys	Gerinti teikiamų kurortinių paslaugų kokybę
1.3 tikslas Gerinti sąlygas verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui	
1.3.1 uždavinys	Užtikrinti efektyvią verslo skatinimo ir rėmimo sistemą
1.3.2 uždavinys	Vykdyti informacijos apie investavimo galimybes sklaidą
2 prioritetas DARNIOS APLINKOS, VIEŠŲJŲ PASLAUGŲ IR SUBALANSUOTOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA	
2.1. tikslas Optimizuoti švietimo įstaigų sistemą, užtikrinti švietimo paslaugų kokybę bei skatinti vaikų ir jaunimo užimtumą	
2.1.1 uždavinys	Užtikrinti kokybišką ir pažangią ugdymo sistemą
2.1.2 uždavinys	Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes
2.1.3 uždavinys	Užtikrinti jaunimo politikos plėtrą, sudarant sąlygas jaunimo užimtumui ir savirealizacijai
2.2 tikslas Užtikrinti kokybišką ir prieinamą sveikatos apsaugą bei visuomenės poreikius tenkinančią socialinės paramos sistemą	
2.2.1 uždavinys	Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas sveikatos paslaugas, plėtoti ligų prevenciją ir sveikatos ugdymą
2.2.2 uždavinys	Užtikrinti socialinę paramą ir plėtoti kokybiškas socialines paslaugas
2.3 tikslas Vystyti laisvalaikio, kultūros ir sporto infrastruktūrą bei jos prieinamumą	
2.3.1 uždavinys	Sudaryti sąlygas kokybiškam kultūros sektoriaus paslaugų teikimui
2.3.2 uždavinys	Plėtoti kultūrinę ir meninę veiklą, įvairinant kultūros paslaugas bei renginius

2.3.3 uždavinys	Gerinti kūno kultūros ir sporto infrastruktūrą bei jos prieinamumą, plėtoti sporto ir kūno kultūros renginius
2.4 tikslas Modernizuoti ir plėtoti susisiekimo ir inžinerines sistemas	
2.4.1 uždavinys	Užtikrinti darnią susisiekimo sistemos plėtrą
2.4.2 uždavinys	Modernizuoti, renovuoti ir plėtoti vandens tiekimo, nuotekų tinklų ir energetikos sistemas
2.4.3 uždavinys	Užtikrinti telekomunikacinių ir informacinių sistemų plėtrą, didinant jų kokybę ir prieinamumą
2.5 tikslas Užtikrinti darnią ir saugią gyvenamąją aplinką bei efektyvų atliekų tvarkymą	
2.5.1 uždavinys	Vykdyti oro, vandens ir dirvožemio kokybės monitoringą, užtikrinti kraštovaizdžio bei aplinkos apsaugos gerinimą
2.5.2 uždavinys	Užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymą ir skatinti atliekų rūšiavimą
2.5.3 uždavinys	Atnaujinti ir tvarkyti gyvenviečių viešąsias erdves
2.5.4 uždavinys	Skatinti gyvenamojo būsto ir jo aplinkos atnaujinimą bei efektyvų valdymą
2.5.5 uždavinys	Įgyvendinti viešojo saugumo ir nusikalstamumo prevencijos užtikrinimo priemonės
3 prioritetas PAŽANGAUS VIEŠOJO VALDYMO UŽTIKRINIMAS	
3.1 tikslas Užtikrinti savivaldybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų administracinius gebėjimus, didinant viešojo administravimo efektyvumą	
3.1.1 uždavinys	Kelti savivaldybės administracijos, institucijų ir įstaigų darbuotojų kvalifikaciją
3.2. tikslas Optimizuoti savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklą	
3.2.1 uždavinys	Tobulinti savivaldybės valdymą
3.2.2 uždavinys	Užtikrinti glaudų tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą
3.2.3 uždavinys	Užtikrinti savivaldybės administracijos jai pavaldžių įstaigų valdymą ir valstybinių funkcijų vykdymą

Kiekvienam uždaviniui įgyvendinti Neringos strateginio plėtros plano priemonių plane yra numatytos konkrečios priemonės, rodikliai, preliminarus lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai, atsakingi vykdytojai, kurie koordinuoja priemonės įgyvendinimą ir pasiekimo lygį.

NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo rodiklis	Preliminarus lėšų poreikis	Preliminarūs finansavimo šaltiniai, tūkst. Lt				Įgyvendinimo laikotarpis	Atsakingi vykdytojai
				Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES lėšos	Kiti fondai, kitos lėšos		
1	Prioritetas: Turizmo ir verslo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas								
1.1.	Tikslas: Plėtoti patrauklią ir kokybišką turizmo infrastruktūrą								
1.1.1.	Uždavinys: Plėtoti dalykinio ir sveikatos turizmo paslaugas ir jų infrastruktūrą								
1.1.1.1	Kurortologinių išteklių panaudojimas sveikatinimo srityje	Įsteigtas centras - 1 vnt.	40.000	0	1.500	8.500	30.000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.1.2	Daugiafunkcio kultūros ir konferencijų centro steigimas	Įsteigtas centras - 1 vnt.	20.000	0	14.480	5.280	240	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.2.	Uždavinys: Plėtoti kokybišką viešąjį turizmo ir poilsio infrastruktūrą ir paslaugas								
1.1.2.1	Paplūdimių infrastruktūros tvarkymas ir plėtra	Įrengtų paplūdimių plotas - 3 ha; Sutvarkytų paplūdimių plotas - 127 ha	7.950	5.400	0	2.550	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.2.2	Skęstančiųjų gelbėjimo tarnybos veiklos užtikrinimas	Gelbėjimo stočių/postų, kurių veikla užtikrinta skaičius - 5 vnt.	4.900	4.900	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.2.3	Dviračių ir pėsčiųjų takų rekonstrukcija ir plėtra	Atnaujintų bei įrengtų dviračių ir pėsčiųjų takų ilgis - 55 km	4.490	300	300	3.400	490	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.2.4	Ekoturizmo kempingo ir vaikų stovyklos įrengimas Pervalkoje	Įkurtas kempingas - 1 vnt.	1.500	225	0	1.275	0	2014-2017 m.	Neringos savivaldybės administracija

1.1.3. Uždavinys: Plėtoti kokybišką kultūrinio ir pažintinio turizmo infrastruktūrą ir paslaugas									
1.1.3.1	Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų restauravimas ir priežiūra	Sutvarkytų kultūros paveldo objektų skaičius - 10 vnt.	26.650	225	2.340	22.525	1.560	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.3.2	Kilnojamųjų kultūros vertybių išsaugojimas bei jų prieinamumo lankytojams didinimas	Atnaujintų kultūros vertybių skaičius - 10 vnt.	140	140	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.3.3	Gamtos paveldo objektų sutvarkymas ir priežiūra	Sutvarkytų objektų skaičius - 1 vnt.	350	350	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.3.4	Etninės kultūros paveldo bei tradicijų išsaugojimas ir kultūrinės edukacijos paslaugų plėtra	Įgyvendintų projektų skaičius - 14 vnt.; Renginių skaičius - 28 vnt.	800	170	0	630	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.3.5	Kultūros ir meno renginių organizavimas ir rėmimas	Renginių skaičius - 210 vnt.	2415	2.240	175	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.1.3.6	Neringos kuršių buities muziejaus įrengimas	Įrengtas kuršių buities muziejus - 1 vnt.	30000	0	3000	17000	10000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.2.	Tikslas: Formuoti Neringos, kaip patrauklaus kurorto, atitinkančio aukštus standartus, įvaizdį								
1.2.1.	Uždavinys: Plėtoti turizmo informacinę sistemą, gerinant kurorto įvaizdį ir įgyvendinant rinkodaros priemones								
1.2.1.1	Neringos kurorto rinkodaros strategijos parengimas	Parengta strategija - 1 vnt.; įgyvendintų projektų - 3 vnt.	70	10	0	60	+500	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

1.2.1.2	Neringos pristatymas tarptautiniuose, regioniniuose ir nacionaliniuose turizmo renginiuose bei turizmo informacijos sklaidos vykdymas	Turizmo parodų ir renginių, kuriose dalyvauta, skaičius – 49 vnt.; informacijos sklaidos priemonių skaičius – 28 vnt.	975	975	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija ir Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“
1.2.1.3	Kultūros ir turizmo informacijos centro turizmo veiklos užtikrinimas	Finansuojamų objektų skaičius – 1 vnt.	3.150	3.150	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija ir Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras "Agila"
1.2.1.4	Vizualinės informacijos infrastruktūros plėtra viešose vietose	Atnaujintų stendų skaičius – 6 vnt; naujai įrengtų stendų skaičius – 30 vnt.; įrengtų nuorodų ir kitų informacinių stendų skaičius – 26 vnt.	300	150	0	0	150	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.2.2.	Uždavinys: Gerinti teikiamų kurortinių paslaugų kokybę								
1.2.2.1	Paslaugų sektoriaus įstaigų aptarnavimo kokybės vertinimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas	Sukurta sistema – 1 vnt.	150	150	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.2.2.2	Mokymų ir konsultacijų, nukreiptų į rekreacijos ir turizmo sistemos kokybės skatinimą, organizavimas	Surengtų mokymų skaičius – 14 vnt.	70	70	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

1.3.	Tikslas: Gerinti sąlygas verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui								
1.3.1.	Uždavinys: Užtikrinti efektyvią verslo skatinimo ir rėmimo sistemą								
1.3.1.1	Efektyvios smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas	Paremtų įmonių skaičius – 35vnt. Paremtų sveikatos ir sveikatingumo turizmo paslaugų iniciatyvų skaičius – 7 vnt.	420	420	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.3.1.2	Mokymų ir konsultacijų SVV įmonėms teikimas	Surengtų mokymų skaičius – 14 vnt.	35	35	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.3.2.	Uždavinys: Vykdyti informacijos apie investavimo galimybes sklaidą								
1.3.2.1	Investicinio žemėlapių parengimas ir periodinis atnaujinimas	Parengtas investicinis žemėlapis – 1 vnt.	50	50	0	0	0	2014-2017 m.	Neringos savivaldybės administracija
1.3.2.2	Informacijos apie investavimo galimybes sklaida	Atnaujintas internetinis tinklapis – 1 vnt.; Straipsnių skaičius – 35 vnt.; Renginių skaičius – 7 vnt.	120	120	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2	Prioritetas: Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra								
2.1.	Tikslas: Optimizuoti švietimo įstaigų sistemą, užtikrinti švietimo paslaugų kokybę bei skatinti vaikų ir jaunimo užimtumą								
2.1.1.	Uždavinys: Užtikrinti kokybišką ir pažangią ugdymo sistemą								
2.1.1.1	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų modernizavimas ir paslaugų vystymas	Modernizuotų įstaigų skaičius – 2 vnt.	350	35	0	315	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.1.1.2	Bendrojo lavinimo įstaigų infrastruktūros modernizavimas ir plėtra	Modernizuotų pastatų su įrangos įsigijimu skaičius – 2 vnt.	2.000	150	150	1.700	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.1.1.3	Bendrojo lavinimo įstaigų mokinių ir darbuotojų apgyvendinimo tinklo sukūrimas	Įrengtų bendrabučiių skaičius - 2 vnt.	14.140	140	0	0	14.000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.1.1.4	IT sistemų diegimas ir elektroninių paslaugų plėtra ugdymo įstaigose	Įgyvendintų projektų skaičius - 1 vnt.	1.500	150	150	1.200	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.1.5	Ugdymo ir mokymo programų modernizavimas, joms pritaikant mokymosi priemones	Parengtų mokymo programų skaičius - 1 vnt.; Bendradarbiavimo projektų skaičius - 7 vnt.	600	0	90	510	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.1.6	Neformaliojo ugdymo įstaigų modernizavimas ir paslaugų plėtra	Modernizuota pastatų su įrangos įsigijimu skaičius - 1 vnt.; Naujų parengtų mokymosi programų skaičius - 5 vnt.	5.000	400	600	4.000	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.1.7	Ugdymo įstaigų veiklos užtikrinimas	Įstaigų skaičius - 5 vnt.	38.500	28.550	9.950	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.1.8	Profesinės pedagogų kompetencijos plėtojimas	Darbuotojų dalyvavusių mokymuose dalis - 80 proc.	295	35	70	190	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.1.9	Ugdymo programų rėmimas	Projektų skaičius - 35 vnt.	245	245	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos

2.1.2.	Uždavinys: Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes								
2.1.2.1.	Neformaliųjų ugdymo programų suaugusiesiems parengimas ir įgyvendinimas	Parengtų programų skaičius - 7 vnt.; Įgyvendintų projektų skaičius - 7 vnt.	905	790	15	100	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, švietimo įstaigos
2.1.3.	Uždavinys: Užtikrinti jaunimo politikos plėtrą, sudarant sąlygas jaunimo užimtumui ir savirealizacijai								
2.1.3.1	Kokybiškos jaunimo politikos įgyvendinimo ir plėtros užtikrinimas	Įkurtų atvirų jaunimo erdvių skaičius - 1 vnt.; Paremtų projektų skaičius - 42 vnt.; Dirbančiųjų su jaunimu, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo kursuose, dalis – 100 proc.	385	350	0	0	35	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.1.3.2	Jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimas, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėsenos vykdymas	Atliktų tyrimų skaičius - 2 vnt.	35	35	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.1.3.3	Jaunimo verslumo ir kūrybiškumo skatinimas ir profesinio orientavimo sistemos stiprinimas	Įgyvendintų projektų skaičius - 7 vnt.	70	70	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.2.	Tikslas: Užtikrinti kokybišką ir prieinamą sveikatos apsaugą bei visuomenės poreikius tenkinančią socialinės paramos sistemą								
2.2.1.	Uždavinys: Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas sveikatos paslaugas, plėtoti ligų prevenciją ir sveikatos ugdymą								
2.2.1.1	Neringos PSPC Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus, fizioterapijos, reabilitacijos paslaugų ir laboratorinės įrangos modernizavimas ir informacinių technologijų diegimas	Įsigytos įrangos skaičius – 10 vnt.; Paslaugų gavėjų skaičius – 2.000 asm.per metus	420	30	30	360	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Neringos PSPC
2.2.1.2	Asmens sveikatos priežiūros įstaigų pastatų sutvarkymas ir atnaujinimas	Rekonstruotų įstaigų skaičius - 1 vnt.	4.030	30	4.000	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.2.1.3	Greitosios medicinos pagalbos (GMP) paslaugų užtikrinimas ir kokybės gerinimas	Įsigytų automobilių skaičius – 2 vnt.; Paslaugų gavėjų skaičius – 950 asm. per metus	675	175	500	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Neringos PSPC
2.2.1.4	Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugų plėtra	Įdiegtų naujų paslaugų skaičius – 1 vnt.	245	245	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Neringos PSPC
2.2.1.5	Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo užtikrinimas	Paslaugų gavėjų skaičius – 2 500 asm.	350	0	350	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.2.1.6	Sveikatinimo programų rengimas ir vykdymas bei sveikatinimo projektų (priemonių) rėmimas	Įgyvendintų projektų skaičius – 70 vnt.	140	105	35	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.2.1.7	Profesinių sveikatos priežiūros specialistų kompetencijų ugdymas	Darbuotojų dalyvavusių mokymuose dalis – 80 proc.	295	35	70	190	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Neringos PSPC
2.2.2.	Uždavinys: Užtikrinti socialinę paramą ir plėtoti kokybiškas socialines paslaugas								
2.2.2.1	Stacionarių ir nestacionarių socialinių paslaugų kokybės gerinimas ir plėtra	Sukurtų naujų paslaugų skaičius – 3 vnt.	1.500	150	75	1.275	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.2.2.2	Socialinių projektų rėmimas	Remiamų projektų skaičius – 35 vnt.	245	245	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.2.2.3	Socialinių darbuotojų ir kitų darbuotojų, dirbančių socialines paslaugas teikiančiose įstaigose, profesinių kompetencijų ugdymas	Darbuotojų dalyvavusių mokymuose dalis – 80 proc.	30	30	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.2.2.4	Socialinių paslaugų ir paramos užtikrinimas	Paramos gavėjų skaičius – 235 asm.; paslaugų gavėjų skaičius – 310 asm.	19.700	14.000	5.700	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.3.	Tikslas: Vystyti laisvalaikio, kultūros ir sporto infrastruktūrą bei jos prieinamumą								
2.3.1.	Uždavinys: Sudaryti sąlygas kokybiškam kultūros sektoriaus paslaugų teikimui								
2.3.1.1	Kultūros įstaigų veiklos užtikrinimas	Įstaigų skaičius – 5 vnt.	11.180	10.900	0	0	280	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.1.2	Muziejų modernizavimas ir ekspozicinės įrangos bei informacinės infrastruktūros atnaujinimas ir paslaugų plėtra	Modernizuotų muziejų skaičius – 2 vnt.	1.800	270	0	1.530	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.1.3	Kultūros įstaigų modernizavimas ir fizinės bei informacinės infrastruktūros atnaujinimas ir paslaugų plėtra	Modernizuotų bibliotekos pastatų skaičius – 3 vnt.; Modernizuotų kultūros centrų skaičius – 2 vnt.	1.500	150	150	1.200	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.1.4	Daugiafunkcinės paskirties kultūros ir meno centro įkūrimas senosios estrados teritorijoje	Įkurtų centrų skaičius – 1 vnt.	25.000	0	1.600	17.600	5.800	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.3.1.5	Kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas	Darbuotojų dalyvavusių mokymuose dalis – 80 proc.	300	35	35	230	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.1.6	Liudviko Rėzos kultūros centro vasaros estrados su koncertų sale rekonstrukcija Juodkrantėje	Rekonstruota vasaros estrada – 1 vnt.	14.000	0	2.100	11.900	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.3.2. Uždavinys: Plėtoti kultūrinę ir meninę veiklą, įvairinant kultūros paslaugas bei renginius									
2.3.2.1	Visuomeninių organizacijų kultūrinės veiklos skatinimas	Paremtų organizacijų skaičius - 7 vnt.; paremtų mėgėjų meno kolektyvų skaičius - 13 vnt.	300	270	0	0	30	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.2.2	Profesionalaus meno sklaida	Paremtų projektų skaičius - 7 vnt.; Renginių skaičius - 70 vnt.	400	360	0	0	40	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.2.3	Kultūros ir meno informacijos sklaidos strategijos parengimas ir įgyvendinimas	Parengta ir įgyvendinta strategija - 1 vnt.	600	600	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, kultūros įstaigos
2.3.3. Uždavinys: Gerinti kūno kultūros ir sporto infrastruktūrą bei jos prieinamumą, plėtoti sporto ir kūno kultūros renginius									
2.3.3.1	Esamos sporto infrastruktūros atnaujinimas ir naujos sukūrimas	Atnaujintų ir įrengtų objektų skaičius - 11 vnt.	1.800	200	1.600	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.3.3.2	Sporto infrastruktūros objektų techninės bazės gerinimas	Įsigytos įrangos skaičius - 100 vnt.	550	410	140	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.3.3.3	Aktyvaus poilsio, laisvalaikio ir sporto zonų įrengimas	Įrengtų zonų skaičius - 12 vnt.	250	250	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.3.3.4	Sporto renginių organizavimas ir sporto veiklos propagavimas	Renginių skaičius - 210 vnt., Paremtų organizacijų skaičius - 4 vnt.	750	750	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.4.	Tikslas: Modernizuoti ir plėtoti susisiekimo ir inžinerines sistemas								
2.4.1.	Uždavinys: Užtikrinti darnią susisiekimo sistemos plėtrą								
2.4.1.1	Darnaus judumo plano parengimas ir jo įgyvendinimas	Parengtas darnaus judumo planas - 1 vnt.	310	35	0	225	50	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.2	Ekologiško transporto paslaugos sukūrimas ir būtinosios infrastruktūros įrengimas	Įsigytų transporto priemonių skaičius - 10 vnt.; Įrengtų stotelių skaičius - 10 vnt.	10.000	750	0	4.250	5.000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.3	Neringos gyvenviečių krantinių įrengimas ir sutvarkymas	Sutvarkytų krantinių skaičius - 3 vnt.	10.000	750	750	8.500	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.4	Gatvių ir šaligatvių dangų rekonstrukcija (remontas)	Sutvarkytų gatvių ilgis - 15 km, Sutvarkytų šaligatvių ilgis - 15 km	11.375	875	175	2.975	7.350	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.5	Gatvių ir viešųjų erdvių apšvietimo sistemos priežiūra ir modernizavimas	Gyvenviečių, kuriose modernizuotas apšvietimas, skaičius - 3 vnt.	7.705	3.235	470	4.000	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.6	Automobilių stovėjimo aikštelių statyba ir renovacija	Vietų skaičius - 1 460 vnt.	12.120	120	0	0	12000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.7	Uostų statyba, rekonstrukcija ir infrastruktūros plėtra	Įrengtų uostų skaičius - 4 vnt.	81.000	3.750	7.500	63.750	6.000	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.1.8	Eismo saugumo gerinimui reikalingų inžinerinių saugaus eismo priemonių diegimas	Įrengtų saugumo priemonių skaičius - 3 vnt.	2.100	0	0	0	2.100	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.4.2. Uždavinys: Modernizuoti, renovuoti ir plėtoti vandens tiekimo, nuotekų tinklų ir energetikos sistemas									
2.4.2.1	Vandentiekio, nuotekų tinklų ir valymo įrenginių renovacija ir plėtra	Rekonstruotų ir įrengtų vandentiekio tinklų ilgis - 8,2 km, Rekonstruotų ir įrengtų nuotekų tinklų ilgis - 8,3 km, Rekonstruotų ir įrengtų įrenginių skaičius - 4 vnt.	19.800	1.485	1.485	16.830	0	2014–2020 m.	UAB "Neringos vanduo"
2.4.2.2	Lietaus nuotekų surinkimo ir valymo sistemos infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra	Rekonstruotų ir įrengtų tinklų ilgis - 3,1 km; Įrenginiai - 5 vnt.	2.625	250	250	2.125	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.4.2.3	Šilumos gamybos ir jos paskirstymo infrastruktūros plėtra ir renovacija	Įgyvendintų projektų skaičius - 1 vnt.	6.000	450	450	5.100	0	2014–2020 m.	UAB "Neringos energija"
2.4.2.4	Atsinaujinančių energijos šaltinių plėtra	Įgyvendintų projektų skaičius - 4 vnt.	6.500	500	500	5.500	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, UAB "Neringos energija"
2.4.2.5	Nuotekų valymo įrenginių dumblo tvarkymas	Nukanalizuotų nuotekų tūris - 186 tūkst. m ³ per metus	1.050	1050	0	0	0	2014–2020 m.	UAB "Neringos vanduo"
2.4.3. Uždavinys: Užtikrinti telekomunikacinių ir informacinių sistemų plėtrą, didinant jų kokybę ir prieinamumą									
2.4.3.1	Pažangios, tolygios ir prieinamos informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros sukūrimas	Įgyvendintų projektų skaičius - 2 vnt.	100	100	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

2.4.3.2	Elektroninių viešųjų paslaugų plėtra ir jų vieningos valdymo sistemos sukūrimas	Sukurta sistema - 1 vnt.	1.000	75	75	850	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.	Tikslas: Užtikrinti darnią ir saugią gyvenamąją aplinką bei efektyvų atliekų tvarkymą								
2.5.1.	Uždavinys: Vykdyti oro, vandens ir dirvožemio kokybės monitoringą, užtikrinti kraštovaizdžio bei aplinkos apsaugos gerinimą								
2.5.1.1	Efektyvesnė biologinės įvairovės apsauga, pažeistų teritorijų atkūrimas	Sutvarkytų teritorijų skaičius - 4 vnt.	700	0	0	0	700	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.1.2	Aplinkos kokybės stebėseną	Stebimų aplinkosaugos sričių skaičius - 4 vnt.	125	125	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.2.	Uždavinys: Užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymą ir skatinti atliekų rūšiavimą								
2.5.2.1	Atliekų tvarkymo užtikrinimas	Sutvarkyta atliekų - 2500 t per metus	4.900	4.900	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras
2.5.2.2	Atliekų rūšiavimo skatinimas	Įrengti nauji rūšiavimo konteineriai - 60 vnt.; Įgyvendintų informacijos sklaidos priemonių skaičius - 10 vnt.	600	400	0	0	200	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras

2.5.2.3	Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo skatinimas	Įrengtų kompostavimo aikštelių skaičius - 1 vnt., Įsigytų kompostavimo dėžių skaičius - 400 vnt.; Įgyvendintų informacijos sklaidos priemonių skaičius - 10 vnt.	340	140	0	0	200	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras
2.5.3.	Uždavinys: Atnaujinti ir tvarkyti viešąsias erdves								
2.5.3.1	Vaikų žaidimų ir poilsio aikštelių įrengimas ir atnaujinimas	Įrengtų vaikų žaidimo aikštelių skaičius - 8 vnt.	104	104	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.3.2	Želdynų sistemos plėtojimas, želdynų tvarkymo ir atnaujinimo priemonių įgyvendinimas	Tvarkomų želdynų plotas - 32ha	4.760	4.760	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.3.3	Viešųjų erdvių tvarkymas, atnaujinimas ir priežiūra	Atnaujintų ir rekonstruotų viešųjų erdvių skaičius - 4 vnt.	21.750	12.940	960	6.800	1.050	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.3.4	Miškų teritorijų priežiūra	Tvarkomos miško teritorijos plotas - 178 ha	210	210	0	0	0	2015-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.4.	Uždavinys: Skatinti gyvenamojo būsto ir jo aplinkos atnaujinimą bei efektyvų valdymą								
2.5.4.1	Daugiabučių namų renovacija	Parengta ir įgyvendinta programa - 1 vnt.	700	700	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.4.2	Savivaldybės būsto statyba	Įgyvendintų projektų skaičius - 2 vnt.	10.000	10.000	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
2.5.5.	Uždavinys: Įgyvendinti viešojo saugumo ir nusikalstamumo prevencijos užtikrinimo priemonės								

2.5.5.1	Nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų prevencijos programos įgyvendinimas	Įgyvendintų programų skaičius - 1 vnt.	70	70	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija, Neringos miesto policijos komisariatas
2.5.5.2	Viešosios tvarkos užtikrinimas	Įrengtų stebėjimo kamerų skaičius - 10 vnt.	500	500	0	0	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3	Prioritetas: Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas								
3.1.	Tikslas: Užtikrinti savivaldybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų administracinius gebėjimus, didinant viešojo administravimo efektyvumą								
3.1.1.	Uždavinys: Kelti savivaldybės administracijos, institucijų ir įstaigų darbuotojų kvalifikaciją								
3.1.1.1	Savivaldybių institucijų ir įstaigų dirbančiųjų administracinių įgūdžių tobulinimas	Darbuotojų dalyvavusių kvalifikacijų kėlimo kursuose, mokymuose dalis- 80 proc.	500	75	0	425	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.1.1.2	Savivaldybės tarybos narių gebėjimų ir įgūdžių tobulinimas	Tarybos narių, dalyvavusių mokymuose/kursuose, dalis - 80 proc..	150	15	0	135	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.	Tikslas: Optimizuoti savivaldybės institucijų ir įstaigų veiklą								
3.2.1.	Uždavinys: Tobulinti savivaldybės valdymą								
3.2.1.1	Informacinių technologijų diegimas, didinant viešojo valdymo efektyvumą ir optimizuojant strateginį planavimą	Įdiegta sistema - 1 vnt.	500	50	0	450	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.1.2	Savivaldybės administracijos valdymo procesų sistemos vertinimas, pasirengimas sertifikavimui pagal kokybės vadybos principus ir kokybės sistemos įdiegimas	Įdiegta sistema - 1 vnt.	350	45	0	305	0	2014-2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

3.2.1.3	Viešųjų paslaugų kokybės gerinimas, taikant vieno langelio principą	Igyvendintų projektų skaičius - 1 vnt.	400	40	0	360	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.1.4	Viešojo valdymo veiklos skaidrumo užtikrinimas ir visuomenės dalyvavimas viešojo valdymo procese	Gyventojų, patenkintų savivaldybės administracijos ir kitų įstaigų veikla, dalis - 60 proc.	800	80	0	720	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.2.	Uždavinys: Užtikrinti glaudų tarptautinį ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą								
3.2.2.1	Tarptautinių bendradarbiavimo projektų iniciavimas ir dalyvavimas juose	Igyvendintų projektų skaičius - 14 vnt.	500	250	0	250	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.2.2	Dalyvavimas tarptautinių ir regioninių institucijų veikloje	Institucijų, kurių veikloje dalyvaujama, skaičius - 4 vnt.	250	250	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.3.	Uždavinys: Užtikrinti savivaldybės administracijos jai pavaldžių įstaigų valdymą ir valstybinių funkcijų vykdymą								
3.2.3.1	Neringos savivaldybės tarybos darbo organizavimas	Institucijų, kurių veikla užtikrinta, skaičius - 1 vnt.	2.800	2.800	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės taryba
3.2.3.2	Neringos savivaldybės Kontrolieriaus tarnybos darbo organizavimas	Institucijų, kurių veikla užtikrinta, skaičius - 1 vnt.	560	560	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
3.2.3.3	Neringos savivaldybės administracijos darbo organizavimas	Institucijų, kurių veikla užtikrinta, skaičius - 1 vnt.	24.000	24.000	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
3.2.3.4	Kontrolės postų veiklos užtikrinimas ir kokybės gerinimas	Institucijų, kurių veikla užtikrinta, skaičius - 1 vnt.	2.100	2.100	0	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija

3.2.3.5	Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybei) funkcijų vykdymas	Savivaldybei perduotų valstybės funkcijų įvykdymas – 100 proc.	3.500	0	3.500	0	0	2014–2020 m.	Neringos savivaldybės administracija
---------	---	--	-------	---	-------	---	---	--------------	--------------------------------------

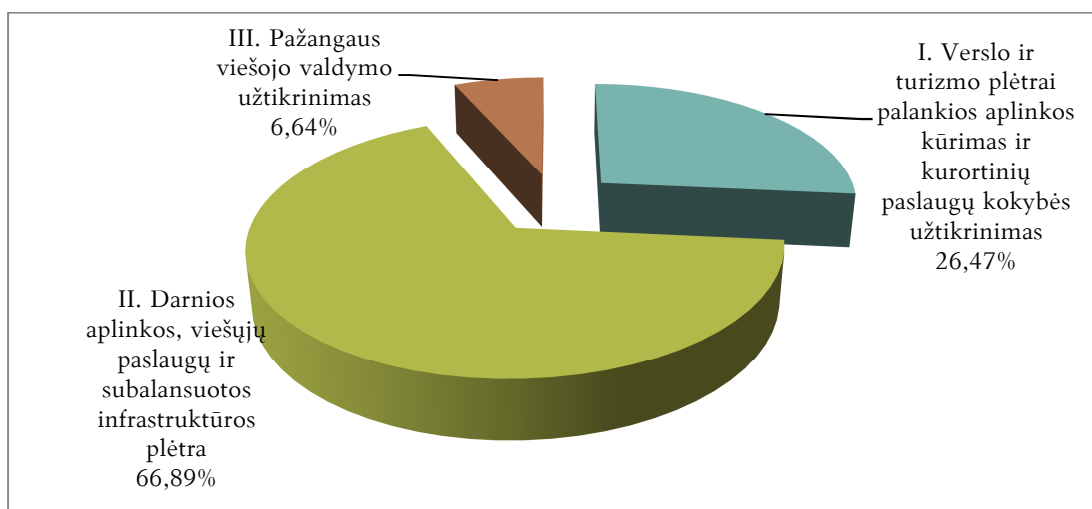
NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIO PLĖTROS IKI 2020 METŲ PLANO FINANSINIS VERTINIMAS

Rengiant Neringos savivaldybės strateginį plėtros iki 2020 metų planą buvo suformuota vizija, strateginio plano plėtros sritys, tikslai, uždaviniai, priemonės, jų įgyvendinimo rezultatai. Orientacinis lėšų poreikis Neringos strateginiam plėtros planui iki 2020 metų įgyvendinti siekia apie 550,54 mln. Lt (žiūr. Lentelė 36.). Ši suma nurodo bendrą finansinių išteklių poreikį, reikalingą numatytiems strateginiams tikslams įgyvendinti.

Lentelė 36. Lėšų poreikio pasiskirstymas pagal veiklos sritis, tūkst. Lt

Prioritetai	Savivaldybės biudžetas	Valstybės biudžetas	ES lėšos	Kiti finansavimo šaltiniai	Iš viso
I PRIORITETAS. Verslo ir turizmo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas	19.080	21.795	61.220	42.940	145.035
II PRIORITETAS. Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra	108.464	40.025	163.205	54.835	366.529
III PRIORITETAS. Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas	30.265	3.500	2.645	0	36.410
IŠ VISO:	157.809	65.320	227.070	97.775	547.974

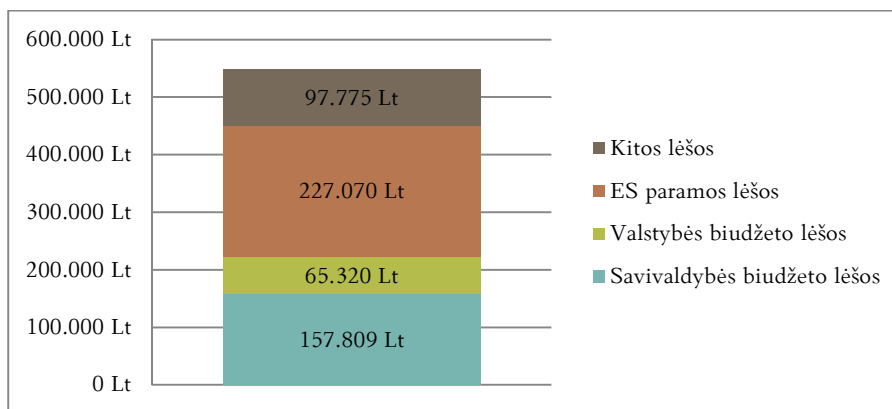
Didžiausia dalis išlaidų bus patirtos įgyvendinant II prioriteto „Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra“ priemones, kurios apima socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtrą. Šių priemonių įgyvendinimui reikalingas lėšų poreikis sudaro 66,89 proc. visų planuojamų išlaidų (žiūr. Pav. 45.). I Prioriteto „Gyvenimo kokybės savivaldybės gyventojams užtikrinimas“, kuris apima verslo skatinimą, investicijų pritraukimą ir kokybiškų bei unikalų turizmo paslaugų bei turizmo infrastruktūros plėtrą, priemonių įgyvendinimui planuojamas lėšų poreikis sudaro 26,47 proc. Mažiausiai išlaidų dalis (6,64 proc.) tenka III Prioritetui „Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas“, kuris orientuotas į Neringos savivaldybės administracijos ir tarybos, savivaldybės įstaigų ir įmonių veiklos efektyvumo, skaidrumo ir kokybės užtikrinimą.

Pav. 45. Lėšų poreikio procentinis pasiskirstymas pagal plėtros sritis, proc.

Neringos savivaldybė nėra pajėgi įgyvendinti tokio masto investicijas, todėl vykdant viešosios infrastruktūros plėtros projektus, planuojama pasinaudoti Neringos savivaldybei prieinamais finansavimo šaltiniais. Išskiriami šie pagrindiniai savivaldybei prieinami finansavimo šaltiniai: Savivaldybės biudžeto lėšos, Valstybės biudžeto lėšos, ES paramos lėšos, kiti finansavimo šaltiniai, kuriuos sudaro privačios ir kitų fondų lėšos.

Preliminarus lėšų poreikis Neringos savivaldybės strateginiam plėtros planui iki 2020 metų įgyvendinti planuojamas nurodant ir priemonių įgyvendinimo finansavimo šaltinius. Orientacinį lėšų poreikio pasiskirstymą pagal nusistatytus galimus priemonių finansavimo šaltinius galima matyti 46 Paveiksle.

Pav. 46. Lėšų poreikio pasiskirstymas pagal finansavimo šaltinius, tūkst. Lt

Didžiausi viešosios ir turizmo infrastruktūros plėtros projektai planuojami įgyvendinti ES paramos lėšomis, todėl tarp planuojamų finansavimo šaltinių ES paramos lėšos sudaro beveik pusę (41,44 proc.) planuojamų lėšų. Savivaldybės biudžeto lėšos sudaro 28,8 proc. planuojamų lėšų, iš kurių didžioji dalis bus skirta einamosioms metinėms išlaidoms padengti. Įgyvendinant turizmo infrastruktūros plėtros projektus planuojama pritraukti nemažą dalį privačių investicijų, kurios sudarytų 17,84 proc. lėšų poreikio. Mažiausią dalį (11,92 proc.) sudaro valstybės biudžeto lėšos.

NERINGOS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS VIZIJOS VERTINIMO EFEKTO RODIKLIAI

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Informacijos šaltinis	Esama situacija	Siektina rodiklio kaitos tendencija
VISUOMENĖ				
1	Gyventojų skaičius	Statistikos departamentas prie LRV (toliau- STD)	2644 (2012m.)	Stabilizuoti
2	Migracijos saldo	STD	64 (2011 m.)	Mažinti
3	Gimusių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų	STD	13,3 (2011 m.)	Didinti
4	Metinis užimtųjų skaičius	STD	1200 (2011 m.)	Didinti
5	Vidutinis darbo užmokestis	STD	1578 (2011 m.)	Didinti
6	Mokinių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose	STD	201 (2012 m.)	Stabilizuoti
7	Socialiai remtinų asmenų skaičius	STD	46 (2011 m.)	Mažinti
EKONOMIKA				
1	Tiesioginės užsienio investicijos, mln. Lt	STD	17,7 (2010 m.)	Didinti
2	Materialios investicijos, tūkst. Lt	STD	16599 (2010 m.)	Didinti
3	Turistų apsilankusių Neringos TIC, skaičius	STD	61952 (2011 m.)	Didinti
4	Registruotų bedarbių skaičius	STD	100 (2011 m.)	Stabilizuoti
6	Veikiančių ūkio subjektų skaičius	STD	175 (2012 m.)	Didinti
7	Lietuvos savivaldybių indeksas	Lietuvos laisvosios rinkos institutas	47,5 (2011 m.)	Didinti
APLINKA				
1	Išmestų teršalų kiekis į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių, t	STD	66 (2011 m.)	Mažinti
2	Vandens nuostoliai (vandens sunaudojimas), m ³	STD	29 000 (2011 m.)	Mažinti

NERINGOS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2014–2020 METAMS PRIORITETŲ VERTINIMO EFEKTO RODIKLIAI

Nr.	Rodiklio pavadinimas	Informacijos šaltinis	Esama situacija	Siektina rodiklio kaitos tendencija
1. PRIORITETAS Verslo ir turizmo plėtrai palankios aplinkos kūrimas ir kurortinių paslaugų kokybės užtikrinimas				
1	Veikiančių ūkio subjektų skaičius	STD	175 (2012 m.)	Didinti
2	Tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui, Lt	STD	6607 (2011 m.)	Didinti
3	Materialinės investicijos tenkančios vienam gyventojui, Lt	STD	8389 (2011 m.)	Didinti
4	Išduotų verslo liudijimų skaičius	STD	741 (2012 m.)	Didinti
5	Apgyvandinimo įstaigose apgyvendintų turistų skaičius	STD	46751 (2011 m.)	Didinti
6	Apgyvandinimo įstaigose esančių vietų skaičius	STD	2609 (2011 m.)	Didinti
7	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis	STD	1578 (2011 m.)	Didinti
8	Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.	STD	4,2 (2011 m.)	Stabilizuoti
9	Lankytojų skaičius muziejuose	STD	52000 (2011 m.)	Didinti
2. PRIORITETAS Darnios aplinkos, viešųjų paslaugų ir subalansuotos infrastruktūros plėtra				
1	Mokytojų ir vadovų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose	STD	34 (2011–2012 m.)	Mažinti
2	Atestuotų mokytojų ir vadovų dalis, proc.	Švietimo ir mokslo ministerija	76,3 (2011–2012 m.)	Didinti
3	100–ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų	STD	133 (2011 m.)	Mažinti
4	Ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių auklėtinių skaičius	STD	75 (2011 m.)	Didinti
5	Vartotojų skaičius viešojoje bibliotekoje ir filialuose	STD	1426 (2011 m.)	Didinti
6	Apsilankymų (lankytojų) skaičius viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose	STD	28935 (2011 m.)	Didinti
7	Mėgėjų kolektyvų skaičius	STD	13 (2011 m.)	Didinti
8	Dalyvių skaičius mėgėjų kolektyvuose	STD	195 (2011 m.)	Didinti
9	Apsilankymų asmens sveikatos priežiūros įstaigoje skaičius, tūkst.	STD	11,1 (2011 m.)	Stabilizuoti
10	Vienam gyventojui vidutiniškai tenkančių apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose ¹² skaičius	STD	2,8 (2011 m.)	Stabilizuoti

11	Lovų skaičius ligoninėse ¹³	STD	10 (2011 m.)	Stabilizuoti
12	10 000 gyventojų tenka lovų ligoninėse skaičius	STD	25,5 (2011 m.)	Stabilizuoti
13	Sveikatos priežiūros specialistų skaičius	STD	21 (2011 m.)	Stabilizuoti
14	Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000 gyventojų	STD	45,7 (2011 m.)	Stabilizuoti
15	Socialiai remtinų asmenų skaičius	STD	46 (2011 m.)	Mažinti
16	Socialinės rizikos šeimų skaičius	STD	4 (2011 m.)	Mažinti
17	Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius	STD	69 (2011 m.)	Mažinti
18	Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui	STD	23,6 (2011 m.)	Didinti
19	Asmenys (šeimos), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti Neringos savivaldybėje	STD	103 (2011 m.)	Mažinti
20	Savivaldybei priklausančių butų skaičius	STD	83 (2011 m.)	Didinti
21	Surinkta komunalinių atliekų, t	STD	2873 (2011 m.)	Stabilizuoti
22	Komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, kg	STD	735 (2011 m.)	Mažinti
23	Išmestų į atmosferą teršalų kiekis tenkantis vienam gyventojui, kg	STD	18,3 (2010 m.)	Mažinti
24	Išmestų į atmosferą teršalų kiekis tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, kg	STD	765 (2010 m.)	Mažinti
25	Vietinės reikšmės kelių ilgis, km	STD	35 (2011 m.)	Didinti
26	Eismo įvykių skaičius	STD	5 (2011 m.)	Mažinti
27	Bendras dviračių takų ilgis (km)	Neringos savivaldybės miesto tvarkymo ir statybos skyrius	45 (2012 m.)	Didinti
28	Vandens tinklų ilgis, km	Neringos savivaldybės miesto tvarkymo ir statybos skyrius; UAB "Neringos vanduo"	29 (2012 m.)	Didinti
29	Nuotekų tinklų ilgis, km	Neringos savivaldybės miesto tvarkymo ir statybos skyrius; UAB "Neringos vanduo"	40 (2012 m.)	Didinti
30	Termofikacinių tinklų ilgis, km	Neringos savivaldybės miesto tvarkymo ir statybos skyrius; UAB	3,4 (2012 m.)	Didinti

		"Neringos energija"		
31	Centralizuotos šilumos ir karšto vandens vartotojai, vnt.	Neringos savivaldybės miesto tvarkymo ir statybos skyrius; UAB "Neringos energija"	525 (2012 m.)	Didinti
3 PRIORITETAS Pažangaus viešojo valdymo užtikrinimas				
1	Savivaldybės įsisavintų ES struktūrinių ir kitų fondų finansinės paramos lėšos, mln. Lt	Neringos savivaldybės administracija	13753 (2012 m.)	Didinti
2	Savivaldybės skola nuo patvirtintų savivaldybės pajamų, proc.	Neringos savivaldybės administracija	12,9 (2012 m.)	Stabilizuoti
3	Biudžeto asignavimai vienam gyventojui, tūkst. Lt	Neringos savivaldybės administracija	8082 (2011 m.)	Stabilizuoti
4	Biudžeto pajamų ir išlaidų santykis, proc.	Neringos savivaldybės administracija	91,38 (2011 m.)	Stabilizuoti